

DE STER

92E JAARGANG

NUMMER 2

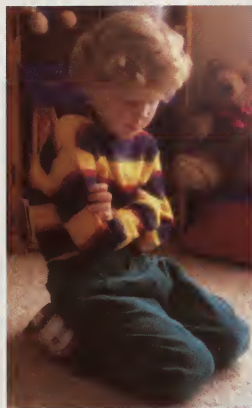
DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

FEBRUARI 1992

DE STER

FEBRUARI 1992

Op de omslag:

Ouders 'moeten hun kinderen (...) leren te bidden en oprecht voor de Here te wandelen' (Lv 68:28). Zie 'Hoe we moeten bidden', blz. 31, en 'Bidden – probeer het opnieuw', *De Kinderster*, blz. 4.

ARTIKELN

BOODSCHAP VAN HET EERSTE PRESIDIUM

MIJN PERSOONLIJKE GALERIJ DER GROTEN

PRESIDENT THOMAS S. MONSON 2

IK HEB MIJN VADER GEVONDEN SERGE M. AINSA 8

ACHTER DE MUUR: DE KERK IN OOST-DUISSLAND, DEEL I

GAROLD EN NORMA DAVIS 12

BAAS VOOR EIGEN TV JEANENE R. FLAKE 22

'WIJ PROFETEREN VAN CHRISTUS' BRUCE A. VAN ORDEN 26

THEMA'S UIT DE SCHRIFTEN:

DE TWEEDE INTERNATIONALE KUNSTWEDSTRIJD GLEN M. LEONARD 36

VOOR DE JONGEREN

HOE WE MOETEN BIDDEN 31

VOOR EEUWIG RICHARD M. ROMNEY 32

HET IS FIJN OM 'IK BEN MORMOON' TE KUNNEN ZEGGEN

YESSENIA MENESES FALLA 44

EEN GEBED UIT HET GETTO DEBBIE PEARCE 46

RUBRIEKEN

INGEZONDEN BRIEVEN 1

HUISBEZOEKBOODSCHAP

NAASTENLIEFDE: EEN LEVENSWIJZE 25

DE KINDERSTER

VERHALEN UIT HET BOEK VAN MORMON

HET VOLK VAN ALMA ONTSNAPT 2

BIDDEN – PROBEER HET OPNIEUW OUDERLING H. BURKE PETERSON 5

LIED

EERBIED IS LIEFDE MAGGIE OLAUSON 5

DE PRET DELEN AGNES KEMPTON 6

VEEL PLEZIER! 8

PARTICIPATIEPERIODE

JAN LEERT BIDDEN 9

BIDDEN VOOR BEER VICKI H. BUDGE EN MIKE BUDGE 12

DANIËL EN DE LEEUWKEUIL TRYN PAXTON 14

VOOR KLEINE VRIENDEN

MET HEMELSE VADER PRATEN JULIE WARDELL 16

HET KONINKRIJK OPBOUWEN

Ik wil u laten weten hoezeer de leden in Frankrijk de nieuwe opmaak van *L'Etoile* (Frans) waarderen. De verandering was ingrijpend en werd zeer verwelkomd. Dank u voor uw voortreffelijke bijdrage tot de opbouw van het koninkrijk door middel van de uitgaven in verschillende talen.

*President Neil L. Andersen
Zedingsgebied Bordeaux*

EEN SPIRITUELE GIDS

Ik ben nu bijna dertig jaar lid van de kerk, en in die tijd heb ik op weg naar mijn werk en weer naar huis altijd de *Liahona* (Spaans) gelezen. Toen ik het conferentienummer van januari

1991 las, voelde ik heel sterk dat de conferentieboodschappen moderne openbaringen zijn en dat we ze in de avondmaalsdienst moeten gebruiken.

Als president van de Gemeente General San Martín in Mar del Plata (Argentinië) zal ik deze boodschappen gebruiken naar de Geest mij ingeeft. Ik zie nu een overeenkomst tussen de *liahona* – het kompas dat de profet Lehi voor zijn tent vond – en dit tijdschrift.

*Fiorino Berardo
Gemeente General San Martín
Ring Mar del Plata (Argentinië)*

MEER VARIATIE

A *Liahona* (Portugees) is wat mij betreft spectaculair; We worden allemaal opgebouwd door de artikelen die erin voorko-

men. De omslagfoto's zijn heel mooi, de illustraties goed gekozen.

Ik wil u in overweging geven, zo veel mogelijk, foto's van hedendaagse profeten te publiceren. Onze kinderen zullen daarvoor met hen bekend raken en weten hoe en waarom zij geroepen werden de Heer te dienen.

Foto's van de tempels zijn ook een welkome aanvulling. We willen daar alles over weten – hoe ze gebouwd zijn, door wie ze gebouwd zijn, en hun omgeving, vooral de tuinen.

Een andere suggestie is meer artikelen over het Tabernakelkoor. Ik luister graag naar muziek en ben gefascineerd door koren, in het bijzonder het Tabernakelkoor. Ik heb in 1981 een concert bijgewoond van het koor toen het in Brazilië optrad in het kader van 'Program for Americas', waarmee het de

arme kinderen in Zuid-Amerika steunde. Ik dank mijn groei in de kerk aan de gave van muziek; ik kan me voorstellen hoe de pioniers gesterkt zijn door het zingen van de mooie lofzangen van de kerk. Ik besef dat u onlangs een artikel hebt geplaatst over het koor en dat er in de conferentie-uitgaven foto's staan van het koor, maar die zijn in zwart-wit. Daarbij willen we graag meer weten over het koor zelf.

*Taylor Samuways
Wijk Vila Maria
Ring São Paulo-Noord*

(Over enige tijd verschijnt er een artikel over de historische tournee van het Tabernakelkoor door Oost-Europa en de Sovjet-Unie. Tevens verschijnt er binnenkort een artikel over de tempels van de kerk, red.)

DE STER

Februari 1992 92e jaargang Nummer 2

Officiële Nederlandstalige uitgave van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.

Eerste Presidium:

Ezra Taft Benson,
Gordon B. Hinckley,
Thomas S. Monson

Raad der Twaalf:

Howard W. Hunter, Boyd K. Packer,
Marvin J. Ashton, L. Tom Perry,
David B. Haight, James E. Faust,
Neal A. Maxwell, Russell M. Nelson,
Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard,
Joseph B. Wirthlin, Richard G. Scott

Adviseurs:

Rex D. Pinegar, Gene R. Cook,
John E. Groberg, Robert E. Wells

Redacteur:

Rex D. Pinegar
Hoofd kerkelijke tijdschriften:
Thomas L. Peterson

Hoofd afdeling leerplannen:
Ronald L. Knighton

Internationale tijdschriften:

Zakelijk redacteur: Brian K. Kelly
Assistent: Marvin K. Gardner
Adjunct-redacteur: David Mitchell
Assistent-redacteur: De Kinderster:
DeAnne Walker
Art-director: Scott D. Van Kampen
Leidinggevend art-director:
M. Masato Kawasaki
Vormgeving: Sharri Cook

Vertaling, nieuwsredactie en administratie:

Kerkelijk Vertaalbureau
Postbus 224
NL-3430 AE Nieuwegein
Telefoon: 03402-40260
Hoofd vertaalbureau: P. J. Stolp
Nieuwsredacteur: A. H. Niessink
Administrateur: J. P. van Oudheusden

Uitgever:

Kirche Jesu Christi der Heiligen
der Letzten Tage, Industriestrasse 21,
Postfach 1549, D-6382 Friedrichsdorf 1
Telefoon: 061 72-71 03 94

© 1992 by The Church of Jesus Christ of
Latter-day Saints

Alle rechten voorbehouden

De tijdschriften van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen verschijnen maandelijks in het Chinees, Deens, Duits, Engels, Fins, Frans, Italiaans, Japans, Koreaans, Nederlands, Noors, Portugees, Samoaans, Spaans, Tongaans en Zweeds; eens in de twee maanden in het Indonesisch, Tahitiaans en Thais; en eens per kwartaal in het IJslands.

Informatie voor abonnees in de V. S.:
DE STER (ISBN 1044-3401) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, Utah 84150. Second-class postage paid at Salt Lake City, Utah.

Subscription price \$10.00 a year.

\$1.00 per single copy.

Thirty days notice required for change of address. When ordering a change, include address label from a recent issue; changes cannot be made unless both the old address and the new are included. Send USA and Canadian subscriptions and queries to Church Magazines, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America.

Subscription information telephone number 801-240-2947.

POSTMASTER: Send address changes to DE STER at 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America.

Jaarabonnement:

Nederland: f 32,00
Belgie: Bfr. 590,00

Betalingen voor Nederland: bankrekening nr. 38.10.54.799 t.n.v. De Kerk van Jezus Christus, te Nieuwegein (Rabobank, Nieuwegein; postgiro v.d. bank: 422947). Voor België: bankrekening nr. 404-6018551-44 t.n.v. Corp. of the Presiding Bishop, te Frankfurt (Kredietbank, Melsele). Opgave van een nieuw abonnement te richten aan de administratie.

Versijnt twaalf maal per jaar

Printed in Germany

PB MA 9202 DU

92982 120
Dutch

Mijn persoonlijke galerij der groten

President Thomas S. Monson

Tweede raadgever in het Eerste Presidium

Op een heldere winterdag reed ik met een vriend over de snelweg die Manhattan, het centrum van New York City, met het landelijke Westchester County verbindt. Hij wees mij de verschillende historische plaatsen aan die veel voorkomen in die streek, waar de mens zijn snelwegen lukraak door de paden der geschiedenis heeft gevlochten.

Plotseling was daar het Yankee-stadion, die oude bekende – het stadion van de kampioenen, het thuishonk van de helden uit mijn jeugd. Jazeker, vele jongens dwepen met de spelers die voor het oog van duizenden enthousiaste toeschouwers het honkbal tot kunst verheffen.

De parkeerplaats rond het stadion lag er verlaten bij. Het legioen was vertrokken, alsmede de suppoosten en de pindaversers. Gebleven waren de herinneringen aan Babe Ruth, Lou Gehrig en Joe DiMaggio. Hun heldendaden zijn vereeuwigd – want zij zijn verkozen tot de prestigieuze *Baseball Hall of Fame**.

Gebouw in New York waar beroemde honkballers worden herdacht.

Het honkbal mag zijn helden hebben, het leven evenzo. In de gewelven van ons geweten hebben we allen een persoonlijke galerij der groten, gereserveerd voor de ware leiders die ons leven vorm hebben gegeven. Betrekkelijk weinig mannen en vrouwen die hun gezag in ons leven hebben laten gelden, kunnen de toets doorstaan, een toets die maar weinig van doen heeft met machtsvertoon of aardse overvloed. De leiders die wij een plaats hebben gegeven in onze gedachtenwereld, weten bij ons liefde voor de waarheid aan te wakkeren, lijken plichtsgetrouwheid de kern van

De naam Jezus van Nazaret, de enige naam onder de hemel waar door wij behouden worden, neemt een voorname plaats in onze galerij der groten in.

'Adam, die gehoorzaamde aan de geboden des Heeren', komt in aanmerking voor de galerij der groten.

ons bestaan te maken, veranderen een heel gewoon voorval, zodat het ons een blik vergunt op de persoon die we willen worden.

Misschien kunnen we heel even zitting nemen in de toelatingscommissie die iedere kandidaat voor de galerij der groten moet beoordelen. Wie zou u voordragen? En wie ik? Er zijn vele kandidaten – de concurrentie is zwaar.

Ik kandideer Adam voor de galerij der groten, de eerste mens die op aarde leefde. De vermelding op zijn voetstuk komt van Mozes: 'En Adam gehoorzaamde aan de geboden des Heeren' (Mozes 5:5). Adam komt in aanmerking.

Een volmaakt en oprecht man wiens kandidatuur vaststaat, is Job, vanwege zijn geduld en volharding. Hoewel hij als geen ander leed, verklaarde hij: '(...) zie mijn Getuige is in de hemel, mijn Pleitbezorger in de hoge. Ook al bespotten mij mijn vrienden, nochtans richt zich mijn oog schreiend op God' (Job 16:19-20). 'Maar ik weet: mijn Losser leeft' (Job 19:25). Job komt in aanmerking.

Iedere christen zou Saulus voordragen, beter bekend als de apostel Paulus. Zijn redevoueringen zijn manna voor de geest, zijn dienende leven een voorbeeld voor allen. Deze onverschrokken zendeling verklaarde tot de wereld: 'Want ik schaam mij het evangelie niet; want het is een kracht Gods tot behoud' (Romeinen 1:16). Paulus komt in aanmerking.

Dan hebben we Simon Petrus. Zijn getuigenis van Christus treft het hart. 'Toen Jezus in de omgeving van Caesarea Filippi gekomen was, vroeg Hij zijn discipelen en zeide: Wie zeggen de mensen, dat de Zoon des mensen is? En zij zeiden: Sommigen: Johannes de Doper; anderen: Elia, weer anderen: Jeremia, of één der profeten. Hij zeide tot hen: Maar gij, wie zegt gij, dat Ik ben? Simon Petrus antwoordde en zeide: Gij zijt de Christus, de Zoon van de levende God!' (Matteüs 16:13-16). Petrus komt in aanmerking.

Uit een andere tijd en plaats komt het getuigenis van Nephi: 'Ik zal heengaan en doen, wat de Here heeft bevolen, want ik weet, dat de Here geen geboden aan de kinderen der mensen geeft, zonder tevens de weg voor hen te bereiden, zodat zij zullen kunnen volbrengen, wat Hij hun gebiedt' (1 Nephi 3:7). Zeker, Nephi komt een plaats toe in de galerij der groten.

Er is nog iemand die ik kandidaat wil stellen, namelijk de profeet Joseph Smith. Zijn geloof, zijn vertrouwen, zijn getuigenis komen tot uiting in de woorden die hij gesproken heeft toen hij op weg ging naar de gevangenis van Carthage en de marteldood: 'Ik ga als een lam ter slachting; doch ik ben zo kalm als een zommorgen; mijn geweten is vrij van schuld jegens God en alle mensen' (Leer en Verbonden 135:4). Hij bezegelde zijn getuigenis met zijn bloed. Joseph Smith komt in aanmerking.

Laten wij behalve helden ook heldinnen voordragen. Ten eerste dat edele voorbeeld van trouw, namelijk Ruth. Toen zij het verdriet, de wanhoop en de eenzaamheid van haar schoonmoeder Noömi waarnam, die twee zoons had verloren, uitte Ruth de woorden die de klassieke loyaliteitsverklaring zijn geworden: 'Dring er bij mij niet op aan, dat ik u in de steek zou laten, door van u terug te keren; want waar gij zult heengaan, zal ik heengaan, en waar gij zult vernachten, zal ik vernachten; uw volk is mijn volk en uw God is mijn God' (Ruth 1:16). Ruths daden staaften de oprechtheid van haar woorden. Zij krijgt een plaats in de galerij der groten.

En moeten we niet nog iemand, een afstammeling van de onvolprezen Ruth, kandidaat stellen? Ik denk aan Maria van Nazaret, ondertrouwd met Jozef, uitverkoren om de moeder te worden van de enige, werkelijk volmaakte mens die ooit heeft geleefd. Haar aanvaarding van deze heilige en historische rol is een kenmerk van nederigheid. 'En Maria zeide: Zie, de

**Ik kandideer de
profeet Joseph Smith
voor zijn geloof, zijn
vertrouwen en zijn
getuigenis.**

dienstmaagd des Heren; mij geschiede naar uw woord' (Lucas 1:38). Maria komt zeker in aanmerking.

We kunnen ons afvragen wat deze mannen helden maakten en deze vrouwen heldinnen. Ik antwoord: rotsvast vertrouwen in een alwetende Hemelse Vader en een duurzaam getuigenis van de zending van een goddelijke Heiland. Deze kennis is als een gouden draad in het stramen van hun leven.

Wie is die Koning der Heerlijkheid, ja, de Verlosser, aan wie die helden en heldinnen trouw waren en voor wie zij dapper stierven? Hij is Jezus Christus, de Zoon van God, onze Heiland.

Zijn geboorte was voorzeggd door profeten; engelen kondigden zijn aardse bediening aan. Tot de herders in het veld kwam de glorieuze mare: 'Weest niet bevreesd, want zie, ik verkondig u grote blijdschap, die heel het volk zal ten deel vallen: U is heden de Heiland geboren, namelijk Christus, de Here, in de stad van David' (Lucas 2:10-11).

Deze Jezus 'groeide op en werd krachtig, en het kind werd vervuld met wijsheid, en de genade Gods was op Hem' (Lucas 2:40). Na zich door Johannes te hebben laten dopen in de Jordaan begon Hij zijn bediening onder de mensen. Van de drogredenen van Satan wendde Hij zich af. Hij richtte zich op het werk dat de Vader Hem gegeven had, legde er zijn hart in en gaf er zijn leven voor. En wat was het een zondeloos, onzelfzuchtig, edel en goddelijk leven! Jezus arbeidde, Jezus had lief, Jezus diende, Jezus weende, Jezus genas, Jezus onderwees, Jezus getuigde. Jezus stierf aan een weerd kruis. Uit een geleend graf stond Jezus op tot het eeuwige leven.

De naam Jezus van Nazaret, de enige naam onder de hemel waardoor wij behouden worden (zie Handelingen 4:12), neemt een voorname plaats in onze galerij der groten in.

Sommigen zullen zich afvragen: maar wat is de waarde van zo'n illustere lijst van helden en held-

innen, zo'n persoonlijke galerij der groten? Ik antwoord: Als wij gehoorzamen zoals Adam, volharden zoals Job, onderwijzen zoals Paulus, getuigen zoals Petrus, dienen zoals Nephi, onszelf geven zoals de profeet Joseph, reageren zoals Ruth, eren zoals Maria en leven zoals Christus, worden wij opnieuw geboren. Dan krijgen wij alle macht. De oude ik wordt voorgoed afgeschud, en daarmee de nederlagen, de wanhoop, de twijfel en het ongelooft. We beginnen een nieuw leven: een leven van geloof, hoop, moed en vreugde. Geen taak is te groot. Geen verantwoordelijkheid te zwaar. De plicht is geen last. Alles is mogelijk.

Een voorbeeld hoeven we echter niet noodzakelijkerwijs in een verleden te zoeken. Dat zal ik uitleggen. Tegenwoordig vervult Craig Sudbury een verantwoordelijke positie in Salt Lake City, maar laat ik de klok een paar jaar terugzetten naar de dag dat hij en zijn moeder mijn kantoor binnenkwamen, voorafgaand aan Craigs vertrek naar het Zendingsgebied Melbourne. Fred Sudbury, Craigs vader, was pijnlijk afwezig. Vijfentwintig jaar eerder was Craigs moeder met Fred getrouwd, die haar liefde voor De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen niet deelde, en ook niet lid van de kerk wilde worden.

Craig vertrouwde mij toe hoeveel hij van zijn ouders hield. Hij hoopte van harte dat zijn vader hoe dan ook geraakt zou worden door de Geest en zijn hart voor het evangelie van Jezus Christus zou openstellen. Hij wilde mijn raad. Ik zocht naar inspiratie om hem die te geven. Die inspiratie kreeg ik, en ik zei tegen Craig: 'Dien de Heer met je hele hart. Houd je aan je heilige roeping. Schrijf elke week een brief aan je ouders, en zo nu en dan aan je vader persoonlijk om hem te laten weten dat je van hem houdt en waarom je dankbaar bent zijn zoon te zijn.'

Hij bedankte mij en verliet met zijn moeder mijn kantoor. Achttien maanden later zag ik Craigs moeder weer. Zij kwam naar mijn kantoor en vertelde mij in

**Geen held heeft ooit zo fier recht op
gestaan als Craig toen hij in Australië
met zijn vader in het water afdaalde,
zijn rechterhand in een rechte hoek ophief
en die gewijde woorden uitsprak.**

tranen: 'Het is nu bijna twee jaar geleden dat Craig op zending is gegaan. Hij is een goede zendeling en geeft zelfs leiding aan het zendingswerk. Wij hebben elke week post van hem gekregen. Onlangs is mijn man, Fred, voor het eerst van zijn leven opgestaan in een vasten- en getuigenisdienst. Hij heeft het volgende gezegd: "U weet dat ik geen lid ben van de kerk, maar er is iets in mij veranderd sinds Craig op zending is gegaan. Zijn brieven hebben mijn ziel beroerd. Ik wil u er een voorlezen. 'Lieve pa, vandaag hebben we een fijn gezin het heilsplan en de zegeningen van de verhoging in het celestiale koninkrijk onderwezen. Ik moest aan ons denken. Ik zou nergens liever willen zijn dan met u en mama in dat koninkrijk. Voor mij zou het gewoon geen celestiaal koninkrijk zijn zonder u. Ik ben dankbaar dat ik uw zoon ben, pa, en ik houd van u. Uw zoon de zendeling, Craig.'" Toen heeft Fred gezegd: "Mijn vrouw weet niets van wat ik nu ga zeggen. Ik houd van haar en van onze zoon, Craig. Na zesentwintig jaar huwelijk heb ik besloten lid te worden van de kerk, want ik weet dat de evangelieboodschap het woord van God is. Ik weet dat eigenlijk al een tijdje, maar de zending van mijn zoon heeft me tot daden aanzet. Ik heb het zo geregeld dat mijn vrouw en ik Craig aan het eind van zijn zending opzoeken. Ik zal zijn laatste dopeling als voltijdzendeling zijn."

Een jonge zendeling met een rotsvast geloof had met God voor een hedendaags wonder gezorgd. Zijn uitdaging om te communiceren met iemand die hij liefhad, was bemoeilijkt door de duizenden kilometers die hen scheidden. Maar de geest van liefde overbrugde de diepblauwe Grote Oceaan en hart sprak tot hart in een hemels dialoog.

Geen held heeft ooit zo fier recht op gestaan als Craig toen hij in Australië met zijn vader in het water afdaalde, zijn rechterhand in een rechte hoek ophief en de volgende gewijde woorden uitsprak: 'Fred Sudbury, van Jezus Christus' wege gemachtigd zijnde, doop ik

u in de naam des Vaders, en des Zoon, en des Heiligen Geestes.'

Het gebed van een moeder, het geloof van een vader, en het dienstbetoon van een zoon brachten een wonder van God tot stand. Moeder, vader, zoon – alle drie komen ze in aanmerking voor de galerij der groten.

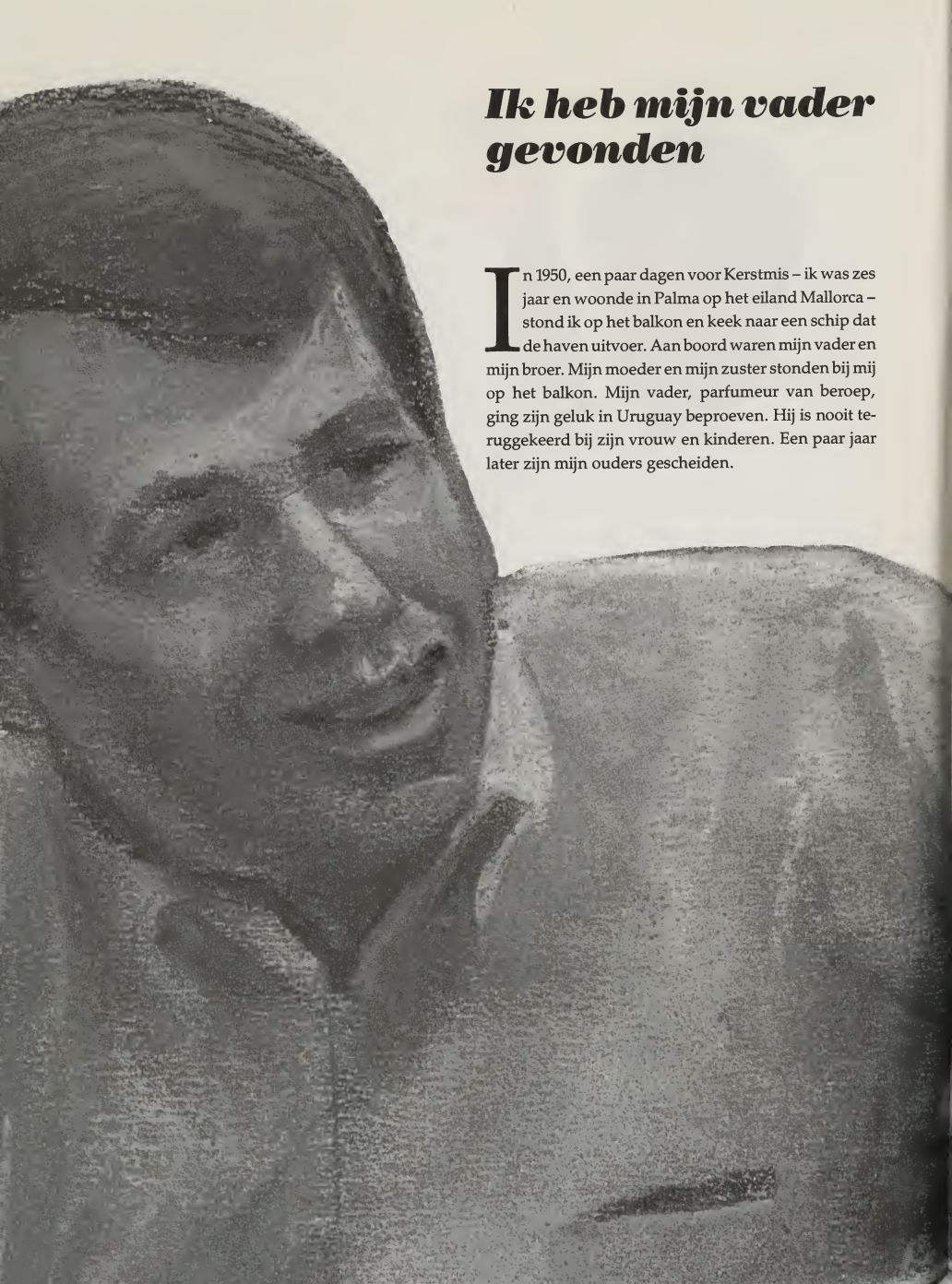
De hemelse verklaring staat onaangetast: 'Ik, de Here, ben barmhartig en genadig jegens hen, die Mij vrezen, en Ik schep er behagen in hen te eren, die Mij in gerechtigheid en waarheid tot het einde toe dienen. Groot zal hun loon zijn, en eeuwig hun heerlijkheid' (LV 76:5-6).

Als we zo leven, zal onze eigen verkiezing tot de oneindige galerij der groten verzekerd zijn. □

SUGGESTIES VOOR DE HUISONDERWIJZERS

1. De mensen die onze levenskoers beïnvloeden, zijn zij die –
 - liefde voor de waarheid in ons hart aanwakkeren.
 - plichtsetrouwheid de kern van ons bestaan maken.
 - een heel gewoon voorval veranderen, zodat wij een blik krijgen op degene die wij willen worden.
2. De Schriften bevatten veel voorbeelden van mensen die onze helden en heldinnen kunnen zijn, zoals Adam, Job, Paulus, Petrus, Nephi, Joseph Smith, Ruth, Maria en vele anderen.
3. Toch hebben deze mensen iemand gediend die een nog grotere held is – Jezus Christus, de Zoon van God, onze Heiland en Verlosser.
4. Rotsvast vertrouwen in een alwetende Hemelse Vader en een duurzaam getuigenis van Jezus Christus kunnen van grote invloed zijn op ons leven.

Ik heb mijn vader gevonden

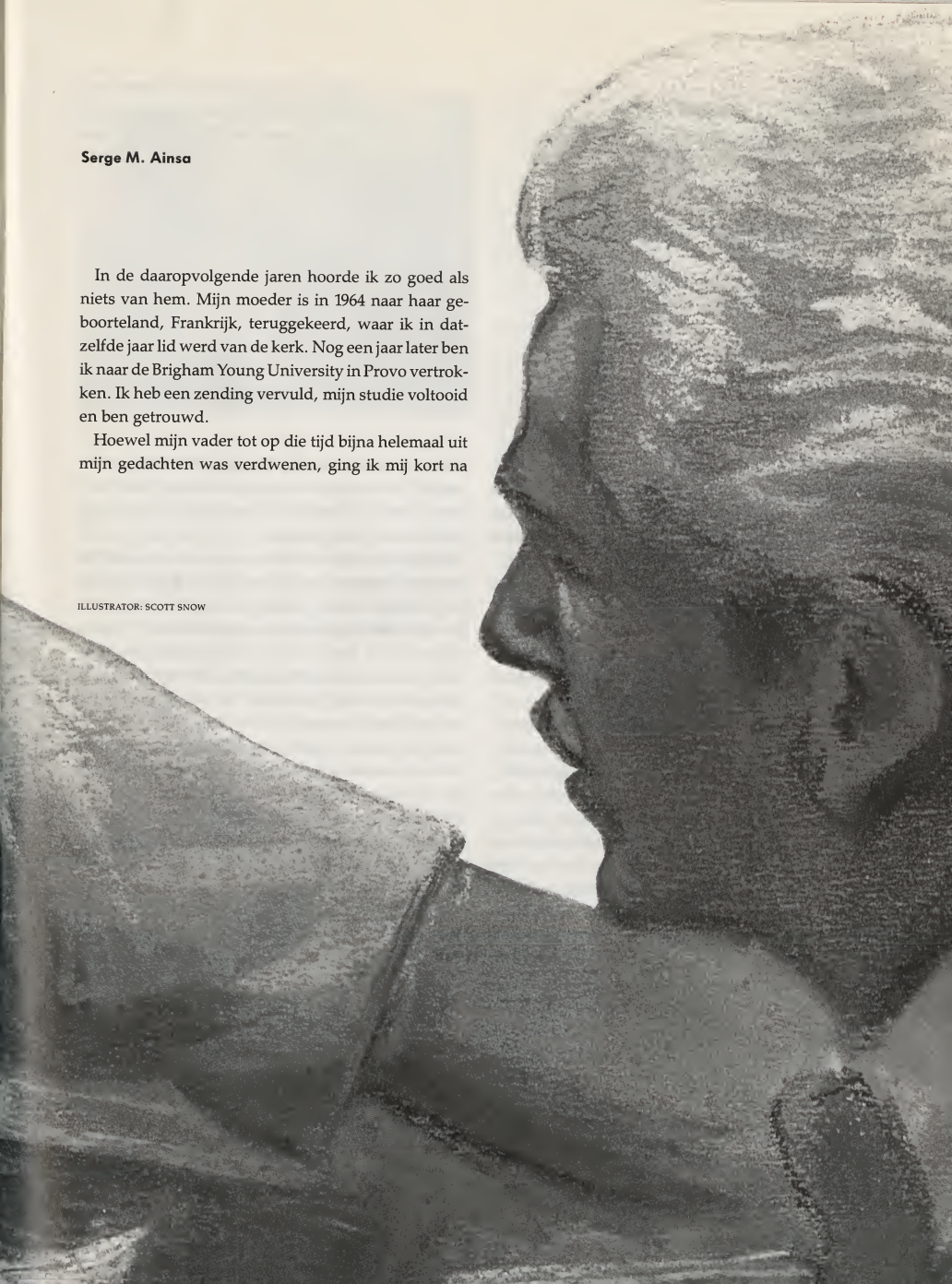
In 1950, een paar dagen voor Kerstmis – ik was zes jaar en woonde in Palma op het eiland Mallorca – stond ik op het balkon en keek naar een schip dat de haven uitvoer. Aan boord waren mijn vader en mijn broer. Mijn moeder en mijn zuster stonden bij mij op het balkon. Mijn vader, parfumeur van beroep, ging zijn geluk in Uruguay beproeven. Hij is nooit teruggekeerd bij zijn vrouw en kinderen. Een paar jaar later zijn mijn ouders gescheiden.

Serge M. Ainsa

In de daaropvolgende jaren hoorde ik zo goed als niets van hem. Mijn moeder is in 1964 naar haar geboorteland, Frankrijk, teruggekeerd, waar ik in datzelfde jaar lid werd van de kerk. Nog een jaar later ben ik naar de Brigham Young University in Provo vertrokken. Ik heb een zending vervuld, mijn studie voltooid en ben getrouwd.

Hoewel mijn vader tot op die tijd bijna helemaal uit mijn gedachten was verdwenen, ging ik mij kort na

ILLUSTRATOR: SCOTT SNOW

**Mijn hart begon sneller te kloppen toen
hij een bureaula opende, een map pakte
en mij een lijst met namen gaf.**

mijn huwelijk bezighouden met mijn stamboom, waardoor ik steeds vaker aan hem moest denken. In mijn patriarchale zegen stond dat ik tempelwerk voor mijn voorouders zou doen en dat ik daarvoor de 'mid-delen en mogelijkheden' zou krijgen.

Toen ik lid van de kerk was geworden, kreeg ik van mijn broer te horen, die inmiddels ook naar Frankrijk was teruggekeerd, dat mijn vader veel feiten, namen en datums van de familie Ainsa had verzameld. Ik besloot hem te schrijven in de hoop van hem in detail de gegevens los te krijgen.

Zijn antwoord bestond uit wat algemene informatie . . . en het verzoek hem er niet meer over lastig te val-len. Ik was verontwaardigd en boos, maar ik bleef bidden dat de weg toch zou worden vrijgemaakt om het werk aan mijn familiegeschiedenis te kunnen doen.

In maart 1986, we woonden in Arizona, kreeg ik een brief van mijn vader. In die tijd verloor mijn moeder haar gezichtsvermogen. Ik vond veel troost in de zorg die mijn moeders tweede man aan haar besteedde, en voelde mij opnieuw beledigd door mijn vaders kritische brief. Ik heb de brief teruggestuurd met de mededeling dat ik liever helemaal niet meer met hem communiceerde als alles wat hij deed het leveren van kritiek was. Binnen drie weken schreef hij mij een kort briefje terug: 'Ik zal je nooit meer schrijven. Je broer zal je wel van mijn dood verwittigen.'

Negen maanden gingen voorbij. Weer bad ik over de aansporing in mijn patriarchale zegen. Daarop liet de Heilige Geest mij duidelijk voelen dat ik mijn vader mijn excuus moest aanbieden. Ik heb een brief van vijf kantjes aan hem geschreven waarin ik hem uitvoerig

inlichtte over alles wat mij dat jaar overkomen was en waarin ik hem mijn excuus aanbood voor mijn houding. Toen ik de brief op de bus deed, bad ik dat de Heer zijn hart zou verzachten.

Meer dan twee maanden gingen voorbij zonder respons. Toen werd er op een dag een aangetekende brief bezorgd. Daarin vroeg mijn vader: 'Zie je kans tien tot twaalf dagen vrij te maken om me op te komen zoeken? Zo ja, dan stuur ik je geld voor de reis.'

Ik heb mijn broer in Parijs gebeld, die mij de raad gaf een jaar te wachten; mijn vader had mij per slot van rekening vijfendertig jaar laten wachten. Maar toen ik er met mijn vrouw, Angie, over had gebeden, moesten we beiden aan mijn patriarchale zegen denken en vonden we dat mijn voorouders lang genoeg hadden gewacht. Ik zou dat jaar gaan. Mijn moeders echtgenoot bood aan de reis van Angie te betalen, omdat we het zelf niet konden bekostigen. Mijn schoonmoeder zou op de kinderen passen.

Alles verliep naar wens. Dat wil zeggen, alles behalve mijn gevoelens. Ik begon mij zorgen te maken dat mijn vader kritiek zou spuien op mijn moeder, mijn vrouw of mij. Dat had hij eerder gedaan. Hoe zou ik er deze keer op reageren?

Pas toen twee toegewijde huisonderwijzers – die ik eeuwig dankbaar zal zijn – ons een paar dagen voor ons vertrek een priesterschapszegen hadden gegeven, had ik mij gerust gevoeld. Zij zegenden mijn vrouw dat zij een bron van inspiratie voor mij zou zijn, en zij zegenden mij dat ik ontvankelijk zou zijn voor de in-fluisteringen van de Geest en zou weten wat ik moest zeggen. Toen wist ik dat alles goed zou komen.

Toen we in Montevideo aankwamen, keek ik nerveus of ik mijn vader zag staan. En daar stond hij met zijn vrouw. Hij zwaaide met zijn stok ten teken dat hij mij herkend had. Ik heb teruggezwaaid. Toen we eindelijk langs de douane waren, is mijn vader naar mij toegekomen en hebben we elkaar omhelsd en gekust. Bij het verlaten van de aankomsthal fluisterde de Geest mij in dat de man naast mij anders was dan ik mij had voorgesteld.

In de daaropvolgende paar dagen hebben we elkaar beter leren kennen en met elkaar gelachen. We kwamen erachter wat we met elkaar gemeen hadden en we werden vrienden. Angie en ik vroegen hem zijn jeugdervaringen, zijn tienertijd op een bandje te zetten. We zijn veel over zijn verleden te weten gekomen. Op zekere morgen hebben Angie en ik gebeden dat we die dag de juiste woorden zouden vinden om hem ertoe te bewegen ons in te wijden in de geschiedenis van de familie Ainsa.

Mijn vader werd die dag 81 jaar. Na aan de ontbijttafel cadeautjes te hebben opengemaakt, verontschuldigde hij zich en kwam terug met iets dat hij onder een handdoek verborgen hield. Hij overhandigde mij een doosje en zei: 'Dat is het minste wat ik kan doen na al die jaren. Ik wil het gewoon goed met je maken.' Het doosje bevatte een schitterend horloge.

Een half uur later deed ik boven in zijn werkkamer een bandje in de cassette recorder. We zaten rond zijn eiken bureau en hadden hem gevraagd over zijn ouders en grootouders te vertellen. Hij praatte een paar minuten, maar hield ermee op. 'Tijdverspilling', zei hij.

Ik raakte in paniek. 'Heer, help me', bad ik. 'Hier heb ik jaren op gewacht.' Toen vroeg ik mijn vader: 'Waarom zegt u dat het tijdverspilling is?'

'Omdat ik alles op papier heb', was zijn antwoord. Mijn hart begon sneller te kloppen toen hij een bureau opende, een map pakte en mij een lijst met namen gaf. 'Dat zijn je voorouders aan mijn vaders kant', zei hij 'en die lijst mag je hebben.' Ik keek de lijst vluchtig door; alle namen van zijn ouders, grootouders en overgrootouders, alsmede van verre verwanten kwamen erop voor.

'En uw moeders kant? Hebt u van haar familie ook een lijst samengesteld?' vroeg ik met onvaste stem.

'De lijn van je grootmoeder is niet belangrijk', bitste hij. 'Ware het niet voor grootmoeder', diende ik hem van replek 'dan was u hier niet.' Daarop zij mijn vader: 'Ach, als het zo belangrijk voor je is, kun je die ook wel krijgen.' Hij gaf mij een enveloppe met een paar blaadjes vol namen en zei: 'Je mag eigenlijk alles wel hebben.' Hij overhandigde mij de map.

Ik deed de map open en zag, terwijl de tranen mijn blik vertroebelden, verschillende lijsten met namen van verre verwanten. Er waren foto's van mijn grootmoeder, mijn grootvader en anderen. Ik huilde zonder schaamte. In de afgelopen 21 jaar had ik veelvuldig gebeden om dit moment. De Heer had mijn gebeden gehoord en die op de bestemde tijd verhoord.

'Waarom huil je?' vroeg mijn vader.

'Ik ben zo blij dat ik hier ben', zei ik.

Toen begon ook hij te huilen. Hij legde zijn hoofd op mijn schouder en pakte mijn hand. 'Het spijt mij,' zei hij, 'Het spijt me wat ik je aangedaan heb. De fout ligt bij mij. Ik ben nooit een vader voor je geweest. In al die jaren heb ik nooit de moeite genomen om je te leren kennen. Zul je me ooit kunnen vergeven?'

'Natuurlijk vergeef ik je – het is vergeven en vergeeten', sprak ik al snikkend. Terwijl ik hem omhelsde, fluisterde de Geest mij in: 'Ik, de Here, zal vergeven, wie Ik wil vergeven, maar het is van u vereist alle mensen te vergeven' (Leer en Verbonden 64:10). Er was vrede. Al die eenzame, roerige jaren van scheiding smolten weg. Hij wist wie ik was. Hij had een zoon gevonden. En ik had eindelijk mijn vader gevonden. □

Serge M. Ainsa is lid van de Wijk Willow Creek in de Ring Prescott (Arizona).

ACHTER DE MUUR

De Kerk in Oost-Duitsland

DEL I: Geïsoleerde heiligen 1945–1989

In de nacht van 13 op 14 februari 1945, tegen het einde van de Tweede Wereldoorlog, werd de binnenstad van Dresden bij aanvallen door geallieerde bommenwerpers vernietigd. Ergens tussen het puin bevonden zich ook de resten van het gebouw van de Gemeente Altstadt van de kerk. Het was een extra slag voor wat er in Duitsland over was van de kerk.

Zodra het weer veilig was op straat, baanden de leden van de gebombardeerde kerkgemeente zich een weg over de enig overblijvende brug over de rivier de Elbe om te vergaderen met de leden van de Gemeente Neustadt, van wie het kerkgebouw gespaard was. Maar al gauw werd dit gebouw gebruikt als slaappleaats voor honderden dakloze vluchtelingen, waardoor de kerkleden gedwongen waren in twee kleine kamers te vergaderen. De gemeente bestond hoofdzakelijk uit kinderen, jonge moeders en oudere echtparen. Bijna alle jongemannen, en mannen van middelbare leeftijd die niet tijdens de oorlog gesneuveld waren, bevonden zich nog in het Duitse leger of in een krijgsgevangenkamp.

'Er was geen electriciteit. (...) We moesten kilometers ver lopen om water te halen. (...) Na drie dagen kwam er een vrachtwagen met brood. (...) We kregen

toestemming om blikvoedsel uit het puin [van een conservenfabriek] te graven. (...) De jongelui organiseerden enkele projecten om voedsel naar de oudere mensen te brengen. We bezochten de leden van de gemeente thuis en hielden er korte godsdienstoefeningen en haardvuuravonden. In de vergaderingen zaten we met de jas aan en een deken om ons heen gewikkeld. (...) We waren dankbaar en hoopvol omdat we wisten dat de Heer zijn volk niet zou vergeten. (...) Het was een tijd van sterk geloof en innerlijke harmonie' (uit een brief van Edith Krause aan de auteurs, gedateerd 21 februari 1990).

Om de uitwerking van de enorme vernietiging te begrijpen, is het belangrijk om te weten dat de units van de kerk in de Zuidoost-Duitse staat Saksen ouder waren dan veel wijken in Utah. In Dresden, bijvoorbeeld, was er al sinds 1855 voortdurend een gemeente, waar een jonge bekeerling, Karl G. Maeser, de eerste president was. (In 1875 werd Maeser hoofd van de Brigham Young Academy – nu de Brigham Young University – in Provo.)

De ervaringen van de leden in de twee Dresdense gemeenten typeerden in veel opzichten die van de leden in de ruim dertig andere gemeenten in het oostelijk deel van Duitsland.

DE WEDEROPBOUW BEGINT

Al spoedig na de oorlog kwamen de eerste zendelingen aan in West-Europa om te helpen de door oorlog verscheurde kerk weer op te bouwen. Maar de leden in

de Russische bezettingszone, zoals die genoemd werd, wachtten tevergeefs. Het zou meer dan veertig jaar duren alvorens de leden in die zone, later de Duitse Democratische Republiek genoemd, zendelingen uit het buitenland zouden zien. De leden waren geïsoleerd van de rest van de kerk.

In de eerste jaren na de oorlog was een van de meest dringende taken van de plaatselijke kerkleiders het opzoeken en verzorgen van de verspreide leden en het opbouwen van de resterende gemeenten. Voor dat laatste was eigenlijk de kracht van jonge priesterschapsdragers en voltijdzendingen nodig, maar het moest nu gedaan worden door vrouwen, kinderen en oudere leden. Zo gauw echter de priesterschapsdragers van de oorlog en uit de krijgsgevangenkampen terug begonnen te keren, werden ze geroepen tot zendingswerk.

Walter Krause werd op 2 juli 1945 uit de gevangenis in Cottbus, bij de Poolse grens, ontslagen. Er zaten daar verscheidene kerkleden in een vluchtelingenkamp. Tegen het eind van november vroeg president Richard Ranglack aan broeder Krause hoe hij het zou vinden om op zending te gaan, daar er veel gemeenten waren die hulp nodig hadden. 'Als de Heer me nodig heeft, ga ik', antwoordde broeder Krause.

'Op 1 december 1945 ging ik op pad, met twintig Mark op zak, een stuk droog brood en een fles kruidenthee. Een broeder had me de winterjas gegeven van zijn zoon die niet van de oorlog was teruggekomen. Een andere broeder, die schoenmaker was, gaf me een paar schoenen. En zo ging ik op zending met twee overhemden, twee zakdoeken en twee paar sokken', herinnert broeder Krause zich. (Uit een nooit uitgegeven verzameling autobiografische geschriften, geredigeerd door Manfred Schütze, blz. 3.)

Transport was moeilijk te krijgen of helemaal niet beschikbaar. Broeder Krause vertelt dat het heel gewoon was om twaalf tot dertien uur te lopen en afstanden tot wel vijftig kilometer af te leggen om de verschillende gemeenten van de kerk te bezoeken. Maar er moesten nog veel leden gevonden en verzorgd worden, zoals bijvoorbeeld zuster Elli Polzin.

'Ik was in 1946 met mijn moeder en onze kinderen uit Stettin [nu in Polen] gekomen. (...) Op een dag kwamen er twee zendelingen, waaronder broeder Walter Bohme uit Grotitzsch, om ons te helpen weer in contact te komen met de kerk. Zij moedigden ons aan om naar Schwerin te verhuizen, waar een gemeente

Tegenoverliggende bladzijde:

Leiders van de Gemeente Dresden, 1950.

Onder: Gezicht op Dresden over de Elbe.

Geheel onderaan: Zendingspresident Herold

L. Gregory spreekt in 1955 tijdens een vergadering ter viering van het eeuwfeest van de Gemeente Dresden.

FOTOGRAFIE: PEGGY JELTINGHAUSEN

van de kerk was. Ik kreeg daar een baan (...) en na veel problemen was ik in staat om met mijn familie naar Schwerin te gaan. (...) Jarenlang woonden we in één kamer, totdat we een flat kregen. En toen, op 23 december 1949, kwam mijn man thuis uit de gevangenis' (Schütze, blz. 18).

Broeder Eberhard Gabler heeft zijn zending als volgt beschreven:

'Hoewel ik geen geldelijke ondersteuning ontving, (...) had ik er het volste vertrouwen in dat, als de Heer me nodig had, Hij in mijn onderhoud zou voorzien. Daarin werd ik niet teleurgesteld.' Vier jaar lang hielp broeder Gabler met de opbouw van 'het koninkrijk Gods in wat toen het Zendingsgebied Oost-Duitsland was. (...) Bijna alle leiderschapsfuncties werden door

Links bovenaan: De Brandenburger Tor in Berlijn.

Rechts bovenaan: Oostduitse zendelingen in eigen land, 1955.

Onderaan: Walter Stover, midden voorste rij, de eerste naoorlogse zendingspresident in Oost-Duitsland, met districtspresidenten.

Voorste rij, v.l.n.r.: Fritz Lehnig, Walter Faßmann, president Stover, Heinz Hinckel en Anton Larisch. **Achterste rij, v.l.n.r.:** Bruno Schreiter, Erich Sellner, Walter Kindt, Hans Böttcher en Walter Krause.

FOTOGRAAF: JOACHIM MESSERSCHMIDT, GEPLAATST MET TOESTEMMING VAN FPG INTERNATIONAL.

de zendingen bekleed. Wij waren de gemeentepresidenten, de [jeugd]leiders, de zondagsschoolleiders, de jeugdwerkfunctionarissen, en de leerkrachten in alle hulporganisaties' (Schütze, blz. 29).

De ervaringen van Herbert Schreiter waren typerend voor die van veel mannelijke Duitse heiligen der laatste dagen. Broeder Schreiter had een goede baan opgegeven om in de crisisjaren 1929-1930 een zending te vervullen. Na zijn terugkeer, was hij van 1937 tot en met 1941 gemeentepresident in Chemnitz (het latere Karl-Marx-Stadt). Vervolgens werd hij opgeroepen voor het Duitse leger. Terwijl hij in het leger was, fungeerde hij in de gemeente Salzburg (Oostenrijk) als zondagsschoolpresident. Al gauw na de oorlog, in 1946, werd broeder Schreiter geroepen om zijn gezin achter te laten en nogmaals op zending te gaan. Zijn antwoord luidde: 'Natuurlijk! Ik ben er klaar voor en verheugd over dat voorrecht' (Schütze, blz. 46).

De ongebruikelijke omstandigheden van de kerk achter het IJzeren Gordijn vereisten ervaren, volwassen mannen. En die hadden vaak een gezin. Paul Schmidt heeft over zijn zending geschreven: 'Kunnen diegenen onder u die na de oorlog geboren en opgegroeid zijn, zich indenken wat het inhiel om in de zomer van 1946, op de leeftijd van 41, op een zending van 50 maanden geroepen te worden, wat inhiel die vrouw en twee schoolkinderen achter te laten?' (Schütze, blz. 50.)

Maar ervaring en volwassenheid waren niet de allerbangrijkste pluspunten van zendingen. Broeder Schmidt heeft geschreven: 'Als we alleen op onze ervaring hadden vertrouwd, hadden we niets kunnen doen, want in 1945 en 1946 hadden zeer weinig leden de benodigde ervaring. (...) Maar de leden konden ook op inspiratie vertrouwen. Daar hielden we ons onverschrokken aan en hadden succes' (Schütze, blz. 51).

HET WERK VAN GELOOF

.....

De gemeenten opbouwen hield vaak letterlijk bouwen in. Toen de zendingen in Dresden aan de Sovjet-bevelhebbers vroegen om een vergaderplaats, kregen ze het oude officierscasino in een gebombardeerd Duits legergebouw toegewezen. De leden – voornamelijk vrouwen, kinderen en oudere mannen – deden het zware werk zelf, ook al hadden ze erg weinig te eten. Eens manoeuvreerden, bijvoorbeeld,

acht vrouwen, twee diakens en twee oudere mannen een zes meter lange stalen balk het gebouw in en slaagden erin het drie meter boven de grond op steunen te tillen.

Het gebouw diende de daaropvolgende veertig jaar als vergaderplaats voor de Gemeente Dresden, later de Wijk Dresden. In 1977 sprak president Spencer W. Kimball in dat gebouw en laat in de jaren tachtig werd het gebruikt voor een voorstelling van de BYU studentengroep The Lamanite Generation. Toen de Wijk Dresden in 1988 naar een nieuw kerkgebouw verhuisde, bouwden de leden een gedeelte van het oude gebouw om tot een comfortabele woning voor een zendingechtpaar.

Niet als de kerkleden in Dresden, wat zich ver in het zuiden van de Duitse Democratische Republiek bevond, ondervonden de leden in Schwerin, in het noorden, grote moeilijkheden bij het zoeken naar een vergaderplaats voor hun gemeente. Tien jaar lang verhuisden zij van de ene gehuurde kamer naar de andere, en vervolgens naar iemands huiskamer. In 1956 lukte het hen om een stuk grond te kopen – hoewel ze dat op naam van de gemeentepresident moesten doen omdat de kerk er geen eigendom mocht bezitten. Het was de leden niet toegestaan om een gebouw op die grond te slopen omdat er zich een woning in bevond, maar ze kregen wel toestemming om op de rest van de grond nieuwbouw neer te zetten. Bovendien kregen ze toestemming om een oude legerbarak acht kilometer buiten de stad te slopen om de materialen voor de bouw te gebruiken.

Toen ze 23 vrachtwagenladingen bouwmaterialen naar het bouwterrein hadden gebracht, werd de bouwvergunning niet verleend! Maar na vasten en bidden werd het hun toegestaan om een oude paardestal op het perceel om te bouwen tot vergaderruimte.

Voor dat renovatieproject waren meer bouwmaterialen nodig, die uitsluitend met toestemming van de overheid verstrekt konden worden. Maar de leden waren ervan overtuigd het met hulp van de Heer toch te pakken te kunnen krijgen (zie Schütze, blz. 22). Op 5 januari 1958 wijdde Henry Burkhardt, raadgever van de president van het Zendingsgebied Noord-Duitsland, de voormalige paardestal in als vergaderplaats voor de Gemeente Schwerin.

In 1973 kreeg de gemeente toestemming om het gebouw uit te breiden, maar dat betekende dat het moei-

Links bovenaan: De ZHV-zusters van de Gemeente Werdau, 1956.

Links onderaan: De jeugd van de Gemeente Werdau tijdens een activiteit in 1977.

Rechts: Het jeugdwerk van de Gemeente Görlitz tijdens een conferentie in 1973.

lijke proces van het verkrijgen van bouwmaterialen helemaal opnieuw doorlopen moest worden. Met de hulp van de bouwopziener van de lutherse kerk, die de nijverheid en integriteit van de heiligen der laatste dagen was gaan waarderen, kregen ze een grote aantal bakstenen. Andere bouwmaterialen waren slechts in kleine hoeveelheden te krijgen en de leden moesten er lang voor in de rij staan om ze aan te vragen. Omdat de werktijden van de mannen in de gemeente hen verhinderden om in de rij te gaan staan, nam de vrouw van de gemeentepresident de taak van het halen van de materialen op zich – ook al hield dat in dat ze ze met een handkar naar het bouwterrein moest trekken (zie Schütze, blz. 24).

Over bijna elke gemeente in de DDR zijn dergelijke

verhalen te vertellen. In Leipzig, bijvoorbeeld – in het zuiden van de republiek – moesten de leden het gerenoveerde gebouw verlaten dat ze als vergaderplaats gebruikt hadden. Maar ze kregen toestemming om een oude bioscoop te renoveren. De leden werkten maandenlang aan het project. Toen ze in 1968 een mooie inwijdingsdienst aan het plannen waren, werd gemeentepresident Herbert Schreiter meegedeeld door het stadsbestuur dat het gebouw onbewoonbaar verklaard zou worden en niet langer gebruikt kon worden. De enige reden die daarvoor werd opgegeven, was dat de gemeente zich niet aan alle bouwweisen had gehouden. Maar uiteindelijk lukte het de leden om opnieuw toestemming te krijgen hun gerenoveerde kerkgebouw te gebruiken.

Tegelijkertijd maakten de politieke ontwikkelingen in de DDR het de leden moeilijker.

Vóór de bouw van de Berlijnse muur in 1961, hadden de leiders en leden van de kerk in het oosten van Duitsland nog enig contact met de kerk in het westen. Zendingspresidenten in het westelijke deel van Duitsland presideerden het voltijdzendingswerk in het oostelijke deel. Maar na het bouwen van de muur bleven de bezoeken van zendingspresidenten over het algemeen beperkt tot de dagen dat de halfjaarlijkse Leipziger Messe, een grote internationale beurs, gehouden werd. Bezoekers uit het westen konden voor die periode meestal wel een visum krijgen om het land binnen te gaan. Bij die gelegenheden gingen de leden altijd en masse naar Leipzig, hopend op een gelegenheid om elkaar en buitenlandse kerkautoriteiten te spreken. (President Joel A. Tate, die van 1963 tot en met 1966 zendingspresident was, schijnt een uitzondering te zijn geweest. Hij had de een of andere manier gevonden om vaker het land binnen te komen om de zendingen en de heiligen te bezoeken.)

Voor 1961 werden er soms conferenties voor zendingen gehouden in West-Berlijn, en konden de zendingen en leden uit de DDR soms lesboeken meenemen in hun bagage. Hoewel ze niet officieel waren toegestaan door de regering, werden ze ook niet afgepakt bij de grensovergangen. Plaatselijke heiligen typten de lessen dan over en maakten er voor elke gemeente een door-

slag van. Na 1961 werd zelfs dit contact met de officiële kerkliteratuur steeds meer aan banden gelegd. Broeder Joachim Albrecht Bautzen vertelt er het volgende over:

‘We ontvingen een instructie van president Burkhardt om alle godsdienstige materialen, boeken, lesboeken enz. die niet toegestaan waren, te vernietigen. Dat brak mijn hart. Ik had in de loop der jaren een kleine, maar fijne bibliotheek van kerkmaterialen opgebouwd waar ik geen officiële toestemming voor had. Ik zat voor de open haard. *Nee*, zei ik tegen mezelf. *Dat kan ik niet*. Maar uiteindelijk verbrandde ik toch alle boeken en lesboeken die ik met zoveel moeite had verzameld. Nog geen twee weken later kreeg ik de geheime politie aan de deur. Ze doorzochten mijn huis op illegaal drukwerk. Er was niets te vinden. Uit die ervaring heb ik een grote les geleerd over geïnspireerde leiders en luisteren naar hun raad.’

Niet alleen het bezit van leesmateriaal werd aan banden gelegd, maar midden jaren zestig werd ook het voltijdzendingsprogramma verboden. Alleen oudere, gepensioneerde echtparen mochten zendingswerk doen en zelfs voor hen waren de toegestane zendingsactiviteiten zeer beperkt. Ook de plaatselijke activiteiten van de kerk werden enorm aan banden gelegd. In veel gemeenten moest de president voor elke vergadering van tevoren bij de politie een vergunning aanvragen. In de aanvraag moest de naam van de sprekers en hun onderwerp vermeld worden. Bovendien werden de vergaderingen bijgewoond door leden van de geheime politie.

Hoewel de latere jaren zestig en de vroege jaren zeventig de duisterste dagen geleken mogen hebben voor de kerk in de DDR, kijken de leden zelf er juist met vreugde op terug. Hoe meer ze op elkaar aangevoelen waren door de druk van buitenaf, hoe dichter ze tot elkaar kwamen, tot de kerk en tot de Heer. De presentie in de bijeenkomsten was hoog; de huisonderwijs- en huisbezoeken werden met toewijding en oprechtheid uitgevoerd; de leden zorgden voor elkaar en boden onderlinge hulp; tiende en offeranden werden trouw afgedragen.

Sommige leden bleven getrouw ondanks jaren van isolatie. Günter Schulze, die nu bisschop van de Wijk Dresden is, besteedde in die periode veel tijd aan het opzoeken en verzorgen van geïsoleerde leden – sommige in Polen, sommige in de verafgelegen streken van de Duitse Democratische Republiek. Eén van die leden was een oudere zuster in Opper-Silezië.

‘We zaten heel lang met haar te praten’, herinnert broeder Schulze zich. ‘Uiteindelijk reikte ze achter de kachel, haalde een in elkaar geknoopte kous te voorschijn en begon verscheidene knopen los te maken. Toen hield ze haar handen op als een weegschaal en woog geld uit de geknoopte kous. Ze zei: ‘Dit is mijn tiende. Ik heb het al meer dan 25 jaar opgespaard. Ik wist dat de priesterschap op zekere dag weer bij mij zou komen!’

LICHT IN DE DUISTERNIS

In die tijd van duisternis en moeilijkheden vond een gebeurtenis plaats die later een keerpunt bleek te zijn voor de kerk in de Duitse Democratische Republiek.

Links bovenaan: Ouderling Thomas S. Monson van de Raad der Twaalf (midden), regionaal vertegenwoordiger Hans B. Ringger (links) en ouderling Robert D. Hales, bestuurder van het gebied Europa, bezochten in 1982 een conferentie in Dresden.

Onderaan: Duizenden mensen bezochten in 1985 de Freiberg-tempel voordat die werd ingewijd.

Op 9 en 10 november 1968 bezochten president en zuster Stanley D. Rees van het Zendingsgebied Noord-Duitsland de DDR. Zij namen ouderling Thomas S. Monson van het Quorum der Twaalf mee. Zuster Krause herinnert zich: 'Hij [ouderling Monson] was zó jong dat we hem aanzagen voor een zending, want de zendingspresidenten namen op hun bezoeken vaak een zending mee' (brief Krause, blz. 5).

Tijdens een bijeenkomst in Görlitz, bij de Poolse grens, beloofde ouderling Monson de Oostduitse heiligen dat zij alle zegeningen zouden ontvangen die de andere leden van de kerk genoten. (Zie de *Ensign*, mei 1989, blz. 50-51). Hoewel op het eerste gezicht de omstandigheden van de 'koude oorlog' in de DDR niet onmiddellijk leken te veranderen, begonnen er binnen

de kerk in dat land wél subtiele veranderingen op te treden – eerst langzaam, maar in de daaropvolgende twintig jaar steeds sneller.

Op 27 april 1975 stond ouderling Monson tussen Dresden en Meissen op een heuveltop die uitkeek over de Elbe en wijdde de Duitse Democratische Republiek toe voor de verkondiging van het evangelie. Op 24 augustus 1977 sprak president Spencer W. Kimball de heiligen toe in het kerkgebouw van Dresden – het gebouw dat voor de oorlog een officierscasino was geweest en was omgebouwd tot kerk. In augustus 1982 werd de Ring Freiberg georganiseerd. Op 23 april 1983 werd in Freiberg de eerste spade gestoken voor de bouw van een tempel. In juni 1984 werd de Ring Leipzig georganiseerd en in 1985 werd de Freiberg-tempel ingewijd. De heiligen kregen toestemming om nieuwe kerkgebouwen te bouwen: naast de tempel in Freiberg; in Leipzig; in Zwickau; in Dresden en in Karl-Marx-Stadt.

Ten slotte werd in oktober 1988 aangekondigd dat er voor het eerst in vijftig jaar weer voltijdzendingen zouden worden toegelaten uit het buitenland om een zendingsgebied te organiseren. Op majestueuze wijze daagde er nieuw licht in de Duitse Democratische Republiek. □

Garold en Norma Davis hebben een zending vervuld in Dresden (in de toenmalige DDR). Broeder Davis is hoogleraar Duits en voorzitter van de faculteit voor Germaanse en Slavische talen aan de Brigham Young University in Provo (Utah), waar zuster Davis docent klassieke talen is. Zij wonen in de Wirk Oak Hills 2 in de Ring Provo Utah Oak Hills.

De Kerk achter de muur

1945–1990

1946 Walter Stover geroepen als eerste naoorlogse president van het Zendingsgebied Oost-Duitsland. Ouderling Ezra Taft Benson van het Quorum der Twaalf overziet de distributie van welzijnsgoederen in Duitsland en delen van Polen.

1947 Vijfduizend heiligen der laatste dagen nemen deel aan de honderdste pioniersdagviering van de kerk in Dresden; het is de grootste HLD-viering die ooit in Duitsland gehouden is. (President Stover krijgt geen reisvergunning om de viering bij te wonen.)

1952 23-24 juni – President David O. McKay spreekt tijdens een conferentie in Berlijn. Veel leden uit de Duitse Democratische Republiek krijgen toestemming om de conferentie bij te wonen.

1955 22-24 oktober – Zendingspresident Herold L. Gregory krijgt toestemming om Dresden te bezoeken om de honderdste verjaardag van de Gemeente Dresden mee te vieren.

1968 9-10 november – Ouderling Thomas S. Monson bezoekt de Duitse Democratische Republiek en spreekt in Görlitz. Hij belooft de heiligen dat zij alle zegeningen zullen ontvangen die de andere leden van de kerk hebben.

1969 15 juni – Ouderling Monson organiseert het Zendingsgebied Dresden, wat verantwoordelijk zal zijn voor alle leden in de Duitse Democratische Republiek. Henry Burkhardt, een plaatselijk lid, wordt geroepen als zendingspresident.

1970 Walter Krause door president Harold B. Lee geroemd tot patriarch van het Zendingsgebied Dresden.

1975 27 april – Ouderling Thomas S. Monson spreekt op een heuveltop bij Dresden een toewijdingsgebed uit voor de Duitse Democratische Republiek.

1977 24 augustus – President Spencer W. Kimball reist, op zijn terugkeer van een reis naar Polen, door de Duitse Democratische Republiek en spreekt in het kerkgebouw van Dresden.

1982 29 augustus – De Ring Freiberg georganiseerd.

1984 3 juni – De Ring Leipzig georganiseerd.

1985 28 juni – De Freiberg-tempel ingewijd.

1988 Mei – The Lamanite Generation, een theatergroep van de Brigham Young University, maakt een rondreis door de Duitse Democratische Republiek. Oktober – De regering van de Duitse Democratische Republiek maakt bekend dat zendelingen in het land zullen worden toegelaten.

1989 31 maart – Zendelingen van het nieuwe Zendingsgebied Dresden komen het land binnen. Zij zijn de eerste buitenlandse zendelingen in vijftig jaar die een voltijdzending in dat land vervullen. 31 december – Het nieuwe zendingsgebied meldt 569 doelingen voor het jaar eindigend op 31 december 1989.

1990 21 oktober – Splitsing van de Ring Leipzig tijdens een conferentie voor drie ringen die in West-Berlijn gehouden wordt. De noordelijke wijken en gemeenten van de Ring Leipzig komen te vallen onder de Ring West-Berlijn. Bovendien komt de Ring West-Berlijn te vallen onder het gebied van het Zendingsgebied Dresden, en gaan de zendelingen uit het Zendingsgebied Hamburg die in West-Berlijn werkzaam zijn naar het Zendingsgebied Dresden. □

BAAS VOOR EIGEN TV

Al jaren klagen er mensen dat de televisie een verschrikkelijke invloed heeft op de maatschappij – en op het gezin in het bijzonder. Maar dat hoeft niet noodzakelijkerwijs zo te zijn. De televisie kan een waardevol hulpmiddel zijn voor diegenen die weten ermee om te gaan. Hier volgen enkele ideeën om ervoor te zorgen dat de televisie een positieve invloed heeft op uw gezin.

1. Oefen in selectief kijken. Tijdens de aprilconferentie in 1989 heeft ouderling Russell M. Ballard van het Quorum der Twaalf gezegd: 'We moeten ernaar streven de slechte en bandeloze neigingen in de tv-programma's en in de samenleving te veranderen door alles wat aanstootgevend en verlagend is *uit* ons huis te weren' (*De Ster*, juli 1989, blz. 74).

De belangrijkste stap die we kunnen doen om het beste uit de tv te halen, is gezinsregels in te stellen die de te bekijken programma's beperken. Vermijd de tv aan te zetten alleen maar om te zien wat er voor programma's zijn. Uw kinderen en u behoren al een programmakeuze in gedachten te hebben voordat u gaat zitten om te kijken. Raadpleeg een tv-gids en lees de beschrijving van het programma om te bepalen wat de aard en de inhoud ervan is. En zet de tv uit zodra het programma is afgelopen.

2. Beperk de tijd die uw gezin besteedt aan tv-kijken. Houd een week lang bij hoeveel tijd uw gezin daaraan besteedt en hoeveel tijd er aan andere activiteiten besteed wordt. Analyseer vervolgens gezamenlijk de resultaten. Bespreek wat u kunt verbeteren.

Stel tijdens de bespreking vast hoeveel tijd u per dag maximaal tv wilt kijken en stel ook tijden vast waarop de gezinsleden de tv niet aan mogen zetten – bijvoorbeeld voor het ontbijt, voor het huiswerk, of op doordeeweekse avonden. Help bovendien de kinderen een lijst met activiteiten op te stellen die het tv-kijken kunnen vervangen.

3. Zet de tv uit wanneer een programma niet gepast blijkt te zijn. Leer uw kinderen onderscheid te maken tussen gepaste en ongepaste programma's. Er sluipen steeds meer ongepaste onderwerpen en scènes in tv-programma's. Als dergelijk materiaal te zien is in een programma, zet het dan uit en bespreek met de kinderen hoe gevaarlijk de geestelijke uitwerking van het kijken naar dergelijke programma's is.

4. Moedig alle gezinsleden aan om naar programma's van hoge kwaliteit te kijken. Als de ouders er de voorkeur aan geven om naar opbouwende, educatieve programma's te kijken, zullen de kinderen vaak leren om dat ook te doen. De ouders moeten het voorbeeld geven. Ouderling Ballard noemde in zijn conferentie-

toespraak voorbeelden van positieve programma's, zoals verslagen van plaatselijk en internationaal nieuws; aardrijkskundige en historische documentaires; culturele programma's met theater, dans of muziek als onderwerp; en andere onderwerpen die te maken hebben met de culturen van de wereld. (Zie *De Ster*, mei 1989, blz. 72.)

Nog een manier om uw kinderen te helpen verstandige keuzen te doen, is hen hun favoriete programma's te laten opnoemen. Laat hen vervolgens de programma's indelen in categorieën, zoals: tekenfilm, komedie, sport, science fiction, nieuws enzovoorts. Als u het een vrij beperkte keuze vindt, neem dan samen de tv-gids door en geef ideeën voor enkele programma's die de blik van uw kinderen zullen verbreden.

5. Bekijk en bespreek programma's samen met uw kinderen. Veel mensen beschouwen de tv alleen als een ontspanningsmedium – iets waardoor ze kunnen ontspannen of vluchten – en niet als iets waar ze over kunnen nadenken. Maar uit onderzoek is gebleken dat het geven van aanwijzingen aan kinderen terwijl ze tv kijken een grote invloed op ze heeft, vooral tussen de zes en twaalf jaar. Vragen die tijdens een programma gesteld en beantwoord worden, hebben een grotere uitwerking op ze dan vragen die ervoor of erna besproken worden.

Vragen die u bijvoorbeeld aan uw kind zou kunnen stellen, zijn: 'Waar zou het verhaaltje over gaan?', 'Heb je zoiets weleens zien gebeuren?', 'Wat voor iemand is dat?', 'Hoe zou het verhaaltje eindigen?' 'Heb je je weleens zo gevoeld als die persoon zich voelt?'

6. Help de kinderen om wat ze kijken kritisch te evalueren en analyseren. Gebruik de tv als educatief werktuig. U kunt ze bijvoorbeeld ook leren om mogelijke alternatieven voor conflicten te bedenken en de consequenties ervan. Vraag bijvoorbeeld: 'Waartussen moet die persoon kiezen?', 'Wat zou hij kunnen doen?', of 'Wat zijn de gevolgen als hij dat doet?' En vraag vervolgens: 'Wat is dan de beste oplossing, en waarom?'

7. Bespreek waarden. De tv behandelt allerlei soorten onderwerpen. Als u vindt dat de behandelde waarden niet juist worden voorgesteld, zet de tv dan

uit en leg uw kinderen uit waarom u dat deed. En als u besluit om een bepaald programma wel te bekijken, bespreek dan wat de hoofdpersoon doet of bespreek het onderwerp van het programma. Daardoor komt u erachter wat uw kinderen vinden van bepaalde onderwerpen en krijgt u een kans om hen evangeliewaarden bij te brengen. Prijs hen wanneer ze het eens zijn met de evangeliewaarden en laat hen zien hoe ze die in hun leven kunnen toepassen.

8. Strijd tegen het geweld. Moedig de kinderen aan om naar programma's te kijken waarin de mensen elkaar helpen en voor elkaar zorgen. Uit onderzoeken is gebleken dat dergelijke programma's de kinderen positief beïnvloeden.

Als er tijdens een programma extreem geweld te zien is, zet het dan uit en bespreek het probleem met het kind: 'Hoe kwam het dat die persoon zo gewelddadig werd?', 'Zou iemand in het echt anders reageren?', of 'Hoe zou dat probleem opgelost kunnen worden zonder geweld?' Zorg ervoor dat u wijst op de pijnlijke gevolgen van geweld, zowel als de schadelijke invloed van het kijken naar geweld.

9. Gebruik de tv als springplank naar het lezen. Kinderen lezen graag als hun belangstelling gestimuleerd wordt. Moedig hen dus aan om naar educatieve programma's te kijken en dat of een ander onderwerp nader te bestuderen.

10. Ontwikkel een eigen visie op de tv. Wees volwassen genoeg om te weten dat er soms niets op de tv is dat de moeite van het kijken waard is. Er zijn veel hobby's en interesses waar u en uw gezin u mee bezig kunnen houden in uw vrije tijd; vaak zou de tv eigenlijk niet bovenaan uw prioriteitenlijstje moeten staan. Slechte tv-programma's kijken heeft nooit positieve gevolgen. Leer om alleen naar programma's te kijken die de evangeliewaarden onderstrepen en steunen.

De tv heeft een enorme en directe uitwerking op de kijkers en kan een grote hoeveelheid nuttige informatie doorgeven. Wijs de tv niet zonder meer af, maar wend de belangstelling van uw kinderen ervoor aan om hun analytische vaardigheden te stimuleren en hun vorming te bevorderen.

Van het gebiedspresidium

Vanaf het prilleste begin heeft de Heer zijn woord geopenbaard ten gunste van zijn kinderen. Nephi brengt dat aldus onder woorden: 'Want mijn ziel verheugt zich in de Schriften, en ik denk er over na en ik schrijf ze op tot nut en lering mijner kinderen' (2 Nephi 4:15). De woorden van de Heer die voortdurend bij monde van zijn profeten worden geopenbaard en worden opgenomen in de standaardwerken van de kerk zijn van wezenlijk belang voor onze volledige ontwikkeling. Ons wordt de raad gegeven ze dagelijks te bestuderen.

De Schriften bevatten de leer van het koninkrijk van God. De ware leer bevat geopenbaarde verklaringen, leringen en beginselen die ons terugleiden tot de tegenwoordigheid van God en helpt ons het doel van het leven te bereiken. Alleen de ware leer heeft de kracht en het gezag dit lofwaaardige streven tot stand te brengen. De Heiland onderwees de ware leer tijdens zijn bediening. Matteüs schreef dat 'de scharen versteld stonden over zijn leer, want Hij leerde hen als gezaghebbende (...)' (Matteüs 7:28). Na de dood van Christus gingen de apostelen door met het onderwijzen van de ware leer, en de nieuwe leden van de kerk 'bleven volharden bij het onderwijs der apostelen' (Handelingen 2:42). Naarmate de vroeg-christelijke kerk toenam in getal en zich uitbreidde over de toen bekende wereld, wordt het uit de nieuwtestamentisch geschriften duidelijk dat de apostelen zich zorgen maak-

Onderzoek de Schriften

President Dennis B. Neuenschwander

ten over de handhaving van de zuiverheid van de ware leer van Christus. Aan de Galaten schrijft Paulus dat er sommigen zijn die 'het evangelie van Christus willen verdraaien' (Galaten 1:7), en aan de Efeziërs dat zij 'niet meer onmondig [zijn], op en neder, heen en weder geslingerd onder invloed van allerlei wind van leer' (Efeziërs 4:14). Paulus verschaft Timoteüs een duidelijk instructie en waarschuwing. 'Verkondig het woord, (...) wederleg, bestraf en bemoedig met alle lankmoedigheid en onderrichting. Want er komt een tijd, dat (de mensen) de gezonde leer niet (meer) zullen verdragen, maar omdat hun gehoor verwend is, naar hun eigen begeerte zich (tal van) leraars zullen bijeenha-

len, dat zij hun oor van de waarheid zullen afkeren en zich naar de verdichtsels keren' (2 Timoteüs 4:2-4). Door middel van openbaring onderwezen ook de Nephitische profeten de ware leer. Nephi onderwijst zijn volk in bekering, de doop en volharding in Christus. Daarna voegt hij zijn getuigenis toe aan deze leer: '(...) dit is de weg; en er is geen andere weg of naam onder de hemel gegeven, waardoor de mens in het koninkrijk Gods zalig kan worden. Nu ziet, dit is de leer van Christus, en de enige en ware leer van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest (...)' (2 Nephi 31:21). Toen de herrezen Messias de Nephieten bezocht, bracht hij zijn ongenoeën onder woorden over

de redetwisten onder hen over zijn leer. Daarna legde Hij zijn leer aan hen uit (zie 3 Nephi 11).

De Schriften leren ons een gedragsnorm. Alma stelt enkele zeer directe vragen over het gedrag van de leden van de kerk: 'Hebt gij zo gewandeld, dat gij uzelf vlekeloos hieldt voor God? (...) Hebt gij u geheel van uw hoogmoed ontdaan? (...) Is er iemand onder u, die zijn wangunst niet heeft afgelegd? (...) Is er iemand onder u, die zijn broeder bespot, of hem vele verwondingen doet verduren?' (Alma 5:27-30). Zeker, Christus weidt in de bergrede op prachtige wijze uit over ons gedrag en onze plicht jegens God, onszelf en onze medemens.

De Schriften richten ons op God en al het goede van het leven. We worden bestookt met wereldse praktijken en gewoonten die niet verenigbaar zijn met de leer van het evangelie. Onze gedachten zijn van grote invloed op onze daden. Als wij de woorden van de Schriften koesteren, zullen wij hogere gedachten en daden hebben. Alma merkt op dat 'de prediking van het woord zeer doelmatig bleek om het volk te bewegen rechtvaardig te handelen - ja, daar het groter invloed had gehad op de gemoederen van het volk dan het zwaard of iets anders, waarmede zij hadden kennisgemaakt (...)' (Alma 31:5).

Dagelijkse schriftstudie is net zo belangrijk voor onze ziel en spiritualiteit als voedsel voor ons lichamelijk welzijn. <

Van de gebiedsvertegenwoordigers van de algemene besturen

In de literatuur worden de handen van God als symbool van kracht, hoop en vertrouwen gebruikt, maar ook in de Schriften vinden we veel verwijzingen daarnaar; ja, alles is 'het werk zijner handen'. Hij hield 1991 in zijn handen en zal ook 1992 in zijn handen houden. De mens voelt een oerwens naar geborgenheid en begripvolle leiding. Het vergaat de volwassenen net als een kind dat leert lopen. We hebben situaties in ons leven waarin we naar een hand zoeken die ons vasthoudt, opdat wij niet zullen vallen. Het kleine kind vertrouwt er volkomen op dat we zijn hand niet zullen lossen totdat zijn onzekere beentjes hem weer dragen. En zo vergaat het ons ook met de geestelijke hand van onze Hemelse Vader. De mensen reiken elkaar ook onderling de hand - zowel in voor- als tegenspoed, in vreugde en verdriet, en vooral aan het begin van een nieuw jaar. Op de Zwitserse radio was er tot enkele jaren geleden een programma met korte beschouwingen, dat 'Voor de nieuwe dag' heette. Op een dag was het onderwerp 'Elkaar de hand reiken' en waarom we dat behoren te doen. Er werd onder andere over drie gelegenheden gesproken:

ELKAAR IN DANK DE HAND REIKEN

'Dat geldt voor allen die tijdens het afgelopen jaar of tijdens ons leven iets goeds voor ons gedaan hebben - of dat nu uit liefde, zorg of plicht was, ongeacht of iemand het

gezien heeft of dat het in stilte gedaan is. Daarbij willen we in eerste instantie aan onze huisgenoten denken, maar in ieder geval ook aan alle anderen die ons geholpen hebben. En we denken aan hen die in geval van ziekte of ouderdom ons leed verzacht hebben. 'Wanneer we een van die mensen de hand reiken en hem bedanken, merken we dat we bij elkaar horen en op elkaar aangewezen zijn, en dat iedereen in zijn medemens zijn naaste ziet.

ELKAAR IN VERGIFFENIS DE HAND REIKEN

'Hoeveel domme dingen zeggen we in een jaar niet:

onbegrip, afgunst, boosheid, kwade opzet, onrechtvaardigheid, verdenking, onzekerheid en kwaadsprekerij zijn er vaak de oorzaak van. Natuurlijk, iedere steek doet pijn. Maar moet men daarvoor een vriendschap op het spel zetten? Nee! Reik elkaar de hand, vergeef elkaar en probeer te vergeeten. "Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren." Probeer het! Dan zult u merken hoe goed dat u doet.'

ELKAAR ALS GELUKWENS DE HAND REIKEN

We reiken elkaar vaak de hand als gelukwens. Maar geluk is zo breekbaar als glas.

Elkaar de hand reiken

Helen Ringger

'Vader, help ons, leid en stuur ons! Heer, laat ons begin en einde in uw hand leggen.'

Eduard Mörike

Laten we liever zeggen: Wij wensen alle mensen de zegen des hemels. Dat is duurzamer en echter, en gaat niet zo makkelijk aan scherven als glas.' En handen zijn er in de eerste plaats om te helpen en op te bouwen. Ieder van ons bouwt onafgebroken aan zijn huis van geloof in Jezus Christus en aan zijn getuigenis. Daarbij hebben we echter de behulpzame handen van onze medemens nodig, net als zij op onze hulp zijn aangewezen, want 'niemand is een eiland'. In onze bezigheden in de kerk; op ons werk; thuis; in de onderlinge omgang van de verschillende generaties of verschillende rassen, culturen en mentaliteiten; we moeten altijd samen bruggen bouwen en elkaar de hand reiken. Zo scheppen we in deze wereld een basis van vertrouwen, van oprechte, ongeveinsde liefde en van vrede. In dat opzicht wensen wij alle zusters van het jeugdwerk, de jongevrouwen en de zustershulpvereniging een gezegende gezamenlijke tijd in het jaar 1992 toe.

1992: JUBILEUMJAAR VAN DE ZUSTERSHULP-VERENIGING

De zustershulpvereniging viert dit jaar haar 150-jarig bestaan. Het hele jaar staat in het teken van de dienst aan de medemens, en we willen vooral de hulpbehoevende en noodlijdende in onze omgeving hulp bieden. Daarop zullen wij voortdurend uw aandacht richten. <

Ouderling Jack H. Goaslind
van de Zeventig, algemeen
jongemannenpresident

President Ardeth G. Kapp,
algemeen jonge-vrouwen-
president

Een gesprek over de JMJV

In Bulletin 1991-2 staan richtlijnen voor het wekelijkse JMJV-programma voor jongemannen en jonge vrouwen. De redactie in Salt Lake City vroeg ouderling Jack H. Goaslind van de Zeventig, algemeen jonge-mannenpresident, en presidente Ardeth G. Kapp, algemeen jonge-vrouwenpresident, naar hun mening over het programma.

Red.: Houden de recente richtlijnen een nieuwe richting in of is het een hernieuwde nadruk op de wekelijkse activiteiten?

Zuster Kapp: Een hernieuwde nadruk, maar eigenlijk is het een extra nadruk op gedeelde ervaringen waarin jongemannen en jonge vrouwen onderling respect leren en iedereen beter wordt van de activiteiten.

De term JMJV bouwt voort op de traditie van de OOV, een term die veel ouders bekend in de oren zal klin-

ken. Onze wekelijkse activiteiten bieden de mogelijkheid bepaalde zaken terug te brengen die in het verleden in de jeugdprogramma's van de kerk te vinden waren. Maar we gaan niet terug in de tijd, we moeten niet proberen de sociale structuur van jongeren van toen terug te halen. We willen het hoofd bieden aan de uitdagingen van tegenwoordig. De JMJV is het laboratorium waarin we reageren op de behoeften van de jongeren, in plaats van hen in het keurslijf van het programma proberen te persen.

Red.: Zal het programma kunnen voldoen aan de behoeften van de jongeren in de hele kerk?

Ouderling Goaslind: De richtlijnen zijn heel flexibel. Wij hopen dat de priesterschapsleiders zich zullen afvragen: 'Wat is het beste voor de jongemannen en jonge vrouwen in ons gebied?' Om dan tegemoet te komen aan die behoefte door wekelijkse

activiteiten.

De definitie van activiteit is niet alleen plezier en spelletjes.

Zuster Kapp: Sommige jongeren zeggen: 'Kunnen we niet alleen plezier hebben?' Maar plezier is een houding - geen activiteit. Vaak blijkt een dienstproject meer plezier in zich te hebben dan al het andere dat zij gedaan hebben.

Ouderling Goaslind: De activiteiten behoren de jonge vrouwen en jongemannen een groter begrip te geven van de beginselen die zij op de sabbat leren. De JMJV is meer dan alleen volleybal en basketbal, hoewel die zaken wel van belang kunnen zijn.

Red.: Als u de jongemannenpresident van een wijk of gemeente was, hoe zou u dan de juiste activiteiten plannen?

Ouderling Goaslind: De sleutel daartoe is het jongerencomité van de bisschop. Wij hopen dat de bisschop, de presidenten van de JM- en

JV-organisatie en de jeugdige leid(st)ers samen zullen komen en gezamenlijk activiteiten zullen plannen die voor de jongeren de meeste betekenis hebben.

Ik ben van mening dat de bisschoppen en presidenten van de JM- en JV organisaties een luisterend oor moeten hebben om erachter te komen wat de jongeren als hun behoeften zien. En ik denk dat deze leiders ook zo fijngevoelig moeten zijn om naar de Geest te luisteren, zodat zij met die hulp de jongeren kunnen leiden.

Zuster Kapp: Wellicht is het niet zozeer de activiteit die van belang is als wel de gelegenheid voor jongeren om beslissingen te kunnen nemen. Dat proces zou wel eens veel belangrijker kunnen zijn dan de activiteit bij het opdoen van leiderscapaciteiten — dat wat ze als volwassenen in de kerk zullen doen. We negeren de rijkheid aan hulpbronnen van de kerk als we de jongeren niet inzetten in de functies waartoe zij in staat zijn.

Ouderling Goaslind: Het zijn geweldige leiders. Als we vraagtekens plaatsen bij de leiderscapaciteiten van deze jonge mensen houden we onszelf voor de gek.

Wij, en ik spreek namens de presidiums van de jongemannen en jonge vrouwen, houden van de jongeren en we willen dat ze slagen. We willen ze helpen. We weten dat de kerk een hulpbron voor de ouders moet zijn bij het sterken van de jonge mensen, en het is onze wens dat zowel ouders als leiders hun voordeel doen met alle programma's die gepland worden. <

Wijk Amsterdam

Vanaf dit nummer zal er in Kerknieuws elke maand een wijk of gemeente voor het voetlicht worden geplaatst. We beginnen deze nieuwe rubriek met de Wijk Amsterdam, de oudste unit in Nederland.

De redactie.

Amsterdam: de smeltkroes

Bisschop C. de Bruijn

Elf jaar nadat de Kerk werd georganiseerd kwam Orson Hyde, een der apostelen, naar Amsterdam. Hij bezocht de Opperrabijn en reisde verder in Europa.

In 1841 komt de naam Amsterdam dus voor het eerst in de kerkgeschiedenis voor.

In 1861 komen de eerste zendelingen naar Amsterdam. Ouderling Paul August Schettler en ouderling Anne W. van der Woude. De laatste liet zich in 1852 in Wales dopen en emigreerde in 1853 naar Amerika. In 1862 en 1863 was hij zendingspresident in Nederland.

Op 23 december 1861 werden de eerste bekeerlingen in Amsterdam gedoopt.

In 1862 werden nog enige leden gedoopt en werd de Gemeente Amsterdam georganiseerd met 14 leden.

Men vergaderde bij de leden thuis. Later huurde men accommodatie maar door oppositie van buitenaf werd dat al spoedig zeer moeilijk, zo niet

onmogelijk.

Er werden ramen stukgegooid en andere vernielingen aangericht. Wat dat betreft is er niets nieuws onder de zon want daar hebben we heden ten dage nog last van maar de achtergrond is nu niet strijd tegen de kerk maar puur vandalisme.

Het aantal leden nam toe zodat men op twee plaatsen begon te vergaderen. De huizen der leden waren gewoon te klein voor de grootte van de gemeente.

Tegen de eeuwwisseling was er een Gemeente Amsterdam-Oost en een Gemeente Amsterdam-West. Zij hadden beide de beschikking over gehuurde ruimte, Oost in de Pieter Nieuwlandstraat en West in de de Wittenstraat. Behalve de avondmaalsdienst was er een zondagsschool en de ZHV.

In 1902 kwam ouderling Lyman op bezoek. Hij was de Europese zendingspresident. Het gebouw Odeon aan Singel 462 werd gehuurd en was stampvol.

Kort voor het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog werd

toestemming verkregen verkregen om een eigen gebouw neer te zetten. President Le-Grand Richards, de latere

apostel, verkreeg een deel der fondsen uit Salt Lake City, een ander deel werd door de leden bijeengebracht. De Eer-

Een aantal priesterschapsleiders van de Wijk Amsterdam: (vlnr) de broeders P.G. van de Dijks, A.C. de Bruijn, J. Jansen, J.G. Aidoo, bisschop C. de Bruijn, H.B. de Bruijn, G.H. Zonneveld.

(Linkerbladzijde) De leden van de Wijk Amsterdam poseren in de recreatiezaal.

ste Wereldoorlog gooide echter roet in het eten. Het ingezamelde geld ging naar de armen in België, dat wel bij de oorlog betrokken was, terwijl Nederland niet was binnengevallen.

Er is op vele plaatsen vergaderd maar in 1924 kocht de kerk een toneelzaaltje aan de Weteringschans 101. Daar bleef de Gemeente Amsterdam gevestigd tot in 1966 het huidige gebouw aan de Zaaierweg werd betrokken.

Bij de organisatie van de eerste ring in Nederland (tevens de eerste op het vasteland van Europa) op 12 maart 1961 werd de Gemeente Amsterdam gesplitst in de wijken Amsterdam-Oost en Amsterdam-West met als eerste leiders respectievelijk de bisschoppen Stade en Oppermann. Later werden deze wijken weer samengevoegd tot de huidige wijk

Broeder Steven Scholte, tweede raadgever in de bisschop.

Het kerkgebouw aan de Zaaierweg 17 in Amsterdam.

Amsterdam onder leiding van bisschop Stade. Tot ongeveer deze periode was het aantal dopelingen weliswaar beduidend, maar vrijwel iedereen emigreerde naar de centrale ringen van Zion in Amerika.

Bisschop Stade werd opgevolgd door bisschop Koldijk en deze weer door bisschop M.E. Oppermann. Daarna volgde bisschop C. de Bruijn en bisschop L.M. Westra en vervolgens, voor de derde keer dus, bisschop Oppermann. Deze werd in januari 1990 weer opgevolgd door bisschop De Bruijn.

De emigratie staat overigens niet stop. In vele wijken en gemeenten wonen leden

De jeugdwerkkinderen van de Wijk Amsterdam.

die zich oorspronkelijk in Amsterdam lieten dopen. Het oorspronkelijke Lelystad is een afsplitsing van Amsterdam wegens het vertrek van vele leden uit Amsterdam naar de polder. Almere is inmiddels weer een afsplitsing van Lelystad. Zo groeit en krimpt Amsterdam steeds.

Er is ook een periode geweest waarin er in het gebouw in Amsterdam twee avondmaalsdiensten tegelijk werden gehouden, in het Nederlands en in het Engels. Tegenwoordig is er een draadloze vertaalinstallatie die het mogelijk maakt met elkaar te vergaderen. Behalve Engelstalige leden van de wijk heeft de wijk een grote aanloop van toeristen en andere bezoekers, vooral in de zomer.

Amsterdam is een levendige wijk met leden uit vele landen, zoals uit Engeland, Amerika, Oostenrijk, Span-

je, Egypte, Ghana, Nigeria, Anguilla, Brazilië, Bolivia en Indonesië.

Het is natuurlijk een hele uitdaging, al die verschillende talen en culturen in één wijk. Het is net alsof je vaak op vakantie gaat en nieuwe dingen ziet, hoort en leert waarderen. De ZHV is hiervan een mooi voorbeeld want de Ghanese zusters krijgen van zuster Darah de ZHV-lessen in het Twi, een van de Ghanese talen. Ik heb wel eens naar Twi geluisterd maar behalve af en toe een los woordje versta ik het niet. De Geest is echter overal hetzelfde. Dit laat eens te meer zien dat het voor de Heer helemaal niets uitmaakt wie we zijn en waar we vandaan komen. De profetie die zegt dat iedereen in zijn 'eigen tong en taal onderwezen zal worden' wordt bevestigd.

Onder leiding van het

ouderlingenquorum wordt er hard gewerkt aan de zending van de kerk. De 'Evangelie in actie'-avonden waren daarvan een goed voorbeeld en hebben de eenheid zeker versterkt. Ook de zendelingen dragen hun steentje meer dan bij in de wijk. De zondagsschool was in 1991 erg aan veranderingen onderhevig daar twee presidenten achter elkaar verhuisden. Ook de JV- en JM- presidijs zijn geheel gewijzigd. U ziet, er is genoeg gaande in de wijk. Het jeugdwerk heeft een hele uitdaging met al die verschillende nationaliteiten want ze zitten vaak in dezelfde klas. De kinderen bewijzen hun flexibiliteit keer op keer, de jeugdwerkpresentatie klonk dan ook als een klok. Dat geldt ook voor de JV-presentatie waar alle meisjes een eigen toespraak hebben gehouden. U ziet dat

er op alle fronten hard wordt gewerkt aan de vooruitgang van de wijk, e.e.a. onder leiding van de bisschop die zich ongelooflijk inspant voor het wel en wee van de leden van de wijk. Ik denk dat Paulus aan Amsterdam dacht toen hij zei: 'Zo zijt gij dan geen vreemdelingen en bijwoners meer, maar medeburgers der heiligen en huisgenoten Gods, gebouwd op het fundament van de apostelen en profeten terwijl Christus Jezus zelf de Hoeksteen is'.

Wij zijn als wijk op weg om een hechte eenheid te vormen, waarbij ook onze burens in de omgeving betrokken worden. Onlangs hadden wij een druk bezochte rommelmarkt waar vele niet-leden voor het eerst kennis maakten met de kerk. Als u van variatie houdt, bezoek dan gerust eens de wijk Amsterdam. <

I E D E R L I D

De bekeerling

Martha Loswijk

'Mijn kennismaking met De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen is voor mij op een bijzondere manier tot stand gekomen. Het was op een zonnige dinsdagmiddag in mei dat er bij mij werd aangebeeld. Daar ik geen afspraak had met iemand en ook niet in de stemming was om visite te ontvangen, heb ik niet opengedaan. Een bekende spreuk is: 'Een goede haan kraait driemaal' en ik dacht: ik hoor nog wel wie er aan de deur is geweest.

Toen ik de volgende ochtend het ochtendblad uit de brievenbus haalde, zag ik ook een brief liggen. Ik was nieuwsgierig naar de afzender, maar heb de brief niet opengemaakt, omdat ik mij moest haasten. Tot mijn ontzetting zag ik dat de brief afkomstig was van de familie Bijkerk, en ik begreep dat ik voor hen niet had opengedaan, dat vond ik heel erg.

Toen ik de brief op mijn werk in de lunchpauze rustig doorlas, bleek het een uitnodiging te zijn om een conferentie bij te wonen. Mijn besluit stond vast, ik zou ingaan op de uitnodiging. 's Middags heb ik de familie Bijkerk opgebeld en gezegd dat ik mee wilde. Het is geen moment bij mij opgekomen om iets te vragen over de kerk en waarom ze me hadden uitgenodigd.

Ik wist totaal niets van de kerk af. Ik ben zelf opgevoed in de leer van de evangelische broedergemeente, ook wel bekend als de Hernhutters. Na over de uitnodiging te hebben nagedacht, kreeg ik sterk het gevoel dat de familie Bijkerk geleid werd.

Wij waren kennissen van elkaar geworden, doordat ik hun lieve dochter Esther les heb gegeven. Het contact is altijd gebleven. Esther belde mij geregeld op, bezocht mij op mijn werk en af en toe kwam ze bij mij thuis. Ik kende de familie Bijkerk een jaar of vijf en we hadden nog nooit over het evangelie gesproken. Ik wist wel dat ze gelovig waren, maar zij wisten dat niet van mij.

De conferentie was heel inspirerend. Het zal misschien vreemd overkomen, maar tijdens de conferentie wist ik al dat het evangelie waar was en dat ik het zou aannemen. Na de conferentie ben ik met de familie Bijkerk mee naar huis gegaan. Ik kreeg een Boek van Mormon en een paar exemplaren van De Ster meen naar huis. De zondag na de conferentie ging ik mee naar de kerk. Het was voor mij heel vanzelfsprekend dat ik iedere zondag mee naar de kerk ging. De familie Bijkerk heeft mij altijd liefdevol begeleid en doet dat nog steeds. Zij hebben mij nooit wat opgedrongen.

In januari 1990 kreeg ik de eerste zendelingenles van zuster Nebel. Het was voor mij een rare gewaarwording om onderwezen te worden, terwijl ik wist dat mijn besluit al vast stond. Ik had totaal geen vragen, alles kwam mij zo bekend voor. Op 30 mei 1990 heb ik mij laten dopen, een jaar nadat ik kennis met de kerk gemaakt had.

Ik ben inmiddels door de tempel gegaan. En weer ben ik liefdevol begeleid door de familie Bijkerk, alsmede door Herma Friederichs en Jacqueline Nebel, mensen die heel veel voor mij betekenen. Ik weet heel zeker dat onze Hemelse Vader de familie Bijkerk als zijn instrument heeft gebruikt om mij tot het ware evangelie te brengen.'

E E N Z E N D E L I N G

Het lid

Grada 'Bijkerk

'We zagen Martha ongeveer tien jaar geleden voor het eerst. Zij is lerares op een ZMLK-school (school voor zeer moeilijk leerende kinderen) waar onze dochter naar toe ging. We leerden Martha kennen als een zeer rustige en een wat verlegen lerares. Toen ik een keer op school was, heb ik een tijdje met Martha gesproken over allerlei zaken en omstandigheden en ook over de kerk. Ik sprak over de kerk in de trant van 'bij ons in de kerk'.

Toen ik later die morgen naar huis ging, vroeg ik mij af of Martha niet gelukkiger zou zijn als lid van de kerk. Dat was een oprechte gedachte die bij mij bleef. En toen de regionale conferentie van mei 1989 voor de deur stond, vonden we dat het juiste moment om haar uit te nodigen. Toen we bij haar aanbelden, was Martha niet thuis. We besloten de uitnodiging in de brievenbus te gooien en vroegen haar ons op te bellen als ze de uitnodiging aanvaardde. Martha belde.

We waren daar zo blij over dat we onze Hemelse Vader bedankten en Hem vroegen heel dicht bij Martha te zijn, zodat de conferentie een bijzondere ervaring voor haar mocht zijn.

We haalden Martha op en reden met z'n allen naar Breda. Na afloop van de conferentie is zij mee naar huis gegaan. We hebben de maaltijd gebruikt en haar een paar uitgaven van De Ster gegeven. Ook hebben we over de conferentie gesproken en gevraagd of zij de zondag daarop mee naar de kerk wilde gaan. Dat wilde ze.

Na de kerk is ze weer met ons mee naar huis gegaan. Weer spraken wij over haar indruk van de kerk. We lieten haar de video 'Het eerste visioen' zien. We hebben haar toen ook een Boek van Mormon gegeven met het verzoek dat boek stukje bij beetje te lezen.

We bleven haar ophalen voor de kerk, totdat haar moeder overkwam uit Suriname. Het contact bleef in die periode beperkt tot zo af en toe een telefoontje. Toen haar moeder weer naar Suriname was, hebben we Martha weer opgehaald voor de kerk. Wij kwamen erachter dat Martha een heel gelovige vrouw was met hoogstaande principes.

De aanwezigheid van Martha was ook niet ontgaan aan onze zendelingzusters en die hebben haar liefdevol benaderd. Zo kwam het dat Martha de lessen ging volgen, eerst bij ons thuis en later in haar eigen huis. Martha liet zich dopen en wij mochten een jaar later getuige zijn van haar eerste tempelbezoek.

Ik weet zeker dat de Heer mijn wegen bestuurdde om met Martha, die geheel klaar was om het evangelie aan te nemen, contact te zoeken, vriendschap te sluiten en haar uit te nodigen het evangelie te aanvaarden.'

Martha Loswijk en Grada Bijkerk maken deel uit van de Wijk Rotterdam-Noord.

Doopdienst op het strand

*M. Keuter
Hoofd public relations
Gemeente Den Helder*

Het oudste lid van de Gemeente Den Helder, zuster Steijn, heeft zich 76 jaar geleden laten dopen. In die tijd vond de doop in de open lucht plaats, soms moest er zelfs ijs voor worden weggehakt. Zuster Steijn herinnert zich dat de toenmalige leden zingend naar Huisduinen liepen, doopten en weer zingend terugliepen.

Er wordt nu voor doopdiensten al geruime tijd gebruik gemaakt van het kerkgebouw van de Gemeente Alkmaar. Er werd ook wel eens gedoopt in het Marine-

zwembad. Als een dopeling te kennen gaf in de zee gedoopt te willen worden, gebeurde dat weleens.

Op zaterdag 28 september was het weer zover. Er stonden ruim 80 stoelen op de dijk, maar dat bleek te weinig voor de circa 115 mensen die daar een hele bijzondere dienst meemaakten.

De weersvoorspellingen van De Bilt logenstraffend was de zee redelijk vlak. Natuurlijk was het zeewater voor de dopelingen en de nodige priesterschapsdragers wel wat aan de koude kant,

maar de gebeurtenis was zo hartverwarmend dat vooral niet-leden blij reageerden en verklaarden nog nooit zoveel liefde en warmte te hebben gevoeld als daar. De geest van liefde die onze Hemelse Vader zo rijkelijk in deze doopdienst liet voelen, zal de leden van de Gemeente Den Helder en de belangstellenden nog lang bijblijven. Voor zuster C. van Dijk en broeder L.H. Keuter zal de dijk bij Huisduinen altijd een speciaal plekje in hun hart hebben. <

De doopdienst stond onder leiding van broeder Lucas Vreeken, die zijn stem kwijt was en daarom werd geassisteerd door zijn vrouw Adèle.

DE KINDERSTER

92E JAARGANG

DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

FEBRUARI 1992

HET VOLK VAN ALMA ONTSNAPT

ILLUSTRATOR: JERRY THOMPSON

Op een dag, toen het volk van Alma in het veld aan het werk was, kwam er een leger Lamanieten in hun land. (Mosiah 23:25)

De Nephieten waren bang en renden de stad in om veilig te zijn. Alma zei dat ze aan God moesten denken en dat die hen dan zou helpen. Alma en zijn volk baden om hulp. (Mosiah 23:26–28)

De Heer verzachtte het hart van de Lamanitische soldaten. Ze kwamen wel de stad in, maar doodden de Nephieten niet. Ze waren verdwaald in de wildernis toen ze naar het volk van Limhi aan het zoeken waren. (Mosiah 23:29–30)

De Lamanieten beloofden Alma dat ze zijn volk niet lastig zouden vallen als hij hen zou vertellen hoe ze weer terug in het land Nephi konden komen. Alma wees hun de weg. (Mosiah 23:36)

Maar de Lamanieten hielden hun belofte niet. Ze zetten wachten uit rond het land zodat Alma en zijn volk niet meer vrij waren. (Mosiah 23:37)

Amulon was een Nephiet. Hij was een van de slechte priesters van koning Noach geweest. De koning van de Lamanieten liet Amulon het volk van Alma regeren. Hij vervolgde ze en liet ze heel hard werken. (Mosiah 23:39; 24:8-9)

Alma en zijn volk baden om hulp. Amulon zei dat iedereen die bad, gedood zou worden. De mensen baden in hun hart, zodat de wachten het niet zouden horen. (Mosiah 24:10-12)

God verhoorde hun gebeden en maakte hen sterker zodat het harde werken makkelijker werd. De mensen waren opgewekt en geduldig. (Mosiah 24:15)

De Heer was verheugd dat de mensen zo trouw waren en Hij zei tegen Alma dat Hij hen zou helpen ontsnappen aan de Lamanieten. (Mosiah 24:16-17)

's Nachts verzamelden de mensen hun eten en hun dieren. De volgende ochtend liet de Heer de Lamanieten doorslapen terwijl Alma en zijn volk de stad verlieten. (Mosiah 24:18-20)

Alma's volk bedankte God voor zijn hulp. Na een reis van twaalf dagen kwamen ze in het land Zarahemla aan, waar ze verwelkomd werden door koning Mosiah en zijn volk. (Mosiah 24:21-25)

BIDDEN

PROBEER HET OPNIEUW

Ouderling H. Burke Peterson

van de Zeventig

**'Weest daarom niet onverstandig, maar tracht te verstaan,
wat de wil des Heren is' (Efeziërs 5:17).**

W Heb je de Heer weleens om iets héél belangrijks gevraagd en toen gemerkt dat je gebed niet verhoord werd zoals je gehoopt had? Ik wèl. Heb je weleens dag na dag om iets bijzonders gebeden en gemerkt dat het niet hielp? Ik wèl. Ik ben weleens na het bidden opgestaan en heb gedacht *Wat voor nut heeft het? Hij luistert toch niet.*

Ik wil je verzekeren dat Hemelse Vader naar onze gebeden luistert en ze verhoort. Het probleem is dat we soms niet luisteren naar zijn antwoord.

Ik wil graag dat je het volgende doet: Ga ergens heen waar je alleen bent. Kniel neer en denk er eens echt aan tot wie je bidt. Bid hardop – of, als je wilt, bid fluisterend. Bedank hem voor wat Hij voor je gedaan heeft. Neem Hem in vertrouwen: vertel Hem wat je op je hart hebt. Vraag Hem om hulp. Her-

haal niet alleen zinnen die je van iemand anders gehoord hebt – praat echt met Hem.

En als je klaar bent met praten, luister dan goed, want anders mis je het antwoord. Luister totdat je dat fijne, warme gevoel krijgt dat betekent dat je een antwoord hebt gekregen.

Soms zal het antwoord 'nee' zijn omdat wat je wilt niet goed is voor je. En misschien komt het antwoord niet meteen de eerste keer dat je erom bidt. Als je om iets heel bijzonders bidt, vraag dan ook of Hij je met begrip wil zegenen zodat je het antwoord kunt aanvaarden. Leer om te luisteren naar wat Hij je ingeeft.

Ik getuig dat onze Hemelse Vader naar ons luistert en ons antwoord geeft. Maar wij moeten ook naar Hem willen luisteren. □

('Bidden – probeer het opnieuw', De Ster, december 1981, blz. 10-15.)

Eerbied is liefde

Eerbiedig ♩ = 112-126

Eer-bied is meer dan ge-hoor-zaam en stil zijn, of pra-ten met
 fluis-t'ren-de stem; ik denk aan de goed-heid van mijn He-mel-se
 Va-der. Ja, eer-bied is lief-de voor Hem. Ech-te
 eer-bied blijkt ook uit mijn woor-den en da-den, al is dat soms
 moei-lijk voor mij. Maar als ik eer-bie-dig ben,
 voel 'k in mijn hart: mijn He-mel-se Va-der is blij.

Tekst: naar Maggie Olauson, geb. 1949

Muziek: Maggie Olauson, geb. 1949

Copyright © 1987 Maggie Olauson. Alle rechten voorbehouden. Dit liedje mag gekopieerd worden voor incidenteel, niet-commercieel gebruik thuis of in de kerk.

Leer en Verbonden 138:1-4

Leer en Verbonden 109:21

DE PRET DELEN

Agnes Kempton

Tineke werd wakker met het gevoel dat er iets anders dan anders was. Ze keek naar buiten en zag dat de grond bedekt was met een dikke laag verse sneeuw. Ze kleedde zich snel aan en liep naar de kamer van Janneke. Hoewel haar zus vier jaar ouder was dan zij, waren ze goede vriendinnen. 'Kleed je gauw aan', drong ze bij Janneke aan. 'Het heeft de hele nacht gesneeuwd en ik kan bijna niet wachten om een sneeuwpop te maken.'

Janneke wreef in haar ogen. 'Het is nog te vroeg om op te staan. Bovendien – de sneeuw blijft de hele dag liggen.' Ze begon zich om te draaien om weer te gaan slapen.

'Nee, er zal beslist een beetje sneeuw smelten.' Tineke trok aan de arm van haar zusje. 'Kom nou. Sta op!'

Janneke ging langzaam zitten. Ze keek naar Tineke en probeerde te fonsen, maar in plaats daarvan

begon ze te glimlachen. 'Zo te zien laat je me toch niet met rust', zei ze. 'En ik vind het eigenlijk ook wel leuk om een sneeuwpop te maken.'

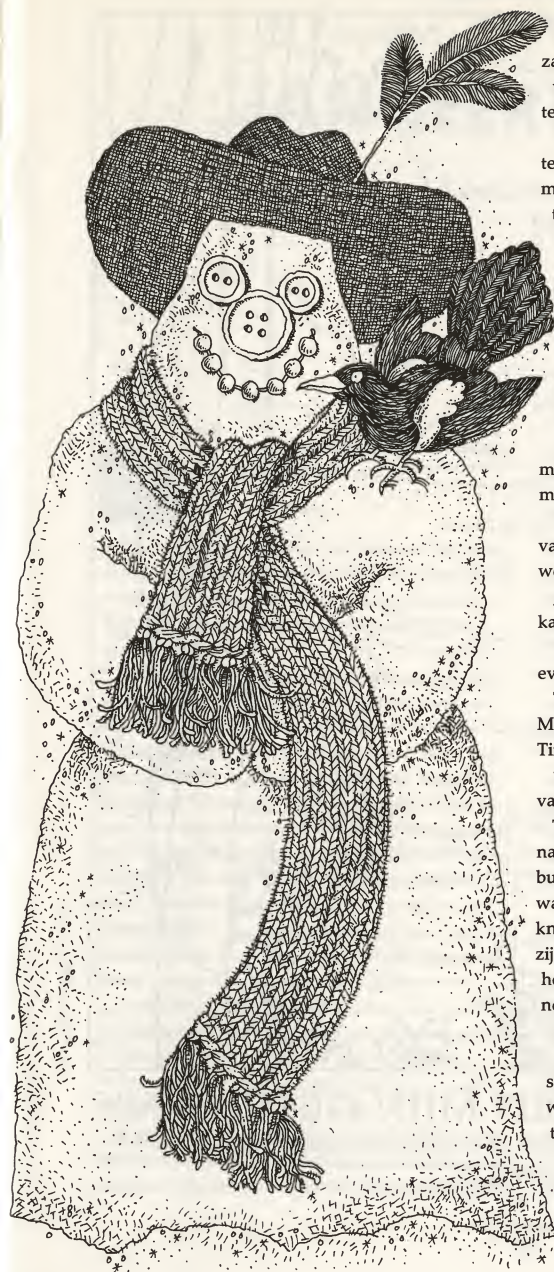
Tineke probeerde het ontbijt over te slaan, maar moeder stond erop dat ze wat warmes in haar maag moest hebben voordat ze naar buiten ging. Dus at ze haar pap zo snel op als ze maar kon. Toen moest ze toch nog wachten totdat Janneke klaar was. *Als de meeste sneeuw nu eens gesmolten is tegen de tijd dat we buitenkomen?* dacht ze bezorgd. Maar toen ze naar buiten stapten, lag er nog steeds een heleboek sneeuw op de grond. Haar ogen glommen van opwinding toen ze om zich heen keek.

'Waar wil je de sneeuwpop hebben?' vroeg Janneke.

'Hier, precies in het midden van de voortuin. Ik wil dat iedereen in de buurt hem ziet.'

Ze begonnen armen vol sneeuw te pakken en dat midden in de voortuin te leggen. Toen ze een half

uur later even pauzeerden om uit te rusten, begon de sneeuwpop al een beetje vorm te krijgen.

Tineke keek eens naar het huis van de buren. Ze zag met enige verbazing dat haar vriendin Marja voor het raam van haar slaapkamer naar hen stond te kijken.

Ze wuifde naar Marja, en haar vriendin wuifde terug. Marja keek erg ongelukkig. Sinds ze een maand geleden ziek was geworden, had ze de hele tijd binnen moeten blijven. Tineke wist dat Marja het liefste ook buiten in de sneeuw zou komen spelen. Tineke zocht haar bijna elke dag op, maar het was voor geen beiden echt leuk – niet zo leuk als wanneer ze samen fijn buiten aan het spelen waren.

Tineke was wat minder blij toen Janneke en zij de rest van de sneeuwpop afmaakten, want ze bleef maar aan Marja denken.

‘Hij is klaar’, zei Janneke na een tijdje. ‘Natuurlijk moeten we nog wat dingen hebben om hem af te maken. Ik zal wel even wat halen.’

‘Wacht!’ riep Tineke ineens uit. ‘Marja zou ons vast graag helpen met de sneeuwpop. Zij kan hem wel afmaken.’

Janneke keek verbaasd. ‘Maar Marja is ziek. Ze kan niet naar buiten komen.’

‘Nee, maar ze kan toch wel helpen. Wacht maar even. Ik ben zó terug.’

Tineke rende naar Marja’s huis en belde aan. Marja’s moeder deed open en glimlachte naar Tineke.

‘Marja is boven’, zei ze. ‘Ze vroeg zich al af of je vandaag op bezoek kwam.’

Tineke glimlachte terug en rende toen de trap op naar Marja’s kamer. Toen ze tien minuten later naar buiten kwam, had ze alles bij zich wat er nog nodig was om de sneeuwpop af te maken. Ze had blauwe knopen voor zijn ogen, een grote zwarte knoop voor zijn neus, bessen voor zijn mond, een oude vilten hoed voor op zijn hoofd en een das voor om zijn nek.

‘Het lijkt wel of hij echt leeft’, zei Janneke.

‘Vind ik ook’, zei Tineke. Ze keek naar Marja’s slaapkamerraam. Marja had natuurlijk alles gezien wat ze gedaan hadden, maar nu stond ze opgewekt te glimlachen. □

ILLUSTRACE: ROBYN S. OFFICER

DOOR GEBED GROEIT MIJN GETUIGENIS

Toen ben ik neergeknield en begonnen de verlangens van mijn hart tot God op te zenden (Joseph Smith-Geschiedenis 1:15).

KLEURPLAAT

JAN LEERT BIDDEN

Virginia Pearce

**'Ik zeg u, dat gij steeds moet bidden'
(2 Nephi 32:9).**

Toen de zendelingen naar het huis van Jan kwamen om zijn familie over Jezus te leren, luisterde hij aandachtig. Iedere keer dat ze het over Hemelse Vader en Jezus hadden, voelde hij zich fijn van binnen.

Voordat de zendelingen weggingen, zeiden ze dat ze Jans familie graag wilden leren hoe ze moesten bidden. Ze knielden neer en baden tot Hemelse Vader. Ze zeiden dat bidden een manier is om met Hemelse Vader te praten. Jan bleef daar lang over nadenken. Hij bedacht hoeveel Hemelse Vader en Jezus van hem hielden. En telkens als hij daaraan dacht, kreeg hij dat fijne, eerbiedige gevoel. Hij was blij dat hij kon leren bidden als de zendingen.

Jan en zijn familie leerden dat ze overal en altijd konden bidden. Ze konden stiltejes in hun hart bidden of hardop. Ze hoefden niet met bidden te wachten tot ze 's zondags naar de kerk gingen.

De zendelingen lazen schriftteksten voor aan Jans familie. Jezus heeft in het Boek van Mormon gezegd: 'Bidt in uw gezinnen altijd in Mijn naam tot de Vader, opdat uw vrouwen en uw kinderen mogen worden gezegend' (3 Nephi 18:21).

Jans familie leerde ook dat ze stiltejes konden bidden terwijl ze naar de markt liepen of als ze helemaal alleen waren. Een profeet uit het Boek van Mormon

heeft gezegd: 'Gij moet uw ziel in uw binnenkamer uitstorten en in uw verborgen plaatsen (...) laat dan uw hart voortdurend tot Hem in gebed uitgaan voor uw welzijn, en tevens voor het welzijn van hen, die rondom u zijn' (Alma 34:26-27).

De zendelingen leerden Jan om net zo te bidden als Jezus. We beginnen met *'Onze Hemelse Vader'* te zeggen. Dan *bedanken we Hem voor de zegeningen die Hij ons stuurt. We vragen Hem om de dingen die we nodig hebben.* En we sluiten altijd *in de naam van Jezus Christus. Amen.*

Nu wist Jan hoe hij moest bidden! Hij zou elke ochtend en elke avond bidden. Hij zou in zijn hart bidden wanneer hij maar wilde.

Toen Jan die avond neerknielde, begon hij met te zeggen: *'Lieve Hemelse Vader.'* Toen *bedankte* Jan Hemelse Vader ervoor dat Hij zendelingen naar zijn huis gestuurd had. Hij *bedankte* Hemelse Vader voor de fijne gevoelens van eerbied die hij in zijn hart had.

Toen vroeg hij Hemelse Vader om zijn familieleden te zegenen. Jans vader had werk nodig en Jans kleine zusje was ziek. Jan vroeg Hemelse Vader om hem te helpen. Hij vroeg Hemelse Vader om hem te helpen erachter te komen hoe hij andere mensen kon helpen.

Jan eindigde zijn gebed *in de naam van Jezus Christus. Amen.*

Toen Jan die avond ging slapen, had hij dat fijne gevoel van eerbied in zijn hart. Eindelijk wist hij hoe hij met Hemelse Vader kon praten. En op diezelfde manier kon hij ook met Hemelse Vader praten.

Instructies

Kleur de plaatjes hieronder. Schrijf of teken er zelf wat bij over dingen waar jij dankbaar voor bent en zegeningen waar je om kunt vragen. Plak de plaatjes dan op dik papier of karton en knip ze uit langs de stippellijn. Maak gaatjes op de aangegeven plaatsen. Maak daarna de blaadjes aan elkaar vast met wat wol of touw en leg er een strik of knoop in. Dan heb je flapoverkaarten die je kunt gebruiken als geheugensteuntje voor het bidden.

Participatieperiode

1. Splits de oudere kinderen op in kleine groepjes en geef elke groep een van de volgende schriftverwijzingen:

3 Nephi 18:19-21; 3 Nephi 19:20-21; Enos 1:4; Enos 1:9; Enos 1:15-16; 3 Nephi 13:9-13; Alma 34:17-26; Moroni 7:26; Kolossenzen 3:17; Lucas 11:1-4. Laat hen in de tekst naar een of meer van de vier stappen tot gebed zoeken en dat aan de groep vertellen. De leidster behoort voordat de

LIEVE HEMELSE VADER

IK DANK U

kinderen beginnen een voorbeeld te geven met een tekst.

2. Vraag de jongere kinderen om een tekening te maken van iets waar ze dankbaar voor zijn en van zegeningen waar ze om kunnen vragen. Laat de kinderen die tekeningen uitknippen en ze op een groot vel papier of karton plakken.

3. Vraag verscheidene kinderen om als 'deskundigenforum' op te treden. Plak vragen over gebed op de stoelen van de andere kinderen.

Bijvoorbeeld: Wanneer kunnen we bidden? Hoe beëindigen we een gebed? Laat de kinderen deze vragen stellen aan de forumleden. Laat de kinderen het forum ook helpen om de vragen te beantwoorden.

4. Nodig enkele oudere leden van de wijk uit om de kinderen te vertellen over gebeden die verhoord zijn.

IK VRAAG U

IN DE NAAM VAN JEZUS CHRISTUS.
AMEN.

BIDDEN VOOR BEER

'Laten bij alles uw wensen door gebed (...) bekend worden bij God' (Filippenzen 4:6).

Het jaar dat ik elf werd, ging ik met mijn vriend Don, mijn oudere broer en mijn vader kamperen. En Beer ging ook mee. Beer is onze zwart-met-witte collie. Hij vindt het heerlijk om buiten rond te rennen en dieren achterna te zitten.

Het was die keer ontzettend leuk met Beer. We kampeerden op het terrein van een grote veeboerderij tussen veel saliestruiken, lavagesteente en vlak bij een stroompje waarin het goed vissen was.

Mijn broer, Nick, en ik gingen dagelijks met Beer naar het stroompje. Beer speelt graag in het water. Misschien denk hij wel dat hij aan het vissen is, hoewel hij beslist niet vist als wij. Hij steekt zijn linkerpoot in het water en spettert verschrikkelijk. En hij hapt naar het water. Hij maakt zoveel drukte in het water dat volgens mij alle vissen al gauw twintig kilometer ver gevlucht zijn.

De laatste ochtend lieten mijn broer en ik Beer bij de tenten, zodat we echt wat vis konden vangen. Don en papa bleven achter om de ontbijtboel op te ruimen.

Na enige tijd kwam Don naar ons toe. 'Hé Mike,' zei hij, 'je hond is dood.'

'Nee!'

'Nou ja, bijna dood. Hij is gebeten door een ratelslang.'

Mijn broer en ik renden zo snel we konden naar de tenten. Don rende achter ons aan. En ja hoor, tegen de tijd dat we bij de tent aankwamen, lag Beer roer-

loos op de grond bij papa's tent. Papa had de ratelslang gedood, maar hij leek niet veel te kunnen doen voor Beer.

Beer was twee keer in de neus gebeten. Zijn neus was rood en dik, en hij ademde nauwelijks meer.

Ik begon te huilen. Ik wist gewoon niet wat ik moest doen. Mijn broer begon ook te huilen, maar hij wist wél wat hij moest doen. 'Papa, kunnen we bidden voor Beer?'

Mijn vader knikte. 'Beer is heel erg ziek', zei hij. 'Je kunt wel voor 'm bidden, maar ben je bereid om het te aanvaarden als hij het niet overleeft?'

'Ja', zei mijn broer. Ik kon alleen maar knikken.

We gingen met zijn vieren om Beer heen zitten. Papa keek naar mijn grote broer. 'Nick,' zei hij, 'ik wil graag dat jij het gebed uitspreekt omdat je zoveel geloof hebt.'

Ik herinner me niet wat mijn broer zei in zijn gebed, maar alleen hoe ik daar zat met gebogen hoofd.

Toen het gebed beëindigd was, stond Beer op. Hij liep een beetje rond, en begon toen te rennen. Hij leek blij te zijn dat hij leefde.

Ik was blij! Ik was zo blij dat ik Beer telkens weer omhelsde. Mijn broer stond daar maar en huilde weer. Ik begreep toen niet waarom hij stond te huilen terwijl wij allemaal zo gelukkig waren. Maar één ding begreep ik: ik wist dat mijn broer veel geloof had in gebed. En ik ook. □

Tryn Paxton (naar Daniël 6)

DANIË

L EN DE LEEUWEKUIL

Darius, de koning van Babylon, stelde Daniël – een Hebreër – aan als rijksbestuurder over zijn koninkrijk, 'doordat er een uitnemende geest in hem was' (Daniël 6:4).

De andere bestuurders en stadhouders waren jaloezers op Daniël en wilden hem op een fout betrappen. Ze wisten dat Daniël de wetten van God gehoorzaamde en daarom praatten ze koning Darius om en lieten hem het bevel geven 'dat ieder die (...) een verzoek richt tot enige god of mens behalve

koning Darius, in een leeuwekuil gegoooid zou worden' (zie vers 7).

Daniël wist dat Darius dat had bevolen, maar hij bleef toch drie keer per dag bidden.

De andere leiders bespieden Daniël en zagen hem bidden. Ze gingen naar de koning en herinnerden hem aan wat hij had bevolen. Ze vertelden hem dat Daniël zich er niet aan hield.

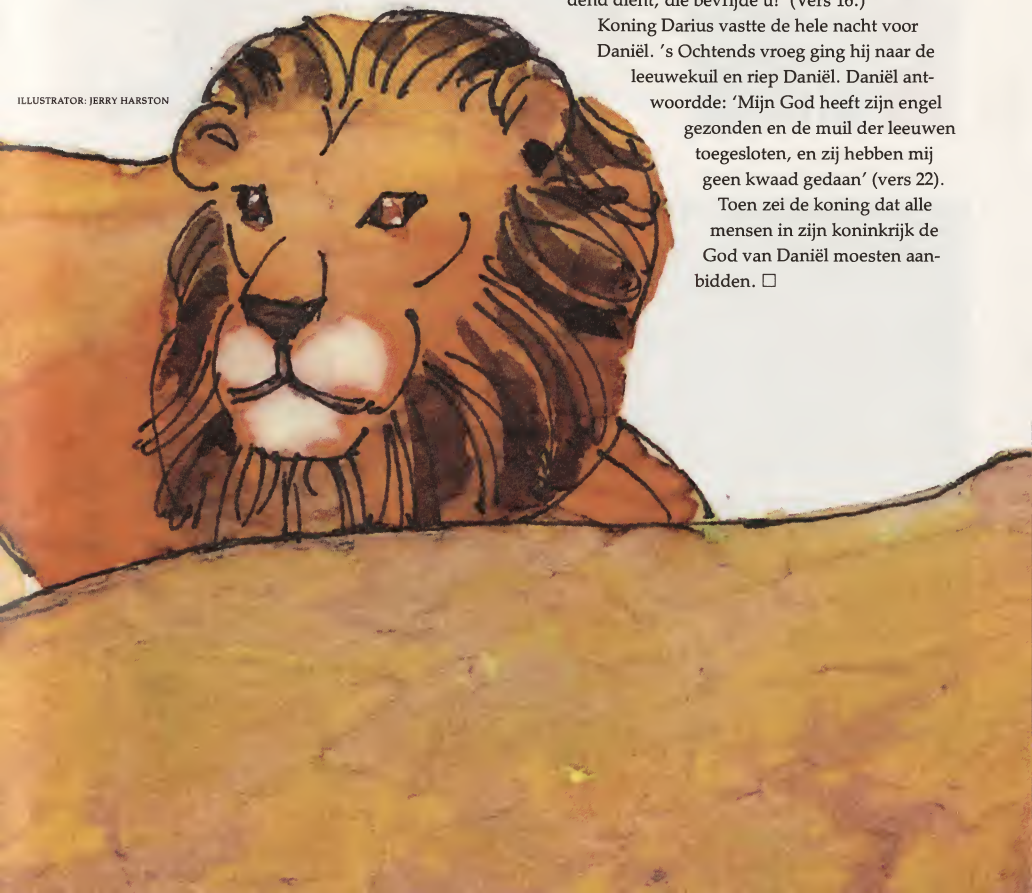
Darius had toen spijt dat hij het had bevolen. Hij wilde Daniël redden, maar kon zijn bevel niet intrekken en Daniël werd in de leeuwekuil gegoooid. De koning zei tegen hem: 'Uw God, die gij zo volhardend dient, die bevrijde u!' (Vers 16.)

Koning Darius vastte de hele nacht voor Daniël. 's Ochtends vroeg ging hij naar de leeuwekuil en riep Daniël. Daniël ant-

woordde: 'Mijn God heeft zijn engel gezonden en de muil der leeuwen toegesloten, en zij hebben mij geen kwaad gedaan' (vers 22).

Toen zei de koning dat alle mensen in zijn koninkrijk de God van Daniël moesten aanbidden. □

ILLUSTRATOR: JERRY HARSTON

Julie Wardell

Met Hemelse Vader praten

'Waakt te allen tijde, biddende' (Lucas 21:36).

Wanneer we bidden, praten we met onze Hemelse Vader. Wat doen de mensen in de plaatjes?

Vlaamse leden zorgen voor hun geloofsgenoten in Roemeens bergdorp

J. Dewit

Enkele jaren geleden werd Magura Ilvei opgericht. Het is de naam van een organisatie, genoemd naar het gelijknamige bergdorp.

Deze organisatie werd aanvankelijk opgericht door enkele sociaalbewogen mensen van een katholieke parochie uit de stad St.-Niklaas. Door hun werklust en hulpvaardigheid trokken deze

christenen de aandacht van velen in hun omgeving. Ook de plaatselijke heiligen van de Gemeente Sint-Niklaas kwamen in contact met deze stichting en besloten om deze mensen enkele voedselpakketten toe te sturen.

Getroffen door het voorbeeld van de heiligen in St.-Niklaas besloot het District Antwerpen een inzameling

te houden in al haar gemeenten. Een grote hoeveelheid kleding, voedselpakketten en geld werd aan deze organisatie geschonken.

Dankbare reacties waren het gevolg. Twee HLD-gezinnen met elf en twaalf kinderen stuurden een ontroerende brief. Voor hen was een stukje hemel op aarde werkelijkheid geworden.

In december van vorig jaar vertrok er weer een konvooi naar het bergdorp Magura Ilvei. Gedurende de maand november werden er suiker, meelprodukten, houdbare vleeswaren en margarine verzameld. Teken van verbondenheid van de Vlaamse heiligen met hun geloofsgenoten in Roemenië. <

De gezinnen Pop Austin en Buia Sacale.

foto Etienne Verbraeckel

Wegbanersfeest Ring Den Haag

M. Scherf

Het jaarlijkse wegbanersfeest van de Ring Den Haag vond op zaterdag 5 oktober 1991 plaats in het kerkgebouw in Haarlem.

Aanwezig waren de wegbaners Asbjorn van der Vlis, Max Loomans, Robin Weening, Steven Gabriels, Dennis Kat en Daniel de Jong; zes wegbaners vergezeld van hun vader, jeugdwerkpresident, leerkracht van het jeugdwerk en het lid van de bisschop of het gemeentepresidium voor het jeugdwerk.

Wegbaners zijn de oudste jongens in het jeugdwerk (11 jaar), die zich voorbereiden op het ontvangen van het priesterschap.

President J. Jansen van het ringpresidium benadrukte dat de zes aanwezige jongens een hele belangrijke taak hebben en dat zij medeverantwoordelijk zijn voor zo'n zes miljoen mensen die zich in

de Randstad bevinden. Hij legde uit dat als je in de jungle bevindt en eruit probeert te komen, je dan de weg moet kennen en gereedschap moet hebben om je een 'weg te banen'. Wij bevinden ons tegenwoordig

banen.

Broeder J. Weening liet een diaklankbeeld zien dat toonde hoe je je kunt voorbereiden op het Aaronisch priesterschap, hoe belangrijk het is om het priesterschap waardig te zijn. Na het diaklank-

steeds een stapje nemen en een beetje meer leren.

Vervolgens hadden we een kennismakingsspel. Van elke wegbaner werd iets verteld en de andere wegbaners moesten raden wie er werd beschreven. Asbjorn van der Vlis wist bijna alle namen.

Ook werden er namen van belangrijke personen uit de Schriften op de rug van de aanwezigen gespeld. Door middel van ja/nee-vragen te stellen aan een andere deelnemer aan dit spel, moest je erachter zien te komen welke naam je droeg.

Ter afsluiting van het feest wachtte ons een uitgebreide, heerlijke rijstafel en feestelijk gedekte tafels.

Het priesterschap is van onschatbare waarde in ons leven. Daarom hopen wij dat deze fijne jongens in de nabije toekomst dit priesterschap in ere zullen dragen. <

'Julie die het Aäronisch priesterschap dragen en, zijn achtergehouden voor deze tijd (...) De zegeningen van de eeuwigheid wachten je. Hoe kun je je het beste voorbereiden? Mag ik je aanraden drie deugden te ontwikkelen, namelijk:

- 1. Verlangen om te dienen.*
- 2. Geduld om je voor te bereiden.*
- 3. Bereidheid om te werken.*

President Thomas S. Monson

ook in een figuurlijke jungle, die het leven heet. De wegbaners weten dat die weg die wij zoeken naar onze Hemelse Vader leidt en dat het priesterschap en het evangelie de uitrusting zijn om je door de jungle een weg te

beeld is hij daar dieper op ingegaan.

Broeder M. Bulte behandelde de verschillende ambten in het Aaronisch priesterschap en dat je die kunt zien als een ladder. Om het hoogste punt te bereiken moet je

Uitstapje ouderlingen District Antwerpen

A. Mesotten

Op zaterdagmorgen 28 september kwamen de ouderlingen uit Vlaanderen samen in de fraai gerestaureerde kapel te Mechelen, omdat zij vandaar uit een uitstapje zouden gaan maken. Zij werden welkom geheten door broeder Vandenbrande, de organisator van het uitstapje, die hun mededeelde dat de reis zou gaan naar de grotten van Remouchamps, een mooi, heuvelachtig Waals dorp aan de Amblève.

De bus met 54 zitplaatsen was aangenaam ruim voor de 26 deelnemers, zodat we per gemeente gegroepeerd konden plaatsnemen, hetgeen goed uitkwam voor de quiz tussen de gemeenten, die na een half uurtje acclimatiseren van start ging.

De moeilijkheidsgraad der quizvragen bleek nogal verrassend voor de eerder voorzichtige broeders, maar de

Leuvenaren wisten de Bruggenaren toch te verslaan, net voor we rond half elf aankwamen in Remouchamps.

Wij kregen vervolgens een rondleiding door de grotten die in de vroegste tijden door jagers bewoond werden en in de 18e eeuw als wijnkelders werden gebruikt.

De temperatuur bedraagt hier immers constant 12 graden. De voettocht van 1200 meter bracht ons de mooiste beelden, gevormd in het krijtachtige gesteente met massa's stalactieten en stalagmieten, waarvan de aangroei millimeter voor millimeter gebeurde en pas na vele eeuwen het huidige resultaat opleverden.

De rivier de Rubicon bleek zijn prachtige werk nog steeds verder voort te zetten als bijrivier van de Amblève. Het normaliter witte gesteente was door modderresten en vooral

ijzerresten eerder bruin gekleurd. Sommige formaties deden denken aan beelden van Jezus en Maria, terwijl andere een olifantenfamilie afbeeldden. Na 82 treden opwaarts, met de broekspijpen opgerold om bevulling te voorkomen, kwamen wij uit in de 'kathedraal' waar met enige verbeelding een preekstoel en orgelpijpen bewonderd konden worden in een ruimte van 60 bij 20 meter en 40 meter hoogte.

De 700 meter lange boottocht (de langste in zijn soort ter wereld) gaf ons een zicht op de laagste gedeelten der grotten. Op deze tocht zagen wij de 'palmbomen' en de 'sluier' van het zogenaamde kleine meer.

Na deze prachtige ervaringen had iedereen honger en in de 'Chaudière' werden slechts weinig ketelen leeg gevonden aan de tafels van

de ouderlingen! De bonensoep gevolgd door gevogelte-kroket en daarna aardappelen met bloemkool en 'duivelsgebak' werden gretig verorberd. Het abrikozendessert was bij de meesten al samen met de kroket naar binnen gewerkt.

Een fikse wandeling in de heuvels wekte vooral de bewondering voor onze oudste broeder Raspoet (82), die zich uitstekend verweerde tegen de soms glibberige hellingen.

Rond kwart voor vier begon de terugreis. In de bus konden we als sluitstuk van de dag de film 'Het Boek van Mormon - een kostbaar bezit' zien. Tussendoor werd er door sommigen wel flink wat afgesnurkt, maar dat klonk als overtuigend bewijs dat de dag een succes was. Iedereen zal volgend jaar zeker weer inschrijven. <

Mobiele-kliniekproject in Mutare succesvol afgesloten

Onlangs ontving de redactie van Kerknieuws een brief van broeder en zuster C.R. Kirschbaum die zij op hun beurt hadden ontvangen van Foster Parents Plan Nederland. FPP bericht in deze brief over de afwikkeling van het 'mobiele-kliniekproject' in Mutare/Zimbabwe. Daar de HLD-scouts veel hebben bijgedragen om dit project tot een succes te maken (zie Kerknieuws in De Ster van februari 1989, blz. 8-9; en september 1990, blz. 6-7), drukken wij onderstaand de inhoud van de brief af.

HLD-Scouts

T.a.v. de heer en mevrouw C.R. Kirschbaum
Laan van Rozenburg 17
2106 CA HEEMSTED

Geachte heer en mevrouw Kirschbaum,

Met veel genoegen sturen wij u hierbij het eindverslag en foto's van het 'mobiele-kliniekproject' in Mutare/Zimbabwe. Met uw bijdrage heeft FPP/Mutare dit project in 1991 kunnen realiseren.

Zoals u kunt lezen in het eindverslag is dit - in fases uitgevoerde - project nu succesvol afgesloten. De mobiele kliniek is volledig uitgerust en operationeel. Dankzij uw bijdrage van f. 26150,07 heeft FPP/Mutare niet alleen een Toyota Land Cruiser LWR kunnen aanschaffen, maar deze ook - met aanvullende fondsen van het Ministerie van Gezondheid van Zimbabwe - kunnen uitrusten. Met onder meer een koelkast, gascylinders, slaapzakken en eerste-hulp-pakketten aan boord, kan de kliniek zelfs de verste uithoeken van Mutare bereiken. Daar bezoekt de bemanning van de kliniek gezondheidsposten, voorziet deze van nieuwe voorraden, voert vaccinatie-programma's uit en geeft voorlichting.

Dankzij deze kliniek kan het (kinder-)sterftecijfer in het uitgestrekte en dunbevolkte Mutare (218.000 mensen op 25.000 vierkante kilometer) een stuk omlaag. Bijgaande foto's onderstrepen het bovenstaande en geven vooral ook het enthousiasme van de medewerkers van het Gezondheidsministerie goed weer. (...)

Hartelijk dank, mede namens alle families in Mutare, voor uw steun aan onze projecten.

Met vriendelijke groet,

Stichting Foster Parents Plan Nederland

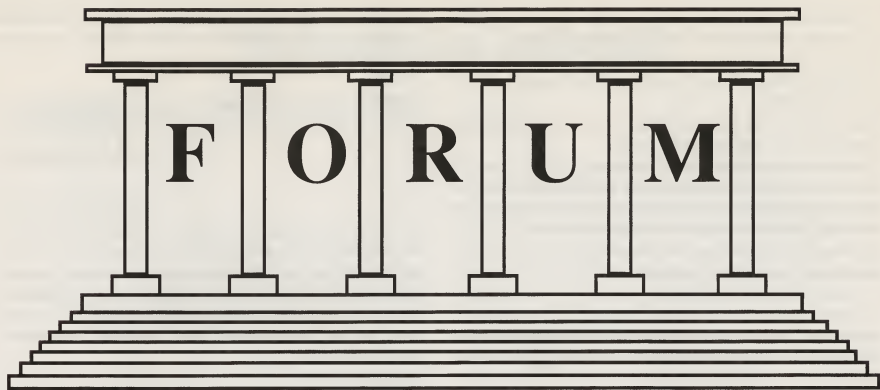
w.g.
Jan Wezendonk
Afdeling Projectsporsing

De artsen en verpleegsters zijn blij met de mobiele kliniek.

De gewichtstoename van kinderen wordt nauwlettend bijgehouden.

forum (Lat.), o., l. (oorspr.) markt, plein te Rome, m.n. dat tussen Kapitoel en Palatijn waar het volk samenkwam om de publieke zaken te bespreken, recht te doen enz.; vand. onseig. voor openbare gerechtsplaats: *iets brengen voor het forum der publieke opinie*, het in openbaar bespreken; - (rechtst.) *het forum van de eiser*, het bevoegde gerecht, de bevoegde rechter; - 2. (-s), bijeenkomst

waarop een of meer deskundigen c.q. kunstenaars een inleiding houden over een bep. onderwerp en daarna daarover in discussie treden met het publiek; - ook voor de groep deskundigen zelf: *de vraag wordt aan het forum voorgelegd*; -**avond**, m. (-en); -**bijeenkomst**, v. (-en); -**discussie**, v. (-s); -**gesprek**, o. (-ken); -**lid**, o. (...leden).

Hoe u de romantiek in uw huwelijk kunt bewaren

Een man en vrouw trouwen. Er komen kinderen. De kinderen groeien op en gaan het huis uit om zelf een gezin te stichten. Wat er overblijft is dan: hij en zij.

Onze Hemelse Vader heeft zijn manieren om wat te regelen: eerst geeft Hij ons iets en dan laat Hij ons ervoor werken om het te behouden. Ons tempelhuwelijk is dus geen garantie dat we als man en vrouw bij elkaar zullen blijven. Dat moeten we verdienen door het onderhouden van de geboden, door te volharden tot het einde en door onze partner reden te geven bij ons te willen blijven!

Met de komst van kinderen, dagelijkse besommeringen en verplichtingen lopen we gevaar elkaar als iets vanzelfsprekends te gaan zien - een stukje meubilair ... en romantiek vervaagt snel ongemerkt. Elkaar blijven waarderen en die waardering blijven uiten vergt echter niet zoveel: een liefdesbriefje in de broodtrommel, een zelfgeplukte bloem op haar kussen. Het hoeft geen geld te kosten. Wel aandacht, een beetje moeite en tijd. Net als de gezinsavond en vergaderingen worden gepland en op de kalender genoteerd, is het juist met een druk gezin belangrijk om tijd te nemen om als man en vrouw (niet als pa

en ma, maar als echtgenoot en echtgenote) samen te zijn. Romantiek in je huwelijk behouden is, zoals zoveel zaken, een kwestie van instelling en wil. In dit geval: het vaste voornemen om geliefden te blijven, door alle eeuwen heen en onder alle omstandigheden. Bovendien, hij (of zij) is natuurlijk sowieso de allermooiste en allerliefste en dat spreekt dus eigenlijk vanzelf.

Nicolette Steenvoorte
Gemeente Leeuwarden

Dat klinkt eenvoudiger dan het in werkelijkheid is. 'Ach, je neemt maar eens een bloemetje mee', is een veelgebruikte zin die mannen gebruiken om aan te geven dat ze hun vrouw 'gelukkig' willen houden.

Er zijn echter twee steunpilaren waar een huwelijk op rust. Enerzijds de romantiek of de verliefdheid die in het prille stadium zo sterk aanwezig is. Anderzijds de stabiele,

verstandelijke liefdesverhouding die, naarmate de verliefdheid wat minder lijkt te worden, steeds sterker wordt.

De verliefde gevoelens kunnen soms tijdelijk nieuw leven worden ingeblazen door bijvoorbeeld een bloemetje of een ander cadeautje.

Maar om de 'eeuwige romantiek' vast te houden zijn toch duidelijk andere dingen nodig, zoals:

1. Een stabiele religieuze verhouding, waarin over alle godsdienstige zaken openhartig kan worden gesproken.

2. Onvoorwaardelijk wederzijds vertrouwen. Zorg er dan ook voor dat dat vertrouwen nooit wordt beschaamd.

3. Eenheid van beleid in het opvoeden van de kinderen. En samen genieten van die kinderen.

4. Samen naar de tempel gaan.

5. Samen activiteiten ontplooiën waardoor je je ondanks alle dagelijkse beslommingen weer wat dichter bij elkaar voelt. Dergelijke activiteiten dienen naar behoefte en interesse door de partners te worden gepland.

6. Ook is het belangrijk om positieve dingen tegen en over elkaar te zeggen en geen grove taal te gebruiken (ook al zijn we boos), en te proberen onze stem niet te verheffen. Geef elkaar geregeld complimentjes. Zeg geregeld tegen je partner dat je van hem of haar houdt.

Dit zijn maar een paar punten die wij persoonlijk als heel belangrijk ervaren. Deze lijst is absoluut niet compleet en wij moedigen u aan om voor uzelf meerdere punten te ontdekken.

Veel succes!

Ronald en Henriëtte Schuwer

Wijk Utrecht

Zorg dat u aantrekkelijk blijft door goede voeding, lichamelijke oefening en voldoende nachtrust. Glimlach meer, zoen meer, knuffel meer.

D. Hiatt

Sellsbury (North Carolina)

Ga samen op zending! Er zijn maar weinig gepensioneerd menschen die zoveel tijd met elkaar doorbrengen.

Op zending wil je de menschen zo graag helpen dat je samen hard werkt, en dan besef je hoe gelukkig u en uw partner zijn om zo ver in uw huwelijk te zijn gekomen. Ook is het grote pret om samen nieuwe zaken te ontdekken: culturen, geschiedenis enzovoort.

Wanda Nelson

Cordoba (Spanje)

Schrijf ons als u goede ervaringen of praktisch succes met een van de onderstaande onderwerpen hebt!

april: Hoe u als alleenstaand ouder uw taak kunt volbrengen

mei: Hoe u met financiële problemen kunt omgaan

juni: Hoe u uw beperkingen positief kunt benaderen

Schrijf (ongeveer 100-150 woorden) naar het Kerkelijk Vertaalbureau, postbus 224, 3430 AE NIEUWEGEIN, telefax 03402-45883. De redactie behoudt zich het recht voor de bijdragen te redigeren en in te korten; ze worden niet teruggestuurd. De gebruikte bijdragen moeten gezien worden als officiële kerkleer. Ze moeten steeds 6 weken voor de verschijningsdatum in ons bezit zijn.

1. Uit dagelijks uw liefde, bouw op tradities.

2. Houd tijd vrij om alleen met elkaar door te brengen.

3. Toon zorg, begrip en tederheid.

4. Blijf aantrekkelijk door goede eetgewoonten, lichamelijke oefening; doe samen dingen.

Mededelingen en beleid

Abonnementen op de kerkelijke tijdschriften

Nieuwe abonnementen

Als iemand zich door middel van een betaling opgeeft als nieuwe abonnee op een van de kerkelijke tijdschriften, dan kan hij of zij rekening houden met het volgende tijdschema:

Nederland: één maand, bijvoorbeeld:

Betaling op 1 december, verwerking in Nieuwegein op 7 december: het abonnement begint met het januari-nummer.

België: anderhalve maand, bijvoorbeeld:

Betaling op 15 november, verwerking in Nieuwegein begin december: het abonnement begint met het januari-nummer.

Verlengingen

Als het abonnement niet binnen een maand na afloop wordt verlengd, dan wordt het geannuleerd.

Betalingen

Voor Nederland op bankrekeningnummer 38 10 54 799 t.n.v. De Kerk van Jezus Christus te Nieuwegein. Als de abonnee zelf geen bankrekening heeft, maar wel een postgirorekening, dan kan hij of zij het bedrag overmaken naar: Rabobank te Nieuwegein, postrekeningnummer 422947, met vermelding van 'Voor rek.nr. 38 10 54 799'.

Voor België op bankrekeningnummer 404-6018551-44 t.n.v. Corp. of the Presiding Bishop te Frankfurt.

Alle betalingen dienen gedaan te worden met vermelding van de naam van de abonnee, voor een nieuw abonnement ook diens volledige adres, en de tijdschriften waarvoor betaald wordt.

Prijzen 1992

<i>De Ster</i>	NLG 32,00 BEF 590
<i>Ensign</i>	NLG 26,25 BEF 500
<i>New Era</i>	NLG 21,00 BEF 400
<i>Friend</i>	NLG 21,00 BEF 400
<i>Church News</i>	NLG 34,10 BEF 650

Buitenland

Het kantoor in Nieuwegein verzorgt uitsluitend abonnementen op Engelse kerkelijke tijdschriften voor mensen die in Nederland en België wonen. Wat *De Ster* betreft, worden alleen abonnementen buiten Nederland en België geaccepteerd voor mensen die elders in Europa op zending zijn en van wie het abonnement op de hierboven aangegeven wijze wordt betaald.

Er kunnen in Nieuwegein ook abonnementen op anderstalige kerkelijke tijdschriften worden aangenomen voor mensen die in Nederland en België wonen, bijvoorbeeld *Liahona*, *L'Etoile*, *Der Stern*.

Er moet nog een regeling komen voor Suriname, Aruba en de Nederlandse Antillen.

Nieuwegein: distributie exit

De beperkte distributie van administratief materiaal voor de units, die sinds verscheidene jaren bedreven wordt door het Kerkelijk Vertaalbureau, wordt opgeheven.

Volgens het beleid van vereenvoudiging en vermindering dat de kerk de laatste jaren voert, is die distributie teruggenomen naar waar ze vandaan gekomen is: Friedrichsdorf. Het kantoor in Nieuwegein houdt hiermee nog de volgende functies: vertalingen, redactie *Kerknieuws* in het midden van *De Ster* en de administratie abonnementen kerkelijke tijdschriften.

Zolang de voorraad strekt, zal het Kerkelijk Vertaalbureau tot 1 juli 1992 bestellingen uitvoeren. Van twee artikelen is nog rijkelijk voorhanden: kwitanties wijk/gemeente en tempelaanbevelingen. Wij raden de units aan die twee artikelen te bestellen, want de ervaring heeft ons geleerd dat men weleens de laatste kwitantie of aanbeveling uitschrijft voordat men nieuwe bestelt. Als u in Friedrichsdorf bestelt, moet u op twee weken levertijd rekenen.

Nieuwe leiders

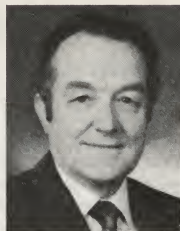
Ring Den Haag

Jeugdwerkpresidente:
Anette van Boxel
 Opvolgster van Trudy van Reijn
 Studente Biomedische Wetenschap-
 pen
 Haar raadgeefster is
 Anita de Bruijn

Wijk Utrecht

Bisschop:
Frans Brouwer
 Opvolger van Ben Rosema
 Getrouwd met Ans van IJperen
 Regional manager
 Genealogical Society of Utah
 Zijn raadgevers zijn
 Govert Stigter en Frans Hoencamp

Gemeente Kortrijk

Gemeentepresident:
John Vandertoolen
 Opvolger van Casimir Verhennen
 Getrouwd met Jarris Campbell
 Electro-technisch ingenieur
 (nu op zending)
 Zijn raadgever is: Norbert Geldhoff

Wijk Rotterdam-Noord

Bisschop:
John Lemmens
 Opvolger van Jan Slier
 Getrouwd met Petronella van
 Turnhout
 Gepensioneerd o/officier
 Zijn raadgevers zijn
 Pieter den Brouwer en Hylke Falkena

Ring Den Haag

ZHV-presidente:
Kea Onstein
 Opvolgster van Gré van Adrichem
 Haar raadgeefster zijn Gerry Smink
 en Tanja de Gruijl.

Gemeente Hilversum

Gemeentepresident:
Wilhelm Kolditz
 Opvolger van Jef Lee
 Getrouwd met Cornelia van der
 Hoeven
 voltijdzending
 Zijn raadgever is: André van der
 Horst en A. Bonvani.

De zendelingenpagina's

Deze maand in de zendelingenpagina's het verslag van ouderling Marcel Braithwaite, die een zending vervult in het Zendingsgebied Anaheim (Californië). Hij komt uit de Gemeente Soesterberg.

Marcel Braithwaite

Ik ben sinds november 1990 werkzaam in het beste zendingsgebied van de wereld: het Zendingsgebied Anaheim (Californië). In Anaheim bevindt zich het wereldberoemde Disneyland. Het zendingsgebied beslaat alleen Orange County, een gewest tussen Los Angeles en San Diego in. U begrijpt dat deze streek vanwege haar klimaat zeer gewild is. Zij heeft al twee en een half miljoen inwoners en dat aantal groeit nog steeds. In dit zendingsgebied zijn 50.000 leden, die alle buitengewoon vriendelijk zijn en bereid om met de zendelingen samen te werken. Dat resulteert in ongeveer 150 dopelingen per maand.

Er wonen in deze streek veel Spanjaarden en Aziaten. Doordat er zo'n verscheidenheid aan talen is, hebben we in dit zendingsgebied behoorlijk wat taalprojecten: Engels, Spaans, Cambodjaans, Laotiaans, Koreaans, Tongaans, Vietnamese. Ook zijn er zendelingen die slechthorenden met gebarentaal onderwijzen.

Je mist Nederland natuur-

Ouderling Marcel Braithwaite.

lijk weleens, maar daar staat tegenover dat ik hier veel Nederlanders ontmoet. We hebben al vijf exemplaren van het Boek van Mormon in het Nederlands weggegeven. Het Boek van Mormon is waar in alle talen.

Er is geen beter gevoel dan een onderzoeker te zien groeien in liefde en hem

verbonden te zien sluiten die deel uitmaken van het heilsplan van onze Hemelse Vader.

Toen ik werkzaam was in de City of Orange waren we op een morgen in gebed om te bepalen welke gezinnen, waar niet allen lid zijn, wij moesten bezoeken. Wij dachten erover na en gingen op

weg. Het eerste gezin was niet thuis. Bij het tweede gezin wilde iemand, een lid, een zegen. De echtgenote van het derde gezin dat we opzochten, had op ons zitten wachten. Ze had gebeden om onze komst en wilde zich laten dopen. Dit echtpaar had pas een baby gekregen. Ze hadden besloten dat als de kerk waar was, ze dan in de tempel wilden trouwen en hun zoontje aan hen verzegeld wilden hebben. Ze wonen nu de instructiebijeenkomsten ter voorbereiding op tempelbezoek bij en willen in februari naar de tempel.

Ik waardeer de steun die ik van de leden krijg. De druk op de claxon en het zwaaien vanuit de auto doet ons echt veel. Het voorbeeld van de leden en hun bereidheid anderen deelgenoot te maken van hun geluk, zorgt ervoor dat er mensen tot de kerk komen.

Ik wil graag mijn familie en vrienden bedanken die mij steunen op zending. Nooit zou ik deze ervaring voor wat dan ook willen missen. De ware schatten worden in de hemel gevonden. <

Amerika

Kitty Bastien, Canada Toronto Mission, 338 Queen Street, suite 214, Brampton, Ontario L6V 1C5, Canada

Audrey Bijkerk, Utah Salt Lake Mission, 7938 South 3500 East, Salt Lake City, Utah 84121, USA

Carlo Bos jr., Trinidad and Tobago Mission, Albergastraat 10, Paramaribo, Suriname

Marcel Braithwaite, California Anaheim Mission, 501 North Brookhurst, suite 100, Anaheim, Californië 92801, USA

Robert Brouwer, Florida Jacksonville Mission, 8936 Western Way, suite 180, Jacksonville, FL 32256, USA

Jeroen Decker, Washington Seattle Mission, PO box 3887, Bellevue, Washington 98009, USA

Jan Dijkwel, Utah Ogden Mission, 2133 Washington Boulevard, Ogden, Utah 84401, USA

Johanna Dusseljee, Arizona Phoenix Mission, 6265 North 82nd Street, Scottsdale, Arizona 85250, USA

Devlin Hale, Colorado Denver Mission, 2000 E. Easter Avenue, Suite 303, P.O. box 2674, Littleton, Colorado 80122, USA

Maarten 't Hoen, Canada Calgary Mission, 6940 Fisher Road S.E., suite 122, Calgary, Alberta T2H 0W3, Canada

Johan Jansen, California Santa Rosa Mission, 2300 County Center Drive, bldg A 129, Santa Rosa, Californië 95403, USA

Arjan de Jong, Canada Halifax Mission, Commerce Bldg. 73 Tacoma Drive #202, Dartmouth, Nova Scotia B2W 3Y6, Canada

Marten de Jonge, Utah Ogden Mission, 2133 Washington Boulevard, Ogden, Utah 84401 USA

Eric Mac Lean, Ohio Columbus Mission, 5025 Arlington Center, suite 30, P.O. Box 20130, Columbus, Ohio 43220, USA

Addy Marjenburgh, Utah Provo Mission, 2520 University Avenue, suite 150, Provo, Utah 84604, USA

Esther Mulder, Minnesota Minneapolis Mission, 5931 West 96th Street, Bloomington, Minnesota 55438, USA

Faizel Rahman, Trinidad and Tobago Mission, 26-28 Murray Street, suite 5, Woodbrook, Port of Spain, Trinidad, West Indies

Jos Rutten, Texas Houston East Mission, 820 South Friendswood Drive, suite 100, Friendswood, Texas 77546, USA

Frankfurt-tempel

Jürgen Lepinoy, Frankfurt-tempel, Talstrasse 10, 6382 Friedrichsdorf 1, BRD

Bep van Wijk, Frankfurt-tempel, Talstrasse 10, 6382 Friedrichsdorf 1, BRD

In het zendingsveld

Azië

Yoshiko Furukawa, Japan Sapporo Mission, Kita 2 Jo Nishi 24 Chome, 245 Banchi 14 Chuo-Ku, Sapporo, Hokkaido 064, Japan

Europa

Jolanda Ariaans, England Manchester Mission, Paul House, Stockport Road, Timperley, Altrincham, Cheshire WA15 7UP, England
Isabelle Arts, Deutschland-Mission Dresden, Tiergartenstrasse 40, Postschlossfach 256, O-8020 Dresden, Bondsrepubliek Duitsland

Tom de Bisschop, England Bristol Mission, Southfield House, 2 Southfield Road, Westbury on Trym, Bristol BS9 3BH, England

Yanina Cadillo Alborno, England Bristol Mission, Southfield House, 2 Southfield Road, Westbury on Trym, Bristol BS9 3BH, England
David Dezaire, Mission française de Marseille, 48 Avenue Robert Schumann, 13090 Aix-en-Provence, Frankrijk

Aldrin Esser, England Leeds Mission, Technocentre, Station Road, Horsforth, Leeds, Yorkshire LS18 5BJ, England

Koenraad Gijssels, Zendingsgebied Antwerpen, Appelmannsstraat 24, B-2000 Antwerpen

Stefaan van Gijssels, Zendingsgebied Brussel, Blvd. Brand Wilcox 87, B-1040 Brussel
Marco Gunster, England London South Mission, 484 London Road, Mitcham, Surrey CR4 4ED, England

Dennis Hulleman, England Manchester Mission, Paul House, Stockport Road, Timperley, Altrincham, Cheshire WA15 7UP, England

Monic de Langen, Scotland Edinburgh Mission, 'Boroughfield', 32 Colinton Rd., Edinburgh, EH10 5DG, Schotland

Eddy Martens, Deutschland-Mission Berlin, Gräfentalerstrasse 5, W-1000 Berlin 46, Bondsrepubliek Duitsland

Boris van Monsjou, Deutschland-Mission Dresden, Tiergartenstrasse 40, Postschlossfach 256, O-8020 Dresden, Bondsrepubliek Duitsland

Joeri Mulder, Zendingsgebied Antwerpen, Appelmannsstraat 24, B-2000 Antwerpen

Roy Oomen, Zendingsgebied Antwerpen, Appelmannsstraat 24, B-2000 Antwerpen

Petra Riem, England Leeds Mission, Technocentre, Station Road, Horsforth, Leeds, Yorkshire LS18 5BJ, England

Edwin van Stam, Mission française de Marseille, 48 Avenue Robert Schumann, 13090 Aix-en-Provence, Frankrijk

Marvin Stigter, England London Mission, 64-68 Edington Road, London SW7 2PA, England

André Tenthof van Noorden, England London South Mission, 484 London Road, Mitcham, Surrey CR4 4ED, England
Robert Teske, England Bristol Mission, Southfield House, 2 Southfield Road, Westbury on Trym, Bristol BS9 3BH, England
Brian Wursten, England Leeds Mission, Technocentre, Station Road, Horsforth, Leeds, Yorkshire LS18 5BJ, England

Rectificatie

In het Kerknieuws van november 1991 zijn de foto's van Carlo Bos en David Dezaire abusievelijk verwisseld. Wij herstellen deze fout graag. Onze excuses.

Naam: Carlo Bos jr.

Unit: Zoetermeer

Zendingsgebied: Suriname

Aanvang zending: 4 september

Opleidingsinstituut: Provo

Naam: David Dezaire

Unit: Zoetermeer

Zendingsgebied: Marseille

Aanvang zending: 29 augustus

Opleidingsinstituut: Lingfield

Naasteliefde: een levenswijze

Van het algemeen presidium zustershulpvereniging

De volgelingen van Christus vanouds stonden bekend om hun goede werken. Zij deelden elkaar mee 'naar hun noden en behoeften, zowel naar het stoffelijke als naar het geestelijke' (Mosiah 18:29). Zij dienden gewoon hun directe naasten.

In 1842 organiseerde de profeet Joseph Smith de zusters in Nauvoo in de eerste zustershulpvereniging om de behoeftigen in hun stad te helpen. Hun praktisch dienstbetoon heeft zich in de loop van 150 jaar verenigingsvuldigd en verspreid over 128 landen en gebieden.

De huidige zusters van de zustershulpvereniging zijn volgens presidente Elaine L. Jack 'een leger van gerechtigheid. Het motto van de zustershulpvereniging "De liefde vergaat nimmermeer" is zo belangrijk dat wij de viering van onze honderdvijftigste verjaardag in 1992 baseren op dienstbetoon aan onze naasten. Dienstbetoon aan onze naasten is niet iets dat we af en toe eens doen. Het is een denkwijze. Het is een levenswijze. Het is een houding die wij ons aanmeten.'

Hoe kunnen we van dienstbetoon aan onze naasten een vanzelfsprekend onderdeel van ons leven maken?

DELEN EN GEVEN

ZHV-zusters hebben veel manieren gevonden om in hun omgeving dienstbetoon te verlenen.

In Milwauke (Wisconsin) las de ZHV-presidente van de ring, Dawn Rutowski, dat er voor een pasgeopend tehuis voor mishandelde kinderen kleine beddekjes nodig waren. Op een zaterdagmiddag kwamen er meer dan 150 vrouwen en meisjes bij elkaar om 300 beddekjes te maken die de kinderen warm konden houden.

Toen ZHV-zusters in de Ring Kowloon (Hong Kong) ontdekten dat een plaatselijk ziekenhuis nieuwe kussens en lakens nodig had, kochten ze stof en maakten 150 kussens en ander beddegoed.

Zeven ZHV-zusters in Syracuse (Italië) voegden zich bij vrouwen van andere kerken en burgergroeperingen om een tehuis te openen voor arme, ongehuwde moeders.

Toen een Boliviaans jongetje van anderhalf naar het Primary Children's Medical Center in Salt Lake City werd gevlogen voor een operatie aan zijn voeten en heupen, verzorgden ZHV-zusters hem met toewijding drie maanden lang terwijl hij herstelde.

De ZHV-presidente van de Ring Holladay-Noord (Utah), Sharon Kasteler, vertelt daarover: 'De zusters die voor Danny hebben gezorgd hebben nu het hart van het evangelie in hun leven omdat zij hebben gedeeld en gegeven.'

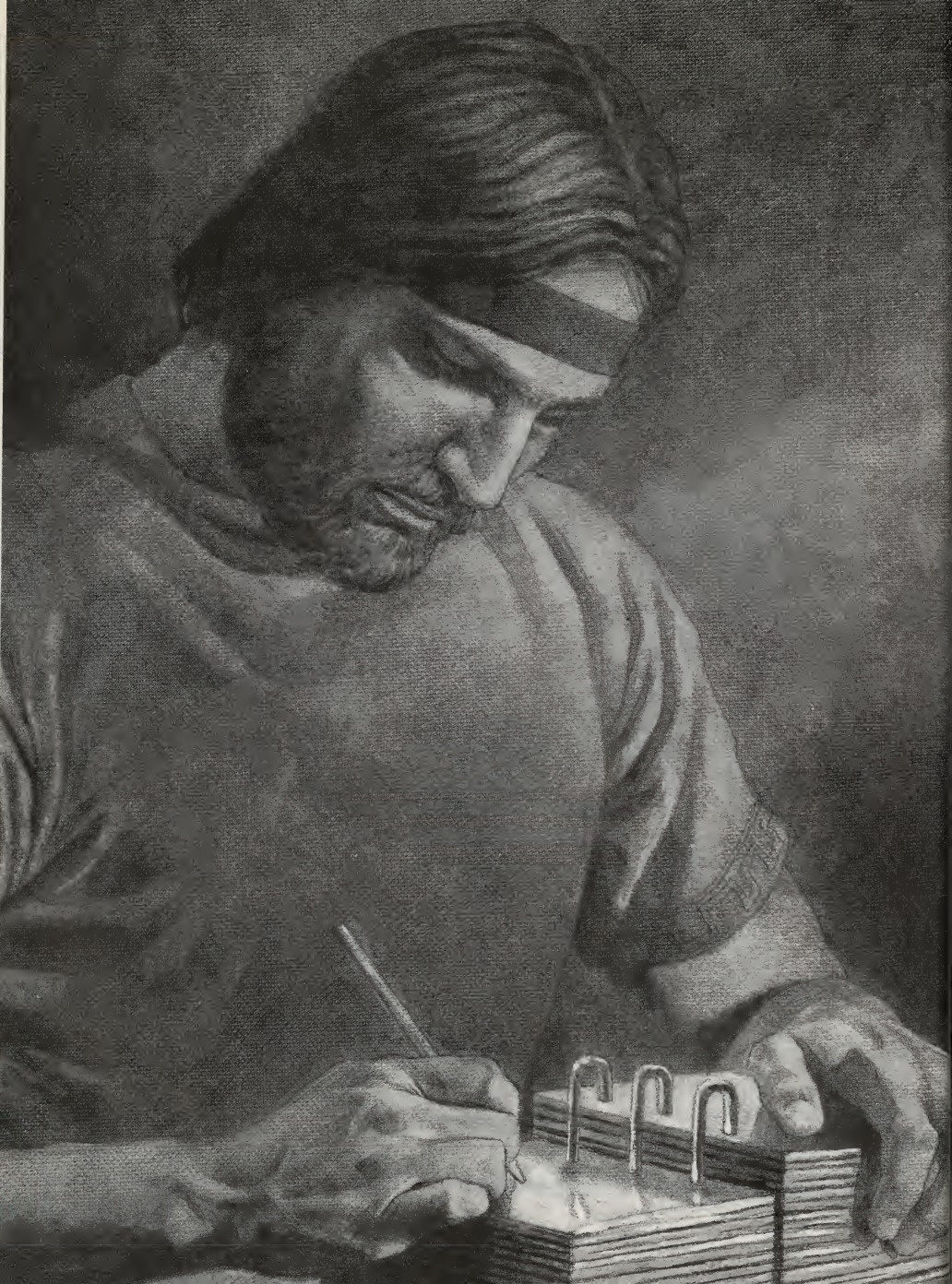
Hoe kunnen de ZHV-zusters in onze omgeving dienstbetoon verlenen?

WAAR BEGINNEN WE?

Bisschop Glenn L. Pace van de Presiderende Bisschap herinnert ons eraan dat wij, als kerkleden, kunnen vasten en vastengaven kunnen geven en zo de kerk in staat stellen om beter het lijden van anderen te verlichten. 'Ieder lid van de kerk kan bidden om vrede in de wereld en voor het welzijn van al haar bewoners.'

Hij moedigt ons aan ons bewust te worden van de behoeften van de mensen om ons heen: 'De grootste kansen voor naasteliefde en hulp van mens tot mens liggen in onze eigen omgeving en samenleving' (*De Ster*, januari 1991, blz. 8). Wij moeten het initiatief nemen. De juiste beginselen zijn ons geleerd. We hoeven niet op een opdracht te wachten.

Wij nodigen u uit om u bij ons aan te sluiten en dit jaar, waarin de zustershulpvereniging honderdvijftig jaar bestaat, dienstbetoon te verlenen op materieel en geestelijk gebied. □

‘WIJ PROFETEREN VAN CHRISTUS’

Getuigen van Christus in 2 Nephi

De Heer heeft bijna altijd getuigen gebruikt om te helpen zijn woord en macht op aarde te vestigen. Een van de doelen van ons leven op aarde is ons te beproeven – om te zien of wij in God zullen geloven en zijn wetten gehoorzamen terwijl we van Hem gescheiden zijn (zie Abraham 3:25). Om ons in die proef te helpen heeft hij, volgens ouderling Bruce R. McConkie, ‘de wet van getuigen ingesteld – de wet volgens welke Hij zich aan profeten en rechtschapen mensen openbaart en hen uitstuurt om zijn wetten te onderwijzen en te getuigen van hun waarheid en licht’ (*The Promised Messiah: The First Coming of Christ*, Salt Lake City: Deseret Book Co., 1978, blz. 84).

In 2 Nephi gebruikt Nephi de wet van de getuigen om te bewijzen dat Christus zal komen om de mens te verlossen: ‘Ziet, mijn ziel verlustigt zich er in, aan mijn volk de waarheid te bewijzen, dat Christus komt; (. . .)

‘En mijn ziel verlustigt zich er in, mijn volk te bewijzen, dat, tenzij Christus komt, alle mensen verloren moeten gaan’ (2 Nephi 11:4, 6).

Nephi verwees specifiek naar Jesaja en Jakob en zei: ‘(. . .) ik wil zijn woorden (. . .) aan mijn kinderen doorgeven om hun te bewijzen, dat mijn woorden waar zijn. God heeft immers gezegd: Door de mond van drie getuigen zal Mijn woord bestaan. God zendt evenwel meer getuigen en Hij bewijst al Zijn woorden’ (2 Nephi 11:2-3). In 2 Nephi zijn zelfs meer getuigen te vinden dan drie, daar Nephi’s boek begint met het getuigenis van zijn vader, Lehi.

2 Nephi bevat dan ook niet veel historisch materiaal. Integendeel – met uitzondering van het korte verslag

van Lehi’s dood en de scheiding van Lamanieten en Nephieten (zie 4:12-14; 5:1-34) is het boek een verzameling geschriften van vier getuigen: Lehi, Jakob, Jesaja en Nephi zelf, die ieder van hun Verlosser getuigen en van zijn werken. Van Hem getuigen was hun voornaamste doel. Nephi schreef: ‘(. . .) wij spreken van Christus, wij verheugen ons in Christus, wij prediken Christus, wij profeteren van Christus, en wij schrijven volgens onze profetieën, opdat onze kinderen mogen weten uit welke Bron zij vergeving hunner zonden mogen verwachten’ (2 Nephi 25:26).

De overkoepelende boodschap van deze vier getuigen is dat de Messias, de Heilige van Israël, de mens zal verlossen – zowel individueel als collectief. Die verlossing omvat zowel zijn eerste als zijn tweede komst – of wederkomst. In het midden des tijds heeft de Heer de mens verlost door zijn verzoeningswerk en opstanding. Vervolgens zal Hij in de laatste dagen het verstrooide Israël verlossen uit hun afvallige staat door hun opnieuw tot kennis van Hemzelf te brengen.

LEHI’S GETUIGENIS VAN DE HEILAND (2 Nephi 1:1 – 4:12)

Het messiaans thema overheerst in de leringen van Lehi, die opgetekend zijn door zijn zoon Nephi. Vader Lehi waarschuwt zijn nageslacht als volgt: ‘(. . .) indien de dag zal komen, dat zij de Heilige Israëls, de ware Messias, hun Verlosser en hun God zullen verwerpen, dan zullen de oordelen van Hem, Die rechtvaardig is, op hen rusten’ (1:10).

Zijn getuigenis van de verzoening: In zijn instructies aan zijn zoon Jakob behandelt Lehi de verlossing die

'door de Heilige Messias' komt (2:6). Lehi besteedt vooral aandacht aan de noodzaak om over de verzoening te leren: 'Daarom is het zo belangrijk dat deze dingen aan de inwoners der aarde worden bekendgemaakt' (2:8). Wat zijn 'deze dingen'? Dat niemand bij God kan wonen zonder de verdienste, de genade en de goedertierenheid van de Messias die zijn leven zou neerleggen en het weer op zou nemen (zie 2:8). Om de verzoening uit te leggen, wijst Lehi op de gevolgen van de val en de noodzaak voor het bestaan van een tegenstelling in alle dingen. Vanwege de val en die tegenstelling zou de mens keuzevrijheid hebben (zie 2:15-16). Vanwege de verlossing door de Messias kon de mens goed van kwaad onderscheiden en voor vrijheid en eeuwig leven kiezen (zie 2:26-27).

Zijn getuigenis van de herstelling: In zijn leringen aan zijn jongste zoon, Jozef, bespreekt Lehi het verlossende werk van de Heer in de laatste dagen. Lehi citeert de profetieën van zijn voorouder Jozef, die naar Egypte was verkocht. De Heer had beloofd een ziener op te wekken die ook Jozef zou heten en die de nakomelingen van Jozef tot een kennis zou brengen van de verbonden die de Heer met hun voorvaders had gesloten (zie 3:7, 15). Bovendien zou de Heer die ziener de macht geven om de woorden te herstellen van de nakomelingen van de Jozef vanouds, net alsof ze vanuit het stof zouden roepen (zie 3:11-12, 19-21). Die woorden zijn in deze tijd te voorschijn gekomen door het Boek van Mormon, en drie van die nakomelingen van de doden tot ons spreken, zijn te vinden in 2 Nephi, namelijk: Lehi, Jakob en Nephi.

Lehi's laatste getuigenis gaat over de belofte van de Heer dat zijn nakomelingen niet geheel zullen worden uitgeroeid, maar uiteindelijk gezegend zullen worden (zie 4:5-9). Diegenen onder ons die in dit tijdperk van de herstelling leven, zien die zegen in vervulling gaan.

JAKOBS GETUIGENIS VAN DE HEILAND (2 Nephi 6, 9, 10)

Jakob legt de nadruk op de relatie van de Heer met zijn volk. Voor zijn onderwijs gebruikt hij de Schriften – in dit geval de woorden van Jesaja (zie 6:5-7, 16-18; 7:1 – 8:25). Wat Nephi heeft opgeschreven van de woorden van Jakob, lijkt op twee opeenvolgende dagen te zijn onderwezen, waarschijnlijk ter gelegenheid van een of andere godsdienstige bijeenkomst of feest.

Zijn getuigenis van de herstelling: Jakob onderstreept dat de Nephieten tot het huis Israëls behoren en dat wie werkelijk het volk van de Heer zijn, op de Messias wachten, zowel op zijn eerste als zijn wederkomst (zie 6:5, 13-14). Hij belooft dat de Heer uiteindelijk alle leden van het huis Israëls in de landen van hun erfenis zal vergaderen en dat zij daar 'hun Verlosser [zullen] leren kennen' (6:11). Jakob illustreert die belofte met een profetie van Jesaja die een heel hoofdstuk beslaat (zie hoofdstuk 8). Bovendien citeert hij de vraag die de Heer aan Jesaja stelde: '(...) is Mijn hand zo kort geworden, dat deze niet kan bevrijden, of heb Ik geen macht om te verlossen?' (7:2.) Het antwoord luidt uiteraard 'nee' en Israël kan vol vertrouwen zeggen: '(...) de Here God zal Mij helpen; daarom zal Ik niet te schande worden' (7:7). Jakob legt uit dat het verbondsvolk '(...) weder in de ware kerk en kudde Gods [zal] worden opgenomen (...) ' (9:2).

Op de tweede dag getuigt Jakob dat God in latere tijden de Israëlieten genadig zal zijn die '(...) datgene mogen verkrijgen, wat hun de ware kennis van hun Verlosser zal geven' (10:2). Wat hun die kennis zal geven, is het werk van de vergadering van het reeds lang verstrooide Israël in de hun beloofde landen van hun erfenis (zie 10:7, 10-11, 18-19).

Getuigenis van de verzoening: Jakob getuigt ook van de noodzaak van een geestelijke verlossing omdat anders hun '(...) lichaam in de schoot der aarde [had] moeten liggen (...) zonder ooit te herrijzen' en hun '(...) geesten (...) aan hem gelijk [hadden moeten] (...) worden, duivels (...) uitgesloten uit de tegenwoordigheid van onze God' (9:7, 9). Maar de Heer heeft zijn volk verlost door een manier voor te bereiden om te ontkomen aan dat verschrikkelijke monster, dood en hel (zie 9:10, 19). Het verzoeningswerk en de opstanding van de Heer zullen de opstanding van alle mensen tot stand brengen en hen voor de rechterstoel van de Heilige Israëls voeren (zie 9:12-15). Om ons te verlossen in het koninkrijk Gods heeft de Heer ons geboden om ons te bekeren, te laten dopen en geloof te hebben in Jezus Christus (zie 9:23). Jakob besluit met de bede:

'Moge God u door de kracht der opstanding uit de doden opwekken, en tevens uit de eindeloze dood door de kracht der verzoening, opdat gij in het eeuwige koninkrijk Gods moogt worden ontvangen (...) ' (10:25).

JESAJA'S GETUIGENIS VAN DE HEILAND (2 Nephi 7-8, 12-24, 27)

Nephi ondersteunt Lehi's, Jakobs en zijn eigen getuigenis van de Verlosser door Jesaja's profetieën aangaande de komst van de Messias en de verlossing van Israël in de laatste dagen te citeren. Nephi legt zijn bedoeling als volgt uit: '(...) opdat ik hen meer terdege mocht bewegen te geloven in de Here hun Verlosser, las ik hun voor wat door de profeet Jesaja was geschreven (...) (1 Nephi 19:23). Een onderzoeker heeft opgemerkt dat 391 van de 425 in het Boek van Mormon geciteerde verzen van Jesaja op de een of andere manier over de zending en de eigenschappen van de Heiland gaan. (Zie Monte S. Nyman, 'Great Are the Words of Isaiah', Salt Lake City: Bookcraft, 1980, blz. 7.)

Zijn getuigenis van de herstelling: Jesaja's getuigenis van de Heer is stellig en zeker. Hij profeteert aangaande de vreugdevolle toekomst van Israël. Telkens weer stelt hij Israëls afdwalen en overtreden uit het verleden tegenover de toekomstige verlossing (zie 2 Nephi 13-14). Hij verklaart dat de tijd zal komen waarin alle naties zullen opzien naar Israël voor vrede en rechtvaardige wetten (zie 12:2-4). Om dat te doen zou de Heer eerst het overblijfsel van Israël herwinnen en het als een banier voor de naties oprichten (zie 21:11-12). De Heer zou een machtige dienstknecht roepen die van de Geest wijsheid, begrip, macht en kennis zou ontvangen. Het werk van die dienstknecht aan het oprichten van een banier van vergadering zou uiteindelijk bijdragen tot de inluiding van het millennium (zie 21:1-10).

Zijn getuigenis van de verzoening: Het teken van de eerste komst van de Heer zou zijn dat een maagd zwanger zou worden en haar kind Immanuël zou noemen, wat betekent 'God met ons'. De geboorte van de Verlosser zou, in tegenstelling tot veler verwachting, zijn '(...) tot een struikelblok en een steen des aanstoots voor de beide huizen van Israël (...) (2 Nephi 18:14). Niettemin zou het een groot licht in de duister-

Getuigen onderwezen in 2 Nephi dat niemand bij God kon wonen zonder de verdienste, de genade en de goedertierenheid van de Messias die zijn leven zou neerleggen en het weer op zou nemen.

nis zijn voor veel mensen. Zijn regering zou gekenmerkt worden door vrede en rechtvaardigheid en zou zonder einde zijn (zie 19:2, 6-7).

Jesaja's getuigenis van de verzoening in de door Nephi geciteerde hoofdstukken wordt tegen een achtergrond van de verlossing van Israël in de laatste dagen geplaatst. Zijn verwijzingen naar het 'afwassen' van 'het vuil der dochteren Zions' (zie 14:4) en het weggenomen worden van ieders 'ongerechtigheid' (zie 16:7) zijn verspreid te lezen in zijn relaas van het grotere visioen van de gebeurtenissen rond de wederkomst van de Heer. Nephi wist dat Jesaja's profetieën voor zijn volk weliswaar moeilijk te begrijpen, maar van grote waarde waren (zie 25:1-3) en hij wijdde er over uit aan de hand van zijn eigen profetieën die we vinden in de laatste hoofdstukken van 2 Nephi. Nephi begreep ook hoe belangrijk Jesaja's woorden voor toekomstige lezers zouden zijn: '(...) ik weet, dat ze in de laatste dagen voor hen van grote waarde zullen zijn; want te dien tijde zullen zij ze verstaan; daarom heb ik ze voor hun welzijn geschreven' (25:8).

NEPHI'S GETUIGENIS VAN DE HEILAND (2 Nephi 11, 25-26, 28-33)

Na de getuigenissen van Lehi, Jakob en Jesaja te hebben opgeschreven, zegt Nephi: 'Doch ziet, ik ga voort met mijn eigen profetie (...) ' (25:7). Hij volgt het systeem van de andere getuigen en profeteert zowel van de aardse bediening van de Heiland als van de verlossing van Israël in de laatste dagen. De andere drie getuigen hadden hun profetieën in hun eigen stijl gebracht, en Nephi deed dat ook. Zijn profeteren wordt gekenmerkt door duidelijkheid, zodat niemand zich erin kon vergissen (zie 25:4, 7).

Zijn getuigenis van de verzoening: Nephi begint zijn getuigenis van de Heiland met deze profetie: 'Ziet, zij zullen Hem kruisigen; en nadat Hij drie dagen lang in het graf zal hebben gelegen, zal Hij uit de doden opstaan, en er zal genezing onder Zijn vleugelen zijn; en allen, die in Zijn naam zullen geloven, zullen zalig worden in het Koninkrijk Gods' (25:13). Nephi vermeldt over de aardse bediening van de Heiland ook dat die zich zal uitstrekken tot de Nephieten en belooft dat de Heer hen zal bezoeken en genezen, waarna er drie generaties lang vrede zal zijn (zie 26:9). Hij geeft ook nauwkeurig aan welk pad tot de zaligheid leidt – het pad dat hij 'de leer van Christus' noemt (zie 31:2).

De discipel moet het voorbeeld van de Zoon van God volgen door zich te laten dopen en de Heilige Geest te ontvangen. Daarna behoort hij of zij voort te gaan met hoop en liefde en tot het einde te volharden, waarna de Vader zal zeggen: 'Gij zult het eeuwige leven hebben' (zie 31:5-20).

Zijn getuigenis van de herstelling: Nephi voorziet de tijd waarin de Heer '(...) ten tweeden male Zijn hand [zal] uitstrekken om Zijn volk uit zijn verloren en gevallen staat op te richten' (25:17). Jezus Christus zou zichzelf in de laatste dagen aan de wereld openbaren (zie 26:12-14) en allen – 'hetzij zwarte of blanke, dienstknecht of vrije, man of vrouw; en de heiden (...) ' zouden tot Hem komen (zie 26:33).

Een van zijn grote werken zou een boek zijn dat door een volk vanouds geschreven, maar gedeeltelijk verzegeld zou zijn. Het zou een openbaring van God zijn (zie 27:6-10). De wet van getuigen zou ook op dit boek van toepassing zijn, want 'niemand zal [het] zien, behalve dat drie getuigen het door de macht Gods zullen zien, buiten hem, aan wie het boek zal worden gegeven' en 'enkelen, volgens de wil van God' die 'van Zijn woord aan de kinderen mensen' zouden getuigen (zie 27:12-13).

De wet van getuigen zou in de laatste dagen bovendien op het getuigenis van God van toepassing zijn: '(...) Weet gij niet, dat het getuigenis van twee volken voor u het bewijs is, dat Ik God ben (...)?' (29:8.) De Bijbel zelf zou onvoldoende zijn en de Heer zou zijn woord vestigen door het voortbrengen van het Boek van Mormon (zie 29:3-7, 12-13).

Zoals Nephi laat zien, heeft de Heer ons niet zonder bewijs van geestelijke zaken gelaten. Hij heeft ons voldoende getuigen gegeven, waaronder het getuigenis van de Heilige Geest, om ons allen in staat te stellen ons getuigenis toe te voegen aan de getuigenissen in 2 Nephi. □

Bruce A. Van Orden is wetenschappelijk medewerker van de afdeling kerkgeschiedenis van de Brigham Young University in Provo (Utah). Hij is bovendien werkzaam als hogeraadslid in de Ring Brigham Young University 2.

Hebt u weleens het gevoel gehad dat u een bepaald probleem gewoon niet aankon? Hemelse Vader houdt van u en wil u helpen om uw problemen op te lossen. Hij wil u laten zien hoeveel Hij om u geeft. Maar u moet dan wel met Hem communiceren – en luisteren naar zijn antwoord.

Het gebed is een bijzonder persoonlijke vorm van communicatie tussen u en uw Hemelse Vader. Het Onzevader is een voorbeeld van hoe wij behoren te bidden (zie Matteüs 6:9-13). Hier zijn enkele basisrichtlijnen:

1. Begin met Hem aan te spreken, net als Christus deed toen Hij zei: 'Onze Vader die in de hemelen zijt.'

2. Laat Hemelse Vader weten dat u van Hem houdt, dat u Hem respecteert en Hem dankbaar bent.

Christus zei: 'uw naam worde geheiligd; uw Koninkrijk kome; uw wil geschiede'.

3. Vraag Hem om hulp met uw behoeften. Christus' woorden 'Geef ons heden ons dagelijks brood' geven aan dat het goed is om de Heer uit te nodigen in uw leven.

4. Vraag vergeving voor zonden, vergissingen en zwakheden: 'vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren'.

5. Besluit uw gebed in nederigheid, dankbaarheid en aanbidding. Christus deed dat door te zeggen: 'Want Uwer is het Koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid in der eeuwigheid. Amen.' Wij besluiten onze gebeden altijd in de naam van Christus omdat zijn verzoening ons in staat stelt om in gebed voor onze Hemelse Vader te komen.

Natuurlijk kan een gebed veel meer inhouden, of, in tijden van nood, veel minder. En als u niet weet hoe u met uw Hemelse Vader moet communiceren, probeer dan eens te bidden om hulp met uw gebeden. Hij zal u antwoorden.

Wacht even. Geeft u Hemelse Vader wel de kans om te antwoorden wanneer u tegen Hem spreekt? Probeer eens te luisteren voordat u opspringt. U zult dan makkelijker de leiding die Hij wil geven, herkennen.

Hier volgen nog enkele ideeën voor doeltreffend bidden:

Oprechtheid: Het gebed is een gelegenheid om uw hart uit te storten bij een liefhebbende Hemelse Vader zonder uit het hoofd geleerde herhalingen te gebruiken.

Meditatie: Bij gebed hoort stil zijn, overpeinzen en luisteren naar de influisteringen van de Geest.

Aanbidding: Het gebed is een tijd om God te prijzen, uw zegeningen te tellen en uw dankbaarheid uit te spreken.

Problemen oplossen: Het gebed biedt u de kans om uw problemen aan uw Hemelse Vader voor te leggen en er een eeuwig perspectief op te krijgen.

Leren: Het gebed kan voor de Heer een tijd zijn om u begrip bij te brengen.

Versterken: Het gebed kan u de kracht geven om het goede te kiezen en moeilijke problemen onder ogen te zien.

Zelfevaluatie: Door gebed kan de Heer u helpen om uw vooruitgang te onderzoeken, uw zwakheden bloot te leggen en ze in kracht om te zetten. □

Hoe we moeten bidden

VOOR EEUWIG

**Uit heel Scandinavië komen de jongeren naar de tempel uit
een verlangen naar zegeningen zonder einde.**

Het bos is hier rustig en stil, vooral 's avonds. Een koel briesje fluistert als een lofzang door de dennen. Het lijkt wel of dit bos altijd een heilige plek is geweest, de soort toevluchtsoord dat een open plek in het bos biedt.

Net zo vredig als het bos is, lijken ook de jongemannen en jonge vrouwen die hier bijeen zijn gekomen. Ze praten zachtjes, maar opgewekt. Ze hebben zojuist enkele uren doorgebracht in de Stockholm-tempel, het huis des Heren.

'Als ik in de tempel ben, voel ik me rein en gelukkig', zegt Thor Andre Erak (16).

Lillian Nilsen (17) is het met hem eens. 'Iedereen die naar de tempel gaat, krijgt door de aanwezige geest een sterker getuigenis', zegt ze. 'Wanneer je je voor de doden laat dopen, krijg je het gevoel dat je het echt *voor iemand* doet, dat ze misschien wel lid van de kerk zullen worden. Het is machtig zendingswerk.'

Deze jonge heiligen der laatste dagen komen uit de Wijk Oslo 2 uit de Ring Oslo. Maar ze hadden net zo goed afkomstig kunnen zijn van verafgelegen eilanden in Finland of uit de havensteden van Denemarken, of uit de binnenstad van Stockholm – die enkele minuten rijden over de snelweg hier vandaan ligt. Het is nu eenmaal een feit dat er uit alle Scandinavische landen jongeren naar de tempel komen.

'Dit is mijn tweede reis', zegt Charlotte Marie Lundkvist (12). 'De vorige keer zijn we met de hele ring gegaan en heb ik me laten dopen voor 45 mensen. Toen zijn we naar het huis van de tempelpresident ge-

gaan voor een haardvuuravond. Hij vertelde over een verlamde man die veel dingen niet zelf kon doen. Hij moest zich door andere mensen laten helpen. Dat doen wij hier ook. De mensen in de geestenwereld kunnen dit niet zelf doen. Zij moeten zich door anderen laten helpen.'

'Het kan zijn dat ze kijken en dat ze wachten tot iemand dit werk voor ze doet', zegt Kristina Arnesen (13). 'Als ik me in die situatie bevond en iemand deed dit voor mij, dan zou ik erg dankbaar zijn.'

De helderwitte spits van de Stockholm-tempel strekt zich recht en hoog boven de bomen uit en steekt prachtig af tegen het groen en bruin van het bos. Hier, in de schaduw van de tempel, is het heel natuurlijk om te praten over zendingen, families, beloften en de eeuwigheid – over dingen die, zoals in de Schriften staat, eeuwig zijn (zie Leer en Verbonden 79:1).

Maar niet alleen de mensen die van ver komen hebben veel aan de tempel. De jongeren die praktisch naast de deur wonen, in het plaatsje Västerhaninge, zeggen dat de tempel ook een goede invloed heeft gehad op hun omgeving.

**Nadat ze zich in de Stockholm-tempel
voor de doden heeft laten dopen, praat
Charlotte Marie Lundkvist met tempel-
president George Damstedt.**

De jonge mensen die naar de tempel komen, weten dat ze deel uitmaken van iets belangrijks, iets dat eeuwig zal duren.

'Ik kom met de bus langs de tempel', zegt Roy Gunnarsson (17). 'Natuurlijk zijn heel veel mensen rondgeleid door het gebouw voordat het werd ingewijd. Maar ik hoor er nog bijna dagelijks mensen over praten, zelfs kleine kinderen. De meestgehoorde reactie wanneer ze het gebouw zien, is: "Tjonge, wat een prachtig gebouw!" Zodra ze erachter komen dat ik weet wat het is, willen ze er meer over weten: "Is het een kerk?" "Wat doe je daar?" Het is een prachtige kans om het heilsplan uit te leggen.'

Cecilia Jensen (16) zegt: 'Ik zie de tempel als een blijvend geheugensteuntje. Ons kerkgebouw ligt ook op het tempelterrein, dus als we naar een wijkactiviteit gaan, zijn we voortdurend bij de tempel. Soms kijken we naar echtparen die weggaan na hun tempelhuwelijk. Hoe kun je zoveel bij de tempel zijn en er niet aan denken wat die vertegenwoordigt?'

Ja, het is een prima geheugensteuntje, en de geest van betrokkenheid bij het evangelie is overal te voelen. Praat maar eens met bisschop Engman van de Wijk Västerhaninge, dan blijkt snel dat het activiteitenpercentage onder de jeugd in zijn wijk bijna 100 procent is. Er zijn momenteel zes leden uit zijn wijk op voltijdzending en 'het is ons doel dat iedere jongeman een zending vervult'. Van maandag tot en met donderdag komen er zonder mankeren elke ochtend om half zeven twaalf seminariecuristen bijeen in het kerkgebouw.

En de Wijk Handen, die in hetzelfde gebouw vergadert, heeft jongeren die net zo getrouwd zijn.

Omdat er zoveel tempelwerkers in de omgeving wonen, is de groep mormonen in Västerhaninge dui-

delijk aanwezig. De heiligen der laatste dagen vormen 1,4 procent van de bevolking, waardoor ze vertegenwoordigd zijn in de plaatselijke overheidsorganen, woningbouwprojecten en politieke groeperingen. Veel jonge heiligen der laatste dagen zijn niet de enige op school, maar hebben twee of drie vrienden in de klas die ook lid zijn. De leerkrachten zijn op de hoogte van de normen van de kerk en staan open voor de HLD-idealen.

Maar het feit dat er in de omgeving een tempel staat, heeft meer teweeggebracht dan alleen een bewustzijn van de mormonen ontwikkelen bij de bevolking.

'Ik voel me veilig doordat hier een tempel staat', zegt Sofia Sivula (14). 'Het verheft me boven de alledaagse problemen en herinnert me aan de eeuwigheid.'

'Als ik de tempel zie, denk ik eraan dat ik daar eens wil trouwen', zegt Annika Reithmeier (16). 'Ik weet dat de beloften die je in de tempel doet voor God gedaan worden. De dingen die je in de tempel leert veranderen of verdwijnen niet zomaar.'

'Ik vind het fijn om in de tempel te zijn', zegt David Girhammar (15). 'Je kunt je ontspannen, de Schriften lezen en alles om je heen vergeten. Ik voel me daar echt prettig.'

In Västerhaninge is het makkelijk voor de jongeren om bij elkaar te komen omdat de meesten op niet meer dan vijf minuten afstand van de kerk wonen. Bijna elke vrijdagavond is er een grote groep tieners in het gebouw. Soms krijgen ze de kans om kennis te maken met jonge leden uit andere gebieden die naar de tempel gaan of er net geweest zijn.

Patric Balck vond het niet alleen fijn om rond de Stockholm-tempel te werken, maar hij verdiende er bovendien het geld mee voor zijn zending.

‘Ik vind het heel leuk als de jongeren uit Göteborg naar onze dansavonden komen’, zegt Paul Engman (16). ‘Maar ik vind het nog veel fijner om zoveel jonge mensen te zien in het huis van de Heer. Het geeft je het gevoel dat de kerk sterk is.’

De tempelpresident, George Damstedt, vertelt graag over de trouwe jongeren die naar de tempel komen. Sommigen hebben er al een lange reis op zitten wanneer ze arriveren. Velen overnachten groepsgewijs in een jeugdherberg om de kosten te drukken. De meesten komen zich ten minste twee keer laten dopen voor de doden voordat ze naar huis terugkeren.’

‘Ik werd eens uitgenodigd in een bus vol jongeren uit Finland’, herinnert president Damstedt zich. ‘Ze zongen “Ik ben een kind van God” en ik begon te huilen. Ik kon de tekst niet verstaan, maar wel de Geest. Je kunt hier de toekomst van de kerk zien. Die is te vinden in de jongeren die naar de tempel komen. Zij weten dat ze deel uitmaken van iets belangrijks, iets wat eeuwig zal duren.’

President Damstedt is inmiddels naar buiten gelopen. Hier in de bossen, waar de avondlucht helder en het briesje koel is, spreekt hij met de jongeren uit Oslo.

‘Het is wat kil buiten,’ zegt Julie Karine Rennesund (17), ‘maar toch voel ik me warm van binnen.’

Julie weet, net als de andere jonge mensen die hier bijeenkomen, dat het een warmte is die haar lang zal bijblijven. □

De tuinman

Veel jonge mensen vinden allerlei manieren om geld te verdienen voor hun zending. Maar Patric Balck heeft volgens hem ‘de ideale werkkring’ gevonden.

Patric, een lid uit de Wijk Handen, pas tot ouderling geordend, is leerling-tuinman van de Stockholm-tempel. Al vier jaar lang brengt hij zijn arbeidstijd door met het maaien van gras, snoeien van heggen en struiken en verzorgen van bloemen, allemaal onder leiding van de hoofdtuinman.

‘Het is meer dan alleen maar een baan’, zegt Patric. ‘Hierdoor heb ik de kans om met vrienden en toeristen, allemaal niet-leden, te praten. Ik heb exemplaren van het Boek van Mormon weggegeven. Ik probeer om de mensen die het terrein bezoeken zich welkom te doen voelen. En natuurlijk probeer ik ervoor te zorgen dat het terrein er goed uitziet.’

Patric zegt dat de tempel een geweldige plek is om te werken ‘vanwege de rust die er altijd heerst’. Hij zegt te merken dat er onder de jonge mensen in Zweden een nieuwe belangstelling bestaat voor godsdienst en dat hij erg graag op zending wil en erachter wil komen of die belangstelling elders ook bestaat. □

Noot van de redactie: Inmiddels heeft Patric zijn zendingsoproep ontvangen en vervult hij een zending in het Zendingsgebied Boise (Idaho).

THEMA'S UIT DE SCHRIFTEN

De tweede internationale Kunstwedstrijd

O lieverfschilderijen die verhalen uit de Schriften voorstellen, prachtig bewerkt aardewerk, handwerk met thema's uit het leven van Christus, een quilt die de wereldwijde priesterschap voorstelt – deze kunstwerken zijn een greep uit de inzendingen voor de tweede internationale kunstwedstrijd die was uitgeschreven door het Museum voor kerkgeschiedenis en kunst.

Meer dan 1800 HLD-kunstenaars uit 42 landen reageerden op de oproep van het museum in februari 1990 om een kunstwerk te maken met de Schriften als onderwerp. De kunstenaars zochten hun inspiratie in de standaardwerken. En vervolgens gebruikten ze allerlei kunststijlen en technieken om aantrekkelijke voorstellingen te maken van schriftuurlijke thema's.

Een comité van zes koos ongeveer tweehonderd van de inzendingen voor de tentoonstelling in het museum in Salt Lake City. Daaronder bevonden zich twintig winnaars van prijzen in contanten en verscheidene inzendingen die aangekocht zouden worden met middelen die door een anonieme gever waren geschonken. Vier galerijen van het museum werden gevuld met werken van getalenteerde beginners en kunstenaars met jaren ervaring. De verschillende kunststijlen vertegenwoordigen culturele tradities uit alle werelddelen. De juryleden uitten hun verheuging over de hoge kwaliteit van de ingezonden kunstwer-

*De discipelen uit Emmaus, hars en olieverf op doek –
Marie-France Guigny, Biviers, Isère (Frankrijk).*

Het lijden van Jezus Christus, reliëf in hout – Sebastio Dorival Rodrigues, Sao Paulo (Brazilië).

Amumn Petu: Gaat dan henen, olieverf en acrylverf op doek – José R. Riveros, Santiago (Chili).

ken en de creativiteit die de kunstenaars gestoken hadden in het voorstellen van de mensen, beginselen, verhalen en boodschappen uit de HLD-Schriften.

'We hebben, in vergelijking met de eerste wedstrijd van vier jaar geleden, een vooruitgang in artistieke kwaliteit geconstateerd en een oprechte poging om creatief met godsdienstige denkbelden om te gaan', zei Robert Davis, curator van het museum en tevens een van de juryleden. 'De kunstenaars die werk hebben ingezonden, zijn afkomstig uit veel verschillende culturen, maar ze hebben het evangelie gemeen als achtergrond. Dat kwam tot uiting in hun schilderijen en beeldhouwwerken, quilts, handwerken, aarde-werk en andere artistieke producten.'

Veel mededingende kunstenaars hadden de uitda-

*Het eerste visioen, linoleumdruk op papier –
Warren Luch, Salt Lake City (Utah).*

*Aäron en het gouden kalf, borduurwerk –
Sven Spersberg, Stockholm (Zweden).*

ging aangenomen om een kunstwerk te scheppen dat hun getuigenis van het evangelie tot uiting bracht: kunstwerken over de verzoening, gebed, de doop, dienstbetoon, vrede en waarheid, bijvoorbeeld. Anderen richtten hun aandacht op verhalen en gebeurtenissen uit de Bijbel, zoals: de schepping, de verdrijving van Adam en Eva uit de Hof van Eden, Jozefs veelkleurige mantel, de beproevingen van Job, het verhaal van Ester, het laatste avondmaal, de beproeving van de Heiland in Getsemane, en de openbaring van Johannes. Weer anderen namen het Boek van Mormon als onderwerp en kozen bijvoorbeeld: de Liahona, het volk van Limhi, de banier der vrijheid, Christus' bezoek aan de Nephieten, en Moroni met de platen. De meer hedendaagse Schriften inspireerden weer tot an-

dere thema's, zoals: het eerste visioen, het tevoorschijn komen van het Boek van Mormon, zendingswerk, de verschijning van Christus in de Kirtland-tempel, en de trektocht van de pioniers.

'Wij wilden kunstenaars eren wier werken voorbeeldig werden gevonden in hun behandeling van schriftuurlijke thema's en die een grote artistieke prestatie inhielden', zei Richard Oman, jurylid en curator van het museum. 'We hebben batikwerk uit Indonesië beoordeeld op de artistieke maatstaven voor batikwerk, olieverfschilderijen uit Chili op de maatstaven voor Latijnsamerikaanse schilderwerken, en quilts uit Utah op de maatstaven voor quilts. Maar we verwachtten van alle kunstenaars dat ze hun onderwerp uit de Schriften gehaald hadden.'

**Het boek Genesis: Hoofdstuk 1, keramiek –
C. Dean Draper, Fresno (Californië).**

**Klaar voor het verbond, pastelschilderij op hout –
Erik Duarte, Las Rosas (Guatemala).**

Deze wedstrijd heeft de HLD-kunstenaars beslist aangemoedigd hun geloof te uiten in de vorm van religieuze kunst, terwijl de hele kerk meegeniet van hun talenten.

Niet alleen in dit nummer van *De Ster* is een greep uit de inzendingen te zien, maar ook foto's van andere kunstwerken uit de wedstrijd zullen gepubliceerd worden in toekomstige nummers, als illustratie bij artikelen of als binnenkant van de achteromslag. □

Glen M. Leonard is directeur van het Museum voor kerkgeschiedenis en kunst.

Het is fijn om 'Ik ben mor

Yessenia Meneses Falla

Ik had me lang en grondig voorbereid op de toelatingsexamens voor een bijzondere school in mijn woonplaats, Chiclayo (Peru). Ik wilde daar niet alleen het gewone onderwijsprogramma volgen, maar ook mijn muzikale en danstalenten ontwikkelen om kinderen te onderwijzen. Ik was zelf zo vastberaden dat ik mijn hele zomervakantie van drie maanden besteedde aan mijn voorbereiding op de toelatingsexamens.

Zoals al de beste scholen in Chiclayo had de school die mij zo interesseerde banden met de katholieke kerk. Maar de school, die onderwijs bood voor kleuters tot en met studenten, had eerder al wel mijn vijfjarige broertje toegelaten. Daarom namen mijn moeder en ik aan dat mijn toelating geen probleem zou zijn, ook al was ik lid van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.

Eindelijk brak de dag van de toelatingsexamens aan, en ik nam deel aan het talentexamen, waarin we zongen, toneelspeelden en dansten met kinderen.

Toen ik later een gesprek moest hebben met de toelatingcommissie, bad ik voordat ik de kamer inging. De drie leden van de commissie begonnen vragen te stellen over mijn talenten en achtergrond. Ik vertelde dat ik danste bij het plaatselijke ballet van Chiclayo, dat ik twaalf seizoenen pianoles had gehad en dat ik eerste was geworden bij de folkloristische danswedstrijden *Marinera* en *Huayno*.

Toen ze me vroegen tot welke kerk ik behoorde, antwoordde ik: 'Ik ben mormoon'. De commissieleden keken erg verbaasd, maar ik voelde me rustig. Ze vroegen me of ik wist dat er alleen katholieken konden worden toegelaten. Ik antwoordde dat ik wist dat God en Jezus Christus leefden en dat ik dus christen was. Ik zei tot slot dat ik in keuzevrijheid geloofde en dat ik wist dat ik de waarheid gekozen had.

Ze keken me recht aan en zeiden dat ik vanwege mijn geloof beslist niet toegelaten kon worden en vroegen of ik me niet schaamde voor wat ik had gezegd. De woorden van Paulus schoten me te binnen: 'Ik schaam

mij het evangelie niet' (Romeinen 1:16). Toen zeiden ze dat ik de kamer moest verlaten.

Al mijn dromen leken in duigen te vallen. Ik dacht eraan hoe lang ik op deze kans had gewacht en aan alle opoffering die mijn moeder zich getroost had om mij te helpen. Maar mijn getuigenis van de kerk was sterk. Ik wist dat dat veel meer waard was dan tot die school toegelaten worden.

Toen ik thuis was gekomen en mijn moeder verteld had wat er was gebeurd, ging ze gelijk naar de school toe. Daar vroeg ze aan de conrectrice waarom ik was afgewezen terwijl mijn broertje was toegelaten. De vrouw antwoordde dat de vijfjarige Luis Enrique nog niet verantwoordelijk kon worden gehouden voor zijn geloof, maar ik als zestienjarige wél.

Vervolgens sprak mijn moeder met de leden van de toelatingcommissie. Zij vertelde hun over de kerk en ons geloof in God en zijn Zoon. Zij vertelde over enkele ervaringen die wij gehad hadden sinds wij in 1983 lid waren geworden – en over de veranderingen die ons gezin als gevolg daarvan had ondergaan. Toen zeiden de commissieleden tegen haar: 'Maakt u zich geen zorgen. We komen hier nog op terug.' En mijn moeder ging naar huis.

Ze zei tegen mij dat we op de Heer moesten vertrouwen en dat alles in orde zou komen. En ze stelde voor om te gaan vasten.

Later die middag hoorden we dat ik voor het talentexamen geslaagd was! Nu moest ik de volgende dag nog het theorie-examen halen.

Ik bleef de hele avond op om te studeren. Voordat ik de volgende dag aan het examen begon, bad ik met groot geloof. Het examen leek makkelijk. Ik was een van de eersten die klaar waren en ging gauw naar huis, naar mijn moeder en mijn tante. De hele middag wachtten we totdat de resultaten zouden worden bekendgemaakt.

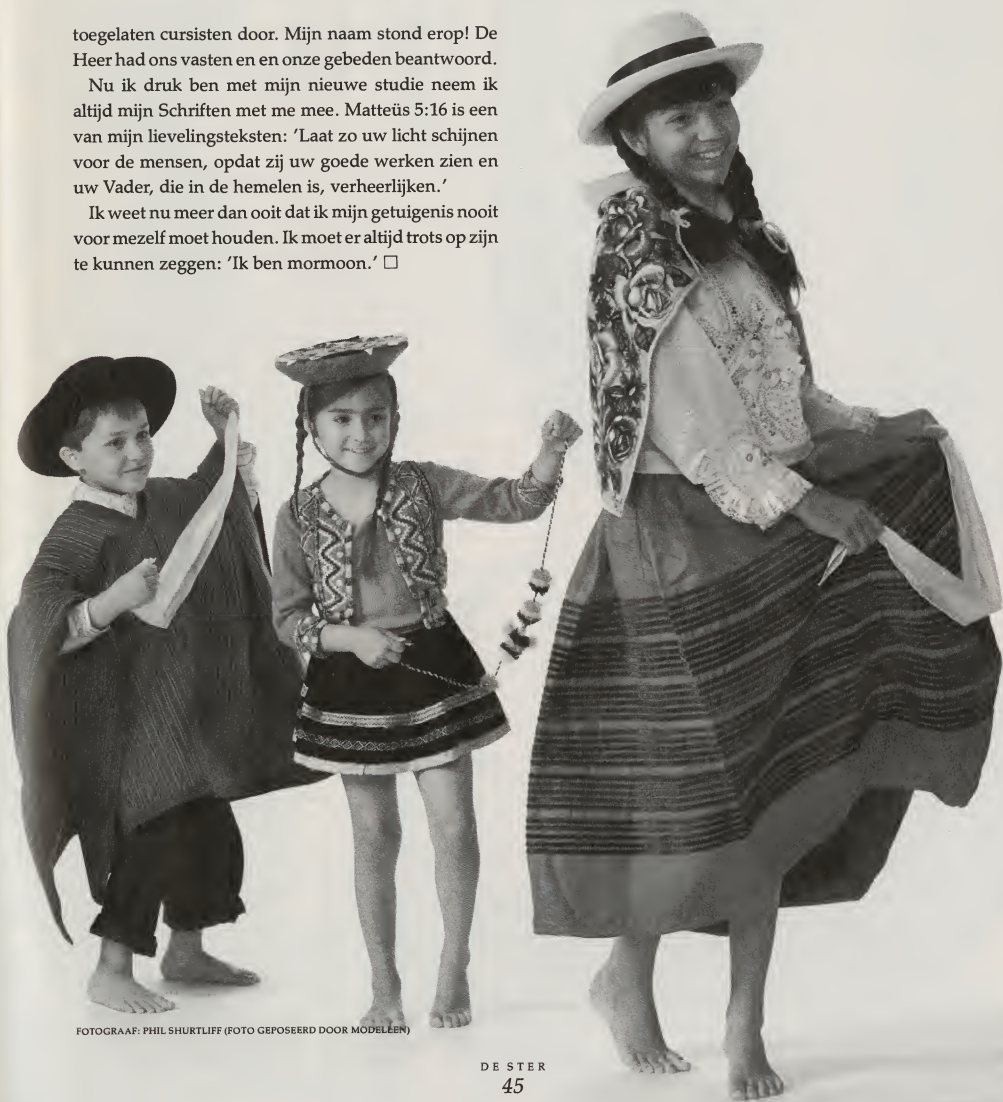
Die avond ging ik naar de school om naar de resultaten te kijken. Ik bad de hele weg. Toen ik bij het kantoor was aangekomen, las ik de lijst met namen van

mormoon' te kunnen zeggen

toegelaten cursisten door. Mijn naam stond erop! De Heer had ons vasten en onze gebeden beantwoord.

Nu ik druk ben met mijn nieuwe studie neem ik altijd mijn Schriften met me mee. Matteüs 5:16 is een van mijn lievelingsteksten: 'Laat zo uw licht schijnen voor de mensen, opdat zij uw goede werken zien en uw Vader, die in de hemelen is, verheerlijken.'

Ik weet nu meer dan ooit dat ik mijn getuigenis nooit voor mezelf moet houden. Ik moet er altijd trots op zijn te kunnen zeggen: 'Ik ben mormoon.' □

FOTOGRAAF: PHIL SHURTLIFF (FOTO GEPOSEERD DOOR MODELEN)

EEN GEBED UIT HET GETTO

Op 26 oktober 1964 maakte de gemeente Kingston (Jamaica) akte op van de geboorte van een tweeling. Dat was mijn begin. Ik heb mijn ouders nooit gekend. Ik ben opgevoed door mijn grootmoeder. Mijn eerste thuis was een houten hutje in het getto.

Tijdens mijn kinderjaren in de diepe armoede van het getto besepte ik hoe hard mijn grootmoeder voor ons werkte. Ze stond 's morgens altijd om vijf uur op van haar aftandse bed dat zij deelde met vijf andere familieleden. Zodra ze ons, de kinderen, had wakker gemaakt, nam ze ons mee om naar bakstenen te zoeken. Van de verzamelde stenen bouwde grootmoeder een oven om brood te bakken dat ze aan de burens verkocht. Grootmoeder had het elke dag weer moeilijk, maar ze glimlachte altijd en leek gelukkig te zijn.

In ons hutje, dat samen met vele andere een heel kamp vormde, hadden we geen stromend water. Er was één waterpijp waaruit water kwam dat de bewoners opvingen in emmers. We moesten dat water op ons hoofd naar huis dragen. De waterpijp stond op een groen, modderig plekje dat door de kinderen als speelplaats gebruikt werd. Gettokinderen droegen niet altijd kleren. Meestal zaten ze gewoon onder de modder en het vuil. De toiletten en badgelegenheid stonden in het midden van het getto, zodat iedereen er makkelijk gebruik van kon maken.

Door gebrek aan zelfwaardering en geld vluchtten velen in de onzedelijkheid. Dat had een dichtere bevolking tot gevolg en veroorzaakte een grote opeenhoping van mensen. De meeste bewoners werkten niet;

ze waren van een uitkering afhankelijk voor hun eten. Om aan mooie kleren te komen en aan andere materiële bezittingen gingen ze vaak uit stelen.

Mijn beste vriendin was buiten op straat geboren. Haar moeder was toen nog maar veertien. En dat voorbeeld volgde mijn vriendin: ze kreeg haar eerste kind toen ze dertien was, waardoor haar moeder op zevenentwintigjarige leeftijd al oma was. Toen ze haar derde kind kreeg, was ze negentien. Toen ze haar derde vriend verliet, ging ze bij haar moeder wonen, daarvoor haar drie kinderen toevoegend aan de zes van haar moeder. Nog voor haar twintigste verjaardag was mijn vriendin verantwoordelijk voor negen kinderen onder de zeven. Toen ik eens naar het leven keek dat mijn vriendin had, besepte ik dat ik iets beters wilde. Ik wilde een echt thuis en een gezin. Ik wist dat ik het getto moest verlaten.

Mijn grootmoeder had me geleerd om 's avonds voor het slapen gaan te bidden. Maar tot wie bad ik eigenlijk? Wat voor iemand was het? Waar kwam Hij vandaan? Die vragen waren niet te beantwoorden. Ik voelde me alsof ik me in een trieste, donkere wereld bevond zonder enige hoop op een lichtpuntje.

Omdat ik vastbesloten was om meer te weten te komen over dit mysterie, begon ik naar de diensten te gaan van de kerk waartoe we behoorden, want grootmoeder had gezegd dat God daar te vinden was. Maar het hielp niet erg. Ik raakte er alleen maar door in de war. Ze leerden me over Jezus Christus en de Heilige Geest die, zo werd mij verteld, bij elkaar hoorden en samen één God waren.

Ik bezocht ook veel andere kerken. Wanneer we de

Bijbel bestudeerden en het leven van Christus had ik een heel ander gevoel.

Ik ontdekte dat dit gevoel iets te maken had met Christus, de Bijbel, de Heilige Geest en God, maar ik voelde me nog steeds verward. Ik begon te bidden en te vertrouwen op de Heer, maar er ontbrak nog iets. Hoewel ik het fijne gevoel kon hebben wanneer ik in de Bijbel las, lukte het me niet om het de hele tijd te hebben.

Een leerkracht vertelde me dat ik me moest laten dopen om dat gevoel de hele tijd te hebben. Maar ondanks de doop veranderde er niets. Alle kerken leken hetzelfde, dus besloot ik thuis te blijven en alleen te studeren. Ik ging de Heer krachtiger bidden om mij te helpen de ware weg terug naar Hem te vinden. Hij hoorde mijn gebeden.

Ik maakte kennis met een jongeman. We werden goede vrienden. De daaropvolgende tien maanden spraken we over onze denkbeelden en ideeën, maar nooit over godsdienst. Op een dag merkte ik dat mijn vriend een Bijbel bij zich had, waarop ik hem of hij naar de kerk ging en hoe die kerk heette. Het was een lange naam – De Kerk van Jezus Christus van de heiligen stippeltje stippeltje. Ik was niet in het minst geïnteresseerd – het klonk als de naam van gewoon weer een kerk.

Later vertelde mijn vriend me dat hij twee jaar lang de Heer ging dienen in het buitenland. Ik ging ervan uit dat hij dominee werd. Toen hij vertrokken was, begon ik me af te vragen hoe zijn kerk eigenlijk was, en ik ging op zoek naar het kerkgebouw.

Een paar maanden vond ik de juiste kerk, maar ik

had meteen nog iets meer gevonden. Toen ik het kerkgebouw betrad, kreeg ik een gevoel dat ik onmogelijk beschrijven kan: het was een gevoel van vreugde, rust, zekerheid en geluk in één. Het was alsof ik thuis was gekomen. Mijn vragen waren nu beantwoord.

De leden van de kerk verwelkomden mij met open armen. Eerst was ik te terughoudend om zo'n welkom te aanvaarden omdat het een beetje teveel was voor me. Ik was niet aan zoveel mensen gewend. Ze verwelkomden me, of ze me nu kenden of niet. Aan het eind van de dienst kwam er een gevoel van rust over me en hoorde ik deze woorden in gedachten: 'Debbie, dit is de kerk en dit zijn de mensen waarnaar je hebt gezocht.'

Terugkijkend zie ik in dat het mijn leven in het getto moeilijk was en dat je dat moeilijker kon maken door de verkeerde keuzen te doen. Er waren weinig kansen voor vooruitgang. Maar ik wilde iets hebben waardoor het leven de moeite waard zou zijn. En toen ik de kans kreeg om het getto te verlaten met enkele familieleden, besloot ik dat dat de kans van mijn leven was.

Veel van de meisjes met wie ik mijn kinderjaren had doorgebracht, hebben het getto nooit verlaten. Ik zou er nooit in geslaagd zijn als ik niet naar mijn eigen verlangens had geluisterd en op mijn Hemelse Vader en zijn leiding had vertrouwd. Ik was gezegend met de kans om het getto te verlaten, me te laten dopen als lid van deze kerk, een opleiding te volgen en een zending te vervullen. Ik weet dat Hemelse Vader van ons allemaal houdt en dat hij onze omstandigheden kent, waar we ons ook bevinden. Boven alles wil Hij dat we het ware geluk vinden.

De vissers van mensen

Dit oleverfschilderij, een van de meer dan 800 inzendingen voor de 2e internationale kunstwedstrijd die was uitgeschreven door het Museum voor kerktgeschiedenis en kunst, beeldt HLD-zendingen uit en is geschilderd door Mary Ann Wright uit Brisbane (Australië). Zie: 'Thema's uit de Schrift' blz. 36.

En wat gij ook de Vader in Mijn naam zult vragen, wat goed is, gelovende, dat gij zult ontvangen, ziet, het zal u worden gegeven.

'Bidt in uw gezinnen altijd in Mijn naam tot de Vader, opdat uw vrouwen en uw kinderen mogen worden gezegend'
(3 Nephi 18:20-21). Zie 'Hoe we moeten bidden',
blz. 31.